

Technická univerzita v Liberci

Hospodářská fakulta

Studijní program: N 6208 Ekonomika a management

Studijní obor: Podniková ekonomika

Financování sportu zdravotně postižených v České republice

Sport financing of handicapped in Czech Republic

DP-HF-KPE-2009-14

ONDŘEJ HORNA

Vedoucí práce: Ing. Syrovátková Jaroslava, Ph.D., Katedra podnikové ekonomiky

Konzultant: Mgr. David Šnajdr, Český paralympijský výbor, o. s.

Počet stran: 102

Počet příloh: 0

Datum odevzdání: 22. 5. 2009

Prohlášení

Byl jsem seznámen s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé diplomové práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li diplomovou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladu, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Diplomovou práci jsem vypracoval samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucí diplomové práce a konzultantem.

V Liberci, 22. 5. 2009

Poděkování

Děkuji touto cestou vedoucí diplomové práce Ing. Jaroslavě Syrovátkové, Ph.D. za cenné připomínky a rady. Za ochotu, čas a odborné informace dále děkuji konzultantovi Mgr. Davidu Šnajdrovi z Českého paralympijského výboru, o. s., bez kterého by má práce těžko vznikla. Na závěr nesmím zapomenout na tetu, strýce, bratra a přítelkyni, kteří mi byli oporou po celou dobu studia.

Anotace

Diplomová práce se zabývá problematikou financování sportu zdravotně postižených v České republice. Mapuje současnou strukturu a řízení sportu zdravých a zdravotně handicapovaných a s tím související způsoby financování. Práce obsahuje 14 kapitol, které analyzují nejdříve druhy zdravotních postižení a sportovní legislativu v České republice. Kapitola 3. a 4. definuje tělesnou kulturu a subjekty, které v ní působí. 5. a 6. kapitola se zaměřuje na institucionální a organizační zabezpečení sportu a strukturu a řízení sportu v České republice. Sport zdravotně handicapovaných je náplní kapitoly 7. Kapitoly 8 až 13 jsou stěžejními kapitolami diplomové práce. Orientují se na financování sportu, jak zdravých, tak i zdravotně postižených sportovců. 14. kapitola je věnována návrhům na rozšíření možností financování zdravotně postižených sportovců v České republice. Diplomová práce je doplněna řadou tabulek a obrázků z oblasti sportu zdravotně handicapovaných, které byly zpracovány diplomantem, neboť do té doby nebyly nikde publikovány.

Klíčová slova

Sport, zdravotně postižení, alternativní formy financování, Český paralympijský výbor, Unie zdravotně postižených sportovců, Český svaz tělesné výchovy.

Summary

The diploma paper is interested in the problem of financing of the sports for handicapped people in the Czech republic. It surveys the structure of the sports coordinating among the healthy and the handicapped and the way of financing related. The paper contains 14 chapters. These are analysing the sorts of health insurance and the sport legislation in the Czech republic as first. The second and third chapter define the physical culture and the subjects acting in it. The fifth and sixth chapter is focused on the institutional and organizational security of the sport and the structure of the sport coordination in the Czech Republic. The sport for handicapped people is the topic of the seventh chapter. Chapters eight to thirteen are the most important ones in the diploma paper. These are mainly focused on the financing of all these sports. Chapter fourteen is formel by the suggestions about extention of the possibilities of financing the handicapped sportsmen in Czech. Lots of tables and pictures from the area of handicapped sportsmen, which were handled by the diplomanti because they have not been published so far, are enclosed to the diploma paper.

Keywords

Sport, handicapped people, alternative wals of financing, Czech Paralympic Committee, Union for disabled athletes, Czech Association of Physical Education.

Obsah

Seznam zkratk a symbolů	9
Seznam tabulek	13
Seznam obrázků	15
Úvod	17
1 Charakteristika zdravotních postižení	18
1.1 Klasifikace	18
1.2 Mentálně postižení	18
1.3 Sluchově postižení	19
1.4 Spasticky postižení - Cerebral Palsy	20
1.5 Tělesně postižení	21
1.6 Zrakově postižení	21
1.7 Vnitřně postižení	22
2 Sportovní legislativa	23
2.1 Základní legislativa ve sportu	23
2.2 Zákon o podpoře sportu	23
2.3 Zákon o ochraně olympijských symbolik	25
2.4 Vládní usnesení pro podporu sportu	25
2.5 Legislativa v oblasti zdravotně postižených sportovců	25
3 Základní definice, subsystémy a ekonomické aspekty tělesné kultury	26
3.1 Základní definice a subsystémy tělesné kultury	26
3.2 Ekonomické aspekty systému tělesné kultury	27
4 Subjekty působící v tělesné kultuře	29
4.1 Typologie sportovních organizací	29
4.2 Subjekty veřejného sektoru působící v tělesné kultuře	32
4.3 Subjekty soukromého sektoru působící v tělesné kultuře	32
4.4 Nestátní neziskové organizace v tělesné kultuře	33
5 Institucionální a organizační zabezpečení sportu v rámci tělesné kultury v ČR	34
5.1 Státní struktury v ČR zabývající se tělesnou kulturou	34
5.2 Spolkové struktury v ČR zabývající se tělesnou kulturou	34
5.3 Ziskový sektor v ČR zabývající se tělesnou kulturou	39
6 Struktura a řízení sportu v České republice	40
6.1 Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	40
6.2 Činnost Ministerstva vnitra a Ministerstva obrany v oblasti sportu	40
6.3 Kraje a obce	41
7 Sport zdravotně handicapovaných	43

7.1 Český paralympijský výbor, o. s.	44
7.2 Unie zdravotně postižených sportovců, o. s.	48
8 Financování a úvěrování tělesné kultury a sportu	51
8.1 Financování tělesné kultury z veřejných zdrojů	52
8.2 Financování tělesné kultury ze soukromých zdrojů.....	57
8.3 Úvěrování subjektů tělesné kultury	65
9 Podíl vlády České republiky na financování sportu a sportu zdravotně postižených	67
9.1 Podpora státní sportovní reprezentace	68
9.1.1 Program I. - Sportovní reprezentace ČR	68
9.1.2 Program II. - Sportovní centra mládeže.....	72
9.1.3 Program III. - Sportovní talent	73
9.1.4 Program IV. - Sportovní střediska	74
9.2 Podpora oblasti „tělovýchova“, tzv. veřejně prospěšné programy - VPP	75
9.2.1 Program V. - Národní program rozvoje sportu pro všechny	75
9.2.2 Program VI. - Sport a škola	75
9.2.3 Program VII. - Sport zdravotně postižených	76
9.2.4 Program VIII. - Údržba a provoz sportovních a tělovýchovných zařízení	77
9.3 Oblast výdajů na programové financování reprodukce majetku - Program 233510.....	79
10 Dotační politika tělesné kultury z úrovně krajů	82
11 Dotační politika tělesné kultury z úrovně místních rozpočtů měst a obcí.....	84
12 Vývoj financování tělovýchovy a sportu zdravých a zdravotně handicapovaných ze státních zdrojů	85
12.1 Vývoj financování tělovýchovy a sportu	85
12.2 Výhled podpory sportu z Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy na rok 2009.....	90
13 Porovnání zimních paralympijských her a zimních olympijských her v Turíně 2006	92
14 Návrh na rozšíření možností financování zdravotně postižených sportovců v České republice. 95	
14.1 Alternativní formy financování.....	95
14.1.1 Business Angeles.....	95
14.1.2 PPP – Public Private Partnership.....	95
14.2 Sociální podnikání	96
14.3 Podnikání v oblasti prevence zdravotního postižení	96
14.4 HDP jako základna pro výpočet prostředků pro sport	97
Závěr	98
Seznam literatury	100

Seznam zkratek a symbolů

aj.	a jiné	
apod.	a podobně	
a. s.	akciová společnost	
atd.	a tak dále	
AČR	Autoklub České republiky	
ASC	Armádní sportovní centrum	
ATJSK	Asociace tělovýchovných jednot a sportovních klubů České republiky	
cca	circa	
CISS/ICSD	Mezinárodní výbor neslyšících sportovců	Comité International des Sportives Sourdes
cit.	citace	
cz	Česká republika	Czech Republic
CP - ISRA	Mezinárodní rekreační a sportovní asociace pro spasticky postižené	Cerebral Palsy - International Sports and Recreation Association
ČASPV	Česká asociace Sport pro všechny	
ČATHS	Česká asociace tělesně handicapovaných sportovců	
ČFSH	Česká federace Spastic Handicap	
ČHSO	České hnutí speciálních olympiád	
ČOS	Česká obec sokolská	
ČOV	Český olympijský výbor	
ČPV	Český paralympijský výbor	
ČR	Česká republika	
ČSMPS	Český svaz mentálně postižených sportovců	
ČSNS	Český svaz neslyšících sportovců	
ČSS	Český střelecký svaz	
ČSTV	Český svaz tělesné výchovy	
ČSVPS	Český svaz vnitřně postižených sportovců	

ČSZPS	Český svaz zrakově postižených sportovců	
D	Poptávka (soukromý mezní užitek)	Demand
dB	decibel	
DH	Deaflympijské hry	
DPH	daň z přidané hodnoty	
EDC	Evropský deaflympijský výbor	European Deaflympic Committee
EMU	Externí mezní užitek	External marginal utility
EPC	Evropský paralympijský výbor	European Paralympic Committee
EU	Evropská unie	
GG	Global Games	
HDP	hrubý domácí produkt	
Hl. m.	hlavní město	
http	hypertextový přenosový protokol	HyperText Transfer Protocol
Hz	hertz	
IBSA	Světová sportovní federace nevidomých sportovců	International Blind Sports Association
IČO	Identifikační číslo organizace	
IDC	Mezinárodní deaflympijský výbor	International Deaflympic Committee
INAS-FID	Mezinárodní sportovní federace pro osoby s postižením intelektu	International Sports Federation for Persons with Intellectual Disability
IPC	Mezinárodní paralympijský výbor	International Paralympic Committee
IQ	inteligentní kvocient	Intelligence Quotient
ISBN	Mezinárodní standard číslování knih	International Standard Book Number
IWAS	Mezinárodní federace pro vozičkáře a tělesně postižené	International Wheelchair & Amputee Sports Federation
kap.	kapitola	
Kč	koruna	
LOH	Letní olympijské hry	
LPH	Letní paralympijské hry	
m	metr	
ME	Mistrovství Evropy	

MF	Ministerstvo financí	
mil.	milion	
mld.	miliarda	
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj	
MO	Ministerstvo obrany	
MS	Mistrovství světa	
MSF	Mezinárodní světová federace	
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	
MTZ	Materiálně technická základna	
MV	Ministerstvo vnitra	
např.	například	
NNO	Nestátní nezisková organizace	
obr.	obrázek	
OH	Olympijské hry	
o. s.	občanské sdružení	
PH	Paralympijské hry	
Pozn.	poznámka	
PPP		Public Private Partnership
PR	Pohybová rekreace	
resp.	vztahující se	respective
RSC	Resortní sportovní centra	
S.	strana	
Sb.	sbírky	
Sds	Sdružené svazy	
SCM	Sportovní centrum mládeže	
SH	Spastic handicap	
SK	Sportovní klub	
SMC	Celkové mezní náklady	Social marginal cost
SMU	Celkový mezní užitek	Social marginal utility
SSSČR	Sdružení sportovních svazů ČR	
SR	Státní rozpočet	
s. r. o.	společnost s ručením omezeným	
tab.	tabulka	
tis.	tisíc	
TJ	Tělovýchovná jednota	

TK	Tělesná kultura	
TVS	Tělovýchova a sport	
tzv.	takzvaný	
UZPS	Unie zdravotně postižených sportovců	
VHP	Výherní hrací přístroje	
viz	lze vidět	videre licet
VPP	Veřejně prospěšné programy	
VPS	Všeobecná pokladní správa	
VPÚ	Veřejně prospěšné účely	
VŠE	Vysoká škola ekonomická v Praze	
vyd.	vydání	
WHO	Světová zdravotnická organizace	World Health Organization
www	celosvětová síť (pavučina)	World Wide Web
ZDH	Zimní deaflympijské hry	
ZOH	Zimní olympijské hry	
ZPH	Zimní paralympijské hry	
ZPS	Zdravotně postižení sportovci	
ZŠ	Základní škola	
§	paragraf	
%	procento	

Seznam tabulek

Tab. 1 Charakteristika jednotlivých kategorií spasticky postižených sportovců.....	20
Tab. 2 Charakteristika zdravotních kategorií zrakově postižených sportovců.....	22
Tab. 3 Hlavní makroekonomické ukazatele tělesné kultury	28
Tab. 4 Charakteristika subjektů soukromého sektoru v tělesné kultuře	33
Tab. 5 Přehled sdružených svazů Všesportovního kolegia	36
Tab. 6 Přehled akciových podílů Českého svazu tělesné výchovy a sportu	39
Tab. 7 Přehled členských svazů Českého paralympijského výboru, o. s.	44
Tab. 8 Státní prostředky z Programů I., II. a prostředky od sponzorů	46
Tab. 9 Státní prostředky z Programů I., VII. a SAZKY, a. s.	49
Tab. 10 Přehled dotací z Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, v Programu III., pro Unii zdravotně postižených sportovců, o. s. (2,25 % z celkového objemu pro ČSTV) za posledních 5 let v tis. Kč	49
Tab. 11 Členská základna jednotlivých svazů Unie zdravotně postižených sportovců, o. s. (Českého paralympijského výboru, o. s.)	50
Tab. 12 Podpora tělesné kultury ze státního rozpočtu a rozpočtu územních celků v mil. Kč	56
Tab. 13 Hlavní zdroje financování tělesné kultury (tělovýchovy a sportu) v České republice.....	58
Tab. 14 Příspěvky na veřejně prospěšné účely za rok 2005 podle sázkových her v tis. Kč	60
Tab. 15 Přehled akcionářů SAZKA, a. s.	63
Tab. 16 Finanční zdroje SAZKA, a. s. v letech 2001 - 2007 určené na veřejně prospěšnou činnost v tis. Kč	64
Tab. 17 Rozdělení státní dotace v roce 2008 na Program I. v tis. Kč	70
Tab. 18 Rozdělení dotací pro zdravotně postižené sportovce v roce 2008 v tis. Kč	70
Tab. 19 Podrobnější přehled rozdělení státní dotace v roce 2008 pro sport zdravotně postižených v tis. Kč	72
Tab. 20 Rozdělení dotace v roce 2008 pro občanská sdružení, Sportovní centra mládeže v tis. Kč	73
Tab. 21 Rozdělení dotace v roce 2008 občanským sdružením a samostatným svazům na projekt Sportovní talent v tis. Kč	74
Tab. 22 Rozčlenění projektů do skupin při poskytování dotace na Program VIII.	78
Tab. 23 Rozdělení částky 167 891 tis. Kč v roce 2008 do tří skupin	78
Tab. 24 Rozdělení dotací v roce 2008 mezi podprogramy Programu 233510 v tis. Kč	80
Tab. 25 Přehled příjmů na reprezentaci v mil. Kč	81

Tab. 26 Preference dotací do nestátních neziskových organizací v krajích	82
Tab. 27 Finanční podpora tělovýchovy a sportu z krajských rozpočtů v roce 2008 v Kč	83
Tab. 28 Porovnání zimních paralympijských a olympijských her v Turíně 2006	92

Seznam obrázků

Obr. 1 Subsystémy tělesné kultury	27
Obr. 2 Zajištění tělesné kultury prostřednictvím subjektů veřejného sektoru	32
Obr. 3 Struktura Českého svazu tělesné výchovy a sportu, dvoukomorová organizace	38
Obr. 4 Schéma struktury sportu v České republice	42
Obr. 5 Struktura sportu zdravotně handicapovaných	43
Obr. 6 Schéma struktury orgánů Českého paralympijského výboru, o. s.	45
Obr. 7 Členská základna jednotlivých svazů UZPS (ČPV)	50
Obr. 8 Vícezdrojové financování tělesné kultury	51
Obr. 9 Pozitivní externalita a neefektivnost	53
Obr. 10 Schéma podpory tělesné kultury z veřejných prostředků	54
Obr. 11 Schéma rozdělování státních zdrojů na podporu tělesné kultury	55
Obr. 12 Grafické znázornění podpory tělesné kultury z veřejných rozpočtů	57
Obr. 13 Struktura financování sportu podle francouzské studie „Study of public and private financing of sport in Europe 2008“	58
Obr. 14 Schéma financování tělesné kultury ze soukromých zdrojů	59
Obr. 15 Procentuelní rozdělení příspěvku ze sázkových her na veřejně prospěšné účely.....	61
Obr. 16 Akciový podíl jednotlivých akcionářů SAZKA, a. s. v %	63
Obr. 17 Výtěžek ze sázkových her a loterií SAZKA, a. s. v letech 2001 - 2007 určený na veřejně prospěšnou činnost v grafickém znázornění	64
Obr. 18 Průběh financování sportu z výnosů SAZKA, a. s.	65
Obr. 19 Členění státní podpory sportu	68
Obr. 20 Vývoj státního rozpočtu a rozpočtu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy v mld. Kč	85
Obr. 21 Vývoj rozdělování státních prostředků pro oblast „státní sportovní reprezentace“ v tis. Kč	86
Obr. 22 Vývoj rozdělení finančních prostředků pro oblast zdravotně handicapovaných obsažených v Programech I. až III. v tis. Kč	87
Obr. 23 Vývoj rozdělení finančních prostředků pro oblast zdravotně handicapovaných obsažených v Programu I. - ČPV, UZPS a ČHSO v tis. Kč	87
Obr. 24 Vývoj rozdělování státních prostředků pro oblast „veřejně prospěšných programů“ v tis. Kč	88
Obr. 25 Vývoj rozdělování státních prostředků pro oblast „financování reprodukce majetku - program 233510“ v tis. Kč	89

Obr. 26 Vývoj podpory tělovýchovy a sportu za poslední tři roky	
z rozpočtu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy v mld. Kč	90
Obr. 27 Náklady na ČR účastníka paralympiády a olympiády v Turíně 2006 v Kč	94

Úvod

Motto:

„Život je poškodil, hledali svou příležitost a našli ji. Chtěli přinejmenším totéž, co ostatní a museli dokázat dvakrát nebo desetkrát víc“.

Ota Pavel

Lidé s chorobami, tělesným, duševním, smyslovým a mentálním postižením, existují ve společnosti od jejího samotného počátku. Počet těchto zdravotně handicapovaných osob se ve všech zemích světa stále zvyšuje. To je způsobeno např. úrazy spojenými s neustálým zrychlováním všech druhů dopravy, civilizačními chorobami atd.

Po roce 1989 nastává v České republice zlom v charakteru společenských a politických aktivit postižených lidí. Vznikají organizace, které zviditelňují a prosazují jejich zájmy. Dochází k odstraňování překážek s cílem zpřístupnit společnost všem, uspokojit potřeby lidem, kterým překážky brání v plné účasti ve společnosti. Jako jeden z prostředků integrace zdravotně handicapovaných lidí funguje sport.

Pravidelná sportovní aktivita kladně působí na zdraví, psychiku a sociální klima postižených lidí. Mnoho studií již prokázalo, že fyzická aktivita má pozitivní vliv na překonání negativního vlivu postižení – pohyb přináší osvěžení, uvolnění a aktivní odpočinek, posiluje psychiku, zdravé sebevědomí, pocit sebedůvěry, odstraňuje strach z pohybu atd. Ve svém principu prospívá sport stejným způsobem handicapovaným jako zdravým lidem. Jelikož se počet postižených u nás stále zvyšuje (podle statistiky je v současné době v České republice přibližně 1 200 000 občanů s určitým zdravotním postižením) a pravidelný sport ukázal, že působí pozitivně na fyzickou a psychickou kondici, měli bychom se zajímat o to, zda mají tito lidé zajištěny dobré podmínky pro sportovní činnost.

Snahou a cílem této práce by měl být pohled pod pokličku sportovního prostředí v České republice za poslední dekádu a snaha odpovědět tak nejen laické veřejnosti, ale i všem ostatním zájemcům, na otázky jak je v ČR organizován a financován sport jednak zdravé populace, ale hlavně populace zdravotně handicapované.

1 Charakteristika zdravotních postižení

1.1 Klasifikace

Jedná se o odborné posouzení druhu a stupně postižení za účelem objektivního zařazení závodníka do kategorie srovnatelně handicapovaných soupeřů. V rámci sportu zdravotně postižených může být klasifikace definována jako hodnotící systém, jenž je používán k rozdělení sportovců do tříd při různých sportovních aktivitách tak, aby jim poskytl srovnatelný výchozí bod pro soutěže, a tím zajistil „fair play“.

Hlavním cílem je minimalizovat vliv zdravotního handicapu na výsledek soutěže. Úspěch jednotlivého sportovce by tedy měl být závislý pouze na talentu, tréninku a dovednostech sportovce, a ne na stupni či typu postižení, který by mohl závodníka zvýhodňovat nebo znevýhodňovat. Správná klasifikace umožňuje sportovcům i přes různost jejich postižení možnost soutěžit na srovnatelné úrovni s ostatními zdravotně postiženými sportovci.

1.2 Mentálně postižení

Sportovci s různou hloubkou mentálního postižení (v současnosti se však celosvětově stále více preferuje užívání termínu intelektové postižení) jsou žáky, studenty a absolventy ZŠ praktických (dříve zvláštní škola), ZŠ speciálních (dříve pomocná škola) a praktických škol (střední vzdělávání) pro studenty s mentálním postižením a klienty ústavů sociální péče pro mentálně postižené. Závodí v jedné zdravotní kategorii.

V ČR jsou od roku 1992 organizováni v Českém svazu mentálně postižených sportovců, který sdružuje cca 3 672 členů. Tyto členové provozují 13 sportů od úrovně místní po nejvyšší vrcholové soutěže - atletiku, basketbal, cyklistiku, florbal, futsal, klasické lyžování, kopanou, plavání, přespolní běh, nohejbal, stolní tenis, tenis a turistiku.¹ Systém soutěží ČSMPS zahrnuje nabídku soutěží od oddílových, přes klubové, regionální až po soutěže v rámci ČR a soutěže mezinárodní.²

Zastřešující světovou sportovní federací je INAS-FID, která byla založena v roce 1986. V současnosti je INAS-FID právoplatným členem IPC, ale s nemožností startu svých sportovců na vrcholných soutěžích IPC. Důvodem jsou doposud IPC nepřijaté zásady jednotné a objektivní klasifikace sportovců s mentálním postižením (jejich handicapu). Sportovci reprezentující národní

¹ LACINA, J. aj. *Z Atén do Pekingu*. 1. vyd. Praha: EPOCH s. r. o., 2009. S. 274. ISBN 978-80-87027-88-2.

² TILINGER, P. a SVOBODA, P. *Struktura soutěží ČSMPS* [online]. Praha: ČSMPS, 2008 [cit. 20. 4. 2009]. Dostupné z:

<http://www.uzps.cz/svazy/csmmps/sport_intelektove_postizenych/historie_a_soucasnost_sportu_v_cr/>.

organizace sdružené v INAS-FID se tedy nemohou zúčastňovat Paralympijských her, mistrovství světa a regionálních mistrovství organizovaných IPC. V důsledku takto vzniklé situace proto INAS-FID organizuje vlastní MS a regionální mistrovství a jako svou vlastní vrcholnou soutěž pořádá Global Games. [32]

K zařazení do vrcholových mezinárodních soutěží musí být sportovec registrován v INAS-FID a musí splňovat předepsaná kritéria stanovená v souladu s požadavky INAS-FID, IPC a WHO - IQ nižší než 70, zjištění tohoto stavu před 18 rokem věku, omezení v adaptivním chování (např. v komunikaci, sebeobsluze, interakci, společenském chování apod.).

Z pověření INAS-FID pořádá ČSMPS v roce 2009 světové hry mentálně postižených sportovců Global Games v Liberci, které jsou v současnosti paralelou k Paralympijským hrám. Do Global Games 2009 je zařazeno sedm sportů - atletika, basketbal, cyklistika, futsal, plavání, stolní tenis, tenis a demonstračně judo.

1.3 Sluchově postižení

Jsou to lidé s vrozeným nebo získaným handicapem, závodící v jedné zdravotnické kategorii. V ČR je sdruženo kolem 4 800 takto postižených do Českého svazu neslyšících sportovců. Světová federace neslyšících sportovců CISS/ICSD má ze všech ostatních světových asociací handicapovaných sportovců nejdelší historii, její kořeny sahají až do roku 1924.

Startovat může ten, kdo má ztrátu na lépe funkčním uchu nejméně 55 decibelů. Měří se třikrát - na frekvencích 500 Hz, 1 000 Hz a 2 000 Hz, hodnoty v dB se sečtou a vydělí třemi. Výsledkem je míra ztráty sluchu pro každé ucho zvlášť.³

Vrcholnou soutěží neslyšících sportovců jsou Deaflympijské hry (dříve Světové hry neslyšících). Konají se vždy odděleně, každé čtyři roky, a to v lichých letech, vždy po olympiádě a paralympiádě. Mezi stěžejní sporty letních deaflympiád patří atletika, badminton, basketbal, bowling, cyklistika, fotbal, házená, orientační běh, plavání, stolní tenis, tenis, střelba, volejbal, plážový volejbal, zápas, vodní pólo, judo, taekwondo, karate - celkem 19 letních sportů. Na zimních deaflympiádách se soutěží především v alpském lyžování, běhu na lyžích, ledním hokeji, snowboardingu a curlingu - celkem 5 zimních sportů.⁴

³ LACINA, J. aj. *Z Atén do Pekingu*. 1. vyd. Praha: EPOCH s. r. o., 2009. S. 274. ISBN 978-80-87027-88-2.

⁴ LACINA, J. aj. *Z Atén do Pekingu*. 1. vyd. Praha: EPOCH s. r. o., 2009. S. 276. ISBN 978-80-87027-88-2.

1.4 Spasticky postižení - Cerebral Palsy

Mluvíme převážně o vrozených pohybových vadách. Takto handicapovaní sportovci, od chodících až po vozičkáře, jsou ochrnutí lidé, zejména následkem dětské obrny. Spasticita (chorobně zvýšené svalové napětí) je zde hlavním průvodním jevem.⁵

Zhruba 5 000 spasticky postižených sportovců sdružuje v ČR Česká federace Spastic Handicap. ČFSH je provozováno 17 sportů - atletika, boccia, cyklistika, curling, lukostřelba, plavání, střelba, šachy, vodní turistika, lyžování, kopaná, kuželky, stolní tenis, závěsný kuželník, veslování, slalom vozičkářů a vodácký tábor. Zastřešující světovou federací je CP-ISRA, která byla založena roku 1978.

Spasticky postižení sportovci se rozdělují do osmi skupin - CP1 až CP8. Sportovci kategorií CP1 až CP4 používají při soutěžích vozík (s výjimkou plavání). Sportovci ve zbylých čtyřech skupinách, tedy CP5 až CP8, vozík při soutěžích nepoužívají. Podrobnější charakteristika kategorií CP1 až CP8 je rozepsána v tab. 1.

Tab. 1 Charakteristika jednotlivých kategorií spasticky postižených sportovců

Kategorie	Popis
CP1	Sportovci s nejvyšším postižením hybnosti paží, nohou a trupu. Nedokážou ovládat mechanický vozík, používají vozík elektrický.
CP2	Sportovci s velkým omezením síly paží, nohou a trupu, schopni ovládat mechanický vozík v omezené míře.
CP3	Sportovci s určitou hybností trupu, síla vychází především z paží.
CP4	Sportovci s dobrou hybností, ale s omezením koordinace pohybů paží a trupu. Špatně udržují rovnováhu.
CP5	Sportovci s normální statickou rovnováhou, mají problémy s dynamickou rovnováhou, potřebují oporu při chůzi, ne ve stoje.
CP6	Sportovci neschopní udržet tělo v klidu. Při chůzi nepotřebují oporu, problémy mají zpravidla s kontrolou paží. Lepší funkce nohou než u CP5, zejména při běhu.
CP7	Sportovci s nekontrolovatelnými svalovými spazmy. V dominantní polovině těla dobré funkční schopnosti i dobrá kontrola pohybů paže a ruky.
CP8	Sportovci s minimálními nekontrolovatelnými spazmy v jedné paži, jedné noze či jedné polovině těla.

Zdroj: LACINA, J. aj. *Z Atén do Pekingů*. 1. vyd. Praha: Epocha s. r. o., 2009. S. 275.
ISBN 978-80-87027-88-2

⁵ LACINA, J. aj. *Z Atén do Pekingů*. 1. vyd. Praha: Epocha s. r. o., 2009. S. 274. ISBN 978-80-87027-88-2.

1.5 Tělesně postižení

Tělesná postižení lze členit podle různých kritérií, nejjednodušeji však na vady vrozené a především získané, např. poúrazové stavy jako amputace, poranění páteře aj. Pod pojmem tělesné postižení jsou rozuměny takové vady pohybového a nosného ústrojí nebo poruchy nervového ústrojí, které se projevují porušenou hybností. Amputovaní soutěží na mezinárodní úrovni ve třech až šesti kategoriích, vozíčkáři až v osmi zdravotních kategoriích.

Organizací, která se sportem osob s tělesným postižením v naší republice zabývá je Česká asociace tělesně handicapovaných sportovců založená v roce 2005. ČATHS nahradila ve struktuře ČPV Český svaz tělesně postižených sportovců, který v listopadu 2004 vystoupil z národního paralympijského výboru (ČPV) na vlastní žádost. ČATHS tak garantuje tělesně postiženým sportovcům české paralympijské zastřešení a zajištění především výkonnostního a vrcholového sportu. [9]

V současné době ČATHS sdružuje téměř 900 členů a zajišťuje následující sportovní odvětví - atletiku, curling, cyklistiku a handbiky, sjezdové a běžecké lyžování, lukostřelbu, šerm, vzpírání, hokej stojících, jachting, jezdectví, plavání, tenis, golf, stolní tenis a střelbu. Asociace není začleněna do mezinárodní organizace IWAS. V té zůstal zastoupen ČSTPS, který však od svého vystoupení z ČPV ztratil národní zastřešení a tento stav vyvolal nejen v domácím, ale i mezinárodním paralympijském hnutí řadu bezprecedentních situací v oblastech jako jsou financování, nominace a přihlašování závodníků, nebo pořádání národních a mezinárodních akcí.

1.6 Zrakově postižení

Sportovci takto handicapovaní soutěží ve třech zdravotních kategoriích - B1, B2 a B3. Určujícími faktory jsou míra ztráty světlocitu, zrakové ostrosti a omezení zorného pole. Přitom není rozhodující, zda jde o vadu vrozenou nebo získanou. Charakteristika tří zdravotních kategorií je znázorněna v tab. 2.⁶

Specifickou sportovní institucí v ČR, jejíž činnost je zaměřena a specializována na sportovní aktivity zrakově postižené populace je Český svaz zrakově postižených sportovců. ČSZPS registruje přibližně 2000 členů provozujících sport na výkonnostní úrovni a zajišťuje následující sporty - atletika, bowling, cyklistika, fotbal, goalball, judo, kuželky, lukostřelba, běžecké a sjezdové lyžování, plavání, showdown, ostrá a zvuková střelba, šachy, turistika, vodní sporty a vzpírání. ČSZPS je řádným členem světové sportovní federace nevidomých sportovců IBSA.

⁶ LACINA, J. aj. *Z Atén do Pekingu*. 1. vyd. Praha: Epoque s. r. o., 2009. S. 275. ISBN 978-80-87027-88-2.

Tab. 2 Charakteristika zdravotních kategorií zrakově postižených sportovců

Kategorie	Popis
B1 = úplná slepota	Sportovec buď nevnímá světlo, nebo do určité míry světlo vnímá, ale nevidí obrys ruky na jakoukoli vzdálenost a v jakémkoli směru.
B2 = praktická slepota	Sportovec rozezná obrys ruky a vidí jasně na 2/60 m (na vzdálenost 2 m vidí to, co zdravý člověk na 60 m). Jeho zorné pole je menší než 5 stupňů.
B3 = schopnost samostatné orientace	Sportovec rozezná obrys ruky a vidí jasně na 2/60 m až 6/60 m. Jeho zorné pole je větší než 5 stupňů a menší než 20 stupňů.

Zdroj: LACINA, J. aj. *Z Atén do Pekingu*. 1. vyd. Praha: Epocha s. r. o., 2009. S. 275.
ISBN 978-80-87027-88-2

Zrakově postižení sportovci se zúčastňují mistrovství Evropy, mistrovství světa, letních a zimních paralympijských her a šachových olympiád. Značných sportovních úspěchů dosahují rovněž na mezinárodních otevřených soutěžích a mezinárodních přátelských utkáních.

1.7 Vnitřně postižení

Vnitřně postižení sportovci jsou lidé s celou řadou postižení, a to zejména se srdečně cévním onemocněním, s hypertenzí, s tromboembolickým onemocněním, lidé po mozkových příhodách, s diabetes mellitus, s hypercholesterolemií, s hypertriglyceridemií, s dialýzou, po transplantaci vnitřních orgánů a lidé s plicním onemocněním (astmatici).

V ČR sdružuje všechny tyto vnitřně postižené sportovce Český svaz vnitřně postižených sportovců. Členská základna ČSVPS dosáhla ke konci roku 2007 počtu 1 568 členů.

2 Sportovní legislativa

2.1 Základní legislativa ve sportu

Většina sportovních organizací působí jako občanská sdružení podle Zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů. Občanské sdružení je právnickou osobou registrovanou na Ministerstvu vnitra, které přiděluje subjektům IČO.⁷ Je třeba podotknout, že sdružování podle Zákona č. 83/1990 Sb. není jedinou alternativou pro zapojení do prostředí organizovaného sportu, ale jedná se o formu, která je v praxi nejběžnější (další alternativy jsou např. nadace a nadační fondy, obchodní společnosti, obecně prospěšné společnosti aj., více pojednáno v kapitole 4.1 Typologie sportovních organizací). Existují i právní subjekty, které se také aktivně účastní života v oblasti organizovaného sportu a nejsou svou povahou občanskými sdruženími ve smyslu Zákona o sdružování občanů. Především v profesionálním sportu má řada oddílů povahu obchodních společností dle obchodního práva, a to zejména podobu akciových společností a společností s ručením omezeným.⁸

Zákonem, který upravuje daňová práva a povinnosti sportovních institucí je Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Dále se na sportovní organizace vztahuje Zákon č. 357/1992 Sb., o dani dědické, darovací a dani z převodu nemovitostí. Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, umožňuje osvobození jak od daně z pozemků, tak od daně ze staveb. Sportovní organizace jsou však poplatníky daně silniční, pokud vlastní vozidla používaná v přímé souvislosti s jejich podnikáním.⁹

Základním zákonem, který upravuje provozování sportu v České republice je Zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu.

2.2 Zákon o podpoře sportu

Zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, vymezuje postavení sportu ve společnosti jako veřejně prospěšné činnosti. Stanovuje úkoly ministerstev, jiných správních úřadů a působnost územních samosprávních celků při podpoře sportu.

⁷ PEKOVÁ, J., PILNÝ, J. a JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. vyd. Praha: ASPI, 2008. S. 435. ISBN 80-7357-052-1.

⁸ NĚMEC, V. *Právo a sport - legitimita sportovních norem*. [Diplomová práce]. Brno: Masarykova univerzita - Právnická fakulta, 2007. S. 17.

⁹ PEKOVÁ, J., PILNÝ, J. a JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. vyd. Praha: ASPI, 2008. S. 435. ISBN 80-7357-052-1.

V úvodu zákona je vysvětleno několik základních pojmů - sport, sport pro všechny, sportovní zařízení a rezortní sportovní centrum. Sport je zde vysvětlován jako všechny formy tělesné činnosti, které prostřednictvím organizované i neorganizované účasti si kladou za cíl harmonický rozvoj tělesné i psychické kondice, upevňování zdraví a dosahování sportovních výkonů v soutěžích všech úrovní. Sport pro všechny zákon definuje jako organizovaný a neorganizovaný sport a pohybovou rekreaci určenou širokým vrstvám obyvatelstva. Jako sportovní zařízení jsou v zákonu rozuměny objekty, pozemky, vodní plochy, budovy sloužící výhradně nebo převážně pro provozování sportu. Rezortní sportovní centrum je organizační složkou státu, zabezpečující přípravu sportovních talentů a státní sportovní reprezentace.

Zákon o podpoře sportu dále vymezuje úkoly orgánů státní správy (MŠMT, Ministerstva obrany, Ministerstva vnitra a Ministerstva zdravotnictví) a úkoly krajů a obcí. MŠMT vypracovává návrh koncepce státní politiky ve sportu a předkládá je vládě ke schválení, koordinuje uskutečňování vládou schválené koncepce, zabezpečuje finanční podporu sportu ze státního rozpočtu, vytváří podmínky pro státní sportovní reprezentaci, pro přípravu sportovních talentů, pro rozvoj sportu pro všechny a pro sport zdravotně postižených, vydává antidopingový program a organizuje a kontroluje jeho uskutečňování, rozhoduje o akreditaci vzdělávacích zařízení působících v oblasti sportu, zřizuje rezortní sportovní centrum a zabezpečuje jeho činnost, koordinuje činnost rezortních sportovních center Ministerstva obrany a Ministerstva vnitra.

Ministerstvo obrany a Ministerstvo vnitra ve své působnosti vytvářejí podmínky pro rozvoj sportu, pro přípravu státní sportovní reprezentace a přípravu sportovních talentů, zřizují svá rezortní sportovní centra a zabezpečují jejich činnost.

Ministerstvo zdravotnictví organizuje zdravotní péči pro sportovní reprezentanty a sportovní talenty, zřizuje laboratoř dopingové kontroly a zabezpečuje její činnost v rozsahu stanoveném Mezinárodním olympijským výborem.

Kraje a obce ve své samostatné působnosti vytvářejí podmínky pro sport, zejména zabezpečují rozvoj sportu pro všechny a přípravu sportovních talentů, včetně zdravotně postižených občanů, zajišťují výstavbu, rekonstrukce, udržování a provozování svých sportovních zařízení, zabezpečují finanční podporu sportu ze svého rozpočtu. Obce na rozdíl od krajů navíc kontrolují účelné využívání svých sportovních zařízení.

Sport má v ČR bohaté tradice, jedná se především o sport organizovaný ve spolcích, který byl vždy vnímán jako specifická součást naší národní kultury. Významná je též úloha sportu pro usměrnění

agresivity, rozvoje sociálního vědomí a etického kodexu člověka, zejména v jeho dětství a mládí. Aktivní způsob života patří mezi nejdůležitější a nejefektivnější součásti prevence drogové závislosti, alkoholismu a dalších negativních sociálně patologických jevů. Mnohým občanům se zdravotním postižením napomáhá ve snaze úspěšně se vyrovnat s jejich handicapem a v integraci do společnosti. Sport je i přínosem pro národní hospodářství. Odvodem daní ze sportovního průmyslu a služeb získává stát zpět do státního rozpočtu významnou část finančních prostředků. Zákon o podpoře sportu byl zpracován v souladu s těmito přístupy. Vychází i z Evropské charty sportu, Evropské antidopingové úmluvy a Kodexu sportovní etiky, jejichž principy respektuje většina vlád evropských zemí. Jejich obsah tvoří doporučení vládám členských zemí Rady Evropy v rozhodujících směrech etiky, organizace a podpory sportu. [36]

2.3 Zákon o ochraně olympijských symbolik

Zákon č. 60/2000 Sb., o ochraně olympijských symbolik, v první řadě definuje olympijská symbolika (olympijský symbol, olympijská vlajka, olympijské heslo, olympijský oheň, olympijská pochodeň, olympijská hymna, olympijské emblémy, výrazy „olympijský“ a „olympiáda“) a současně upravuje některá práva a povinnosti v souvislosti s užíváním olympijských symbolik a ochranou před jejich zneužitím.

Zákon zakazuje využívat olympijská symbolika pro obchodní, reklamní nebo jiné obdobné účely bez předchozího písemného zmocnění a souhlasu Českého olympijského výboru. V této souvislosti je nutné především pochopit smysl Zákona o ochraně olympijských symbolik, kterým je zejména zákaz úmyslného parazitování na popularitě a výjimečnosti olympiády.

2.4 Vládní usnesení pro podporu sportu

- Usnesení vlády č. 2/1999 ke Koncepci státní politiky a sportu v České republice.
- Usnesení vlády č. 718/1999 k Zásadám komplexního zabezpečení státní sportovní reprezentace, včetně systému výchovy sportovních talentů.
- Usnesení vlády č. 17/2000 k Národnímu programu rozvoje sportu pro všechny.
- Usnesení vlády č. 673/2003 ke Směrům státní politiky ve sportu na léta 2004 - 2006.

2.5 Legislativa v oblasti zdravotně postižených sportovců

- V roce 2004 přijala vláda ČR Střednědobou koncepci státní politiky vůči občanům se zdravotním postižením, z jejichž cílů a úkolů vychází **Národní plán podpory a integrace občanů se zdravotním postižením na období 2006 - 2009**, byl přijatý v roce 2005.
- Evropská charta sportu.
- Zákon o ochraně paralympijských symbolik neexistuje, ČPV má pouze zaregistrovaná loga.

3 Základní definice, subsystémy a ekonomické aspekty tělesné kultury

3.1 Základní definice a subsystémy tělesné kultury

Podle Hodaně je tělesná kultura (dále v textu také tělovýchova a sport) sociokulturní systém, který jako výsledek činnosti, tvorby hodnot, vztahů a norem zabezpečuje specifickými tělocvičnými prostředky uspokojování zvláštních biologických a sociálních potřeb člověka v oblasti fyzického, a z něj vyplývajícího psychického a sociálního rozvoje s cílem jeho socializace a kultivace. Vedle sportu zahrnuje tělesnou výchovu a pohybovou rekreaci.

Tělesná výchova (školní sport) se uskutečňuje během pedagogického procesu, v němž se využívá tělesných cvičení k všestrannému zdokonalování člověka a k rozvoji jeho osobnosti. V tělesné výchově není tělocvičný výkon hlavním cílem.

Sport (závodní, resp. soutěžní sport) je fyzická aktivita tvořící složku volného času a životního stylu ve vrcholové podobě, prováděna i jako profese. Jedná se o aktivitu, která je charakterizována výkonovou motivací. Zahrnuje momenty soutěživosti, výkonu a regulované ventilace agrese. Počet mezinárodně uznávaných sportů je v současnosti přibližně 150.

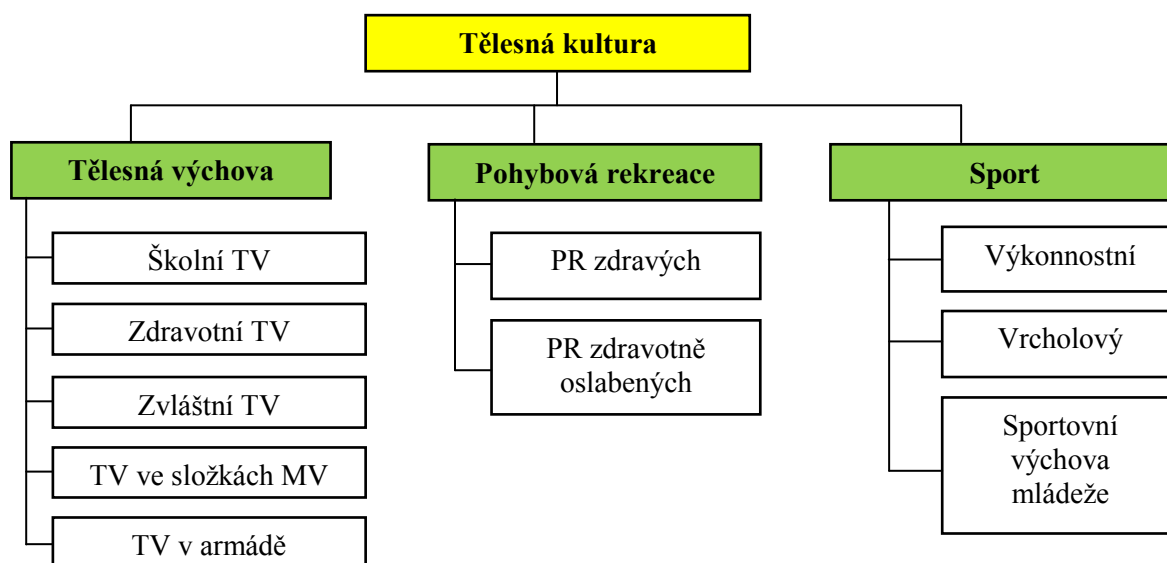
Pohybová rekreace (rekreační sport) umožňuje kultivaci tvořivých sil člověka, má velký vliv na intelektuální, tělesný i sociální rozvoj osobnosti. Jde o čínorodý a rozvíjející se koncept využití volného času, o harmonické utváření osobnosti, o její rozvoj v somatické, psychické i psychosociální oblasti. Přitom musí naplňovat představy a uspokojovat potřeby těch, jimž je určena - odpočinek, zábava, vzdělání.¹⁰

Sportovní svaz sdružuje oddíly tělovýchovných jednot jednoho druhu sportu a je organizačně propojen s mezinárodními organizacemi. Zde výjimku tvoří svazy zdravotně handicapovaných, které sdružují členy podle druhu postižení, a to v mnoha sportovních odvětvích v rámci jednoho svazu resp. asociace.

Tělovýchovná jednota (synonymum pro sportovní klub) je základním článkem vyšší tělovýchovné organizace (asociace). V ČR se obvykle sdružuje podle zákona č. 83/1990 Sb., o občanských sdruženích. [4]

Systém tělesné kultury má zcela přehledné členění na jednotlivé subsystémy činností a aktivit znázorněné na obr. 1.

¹⁰ HOBZA, V., aj. *Základy ekonomie sportu*. 1. vyd. Praha: Ekopress, 2006. S. 9. ISBN 80-86929-04-3.

Zdroj: HOBZA, V., aj. *Základy ekonomie sportu*. 1. vyd. Praha: Ekopress, 2006. S. 11.
ISBN 80-86929-04-3, vlastní zpracování

Obr. 1 Subsystémy tělesné kultury

3.2 Ekonomické aspekty systému tělesné kultury

Ekonomický význam systému tělesné kultury a v něm především subsystémů sportu a pohybové rekreace může být prokazován mnohými způsoby. Některé oblasti, jež reálně ovlivňují národní hospodářství jednotlivých zemí, lze dokumentovat na příkladech podílu sportu na HDP, pořadí sportu mezi odvětvími, zaměstnaností, kterou vyvolává, počtem sportovních organizací, počtem aktivních sportujících, výdaji domácností na sportovní produkty a služby, výdaji státního rozpočtu na potřeby celého systému tělesné kultury atd. Hlavní makroekonomické ukazatele jsou vypsány v tab. 3.

V zahraniční literatuře je udáván podíl sportu a tělovýchovy na HDP ve výši 1,1 - 3,6 %, údaje z ČR nejsou statisticky podchyceny. V ČR jsou udávány poslední údaje o zaměstnanosti v souvislosti s tělesnou kulturou z roku 1990. V tomto období bylo zaměstnáno cca 22,7 tis. pracovníků bezprostředně spjatých se sportovním prostředím. K tomuto počtu je třeba připočíst zhruba 50 tis. vyvolaných zprostředkovaně. Podílem pracovních míst ve výši cca 1,5 % z celkově zaměstnaných se tedy ČR řadí do průměru evropských zemí (Německo - 2,0 %, Nizozemsko - 1,44 %). [4]

Tab. 3 Hlavní makroekonomické ukazatele tělesné kultury

Makroekonomický ukazatel	%
Podíl tělesné kultury na konsolidovaných veřejných výdajích	0,4 - 1,7
Přínos přímých soukromých vydání na tělesnou kulturu pro celkové výdaje	1,0 -2,0
Váha nepřímých soukromých vydání v celkových výdajích	3,0
Hrubý domácí produkt z produktů a služeb tělesné kultury z celkového HDP	1,5 - 2,0

Zdroj: NOVOTNÝ, J. *Ekonomika sportu*. 1. vyd. Praha: ISV, 2000. S 53. ISBN 80-85866-68-4

4 Subjekty působící v tělesné kultuře

Na straně nabídky existuje velký počet různorodých subjektů, nabízejících produkty a služby tělesné kultury. Institucionální rámec těchto subjektů je dán historickým a kulturním vývojem každé země. Závisí také na současných politických aspektech, rozsahu nabídky, determinován je i ekonomickými možnostmi podpory produktů a služeb tělesné kultury ze strany státních, samosprávných orgánů a podporou individuálními soukromými zdroji. Podpora tělesné kultury je realizována dvěma základními způsoby:

- institucionálně (prostřednictvím subjektů nabízejících produkty tělesné kultury),
- finančně - přímo (dotace a granty), nepřímo (vhodná daňová politika). [4]

V této části budou charakterizovány pouze subjekty zabezpečující stranu nabídky tělesné kultury, finanční podpora bude komplexněji probírána v kapitole 8 Financování a úvěrování tělesné kultury.

4.1 Typologie sportovních organizací

Ve sportovním prostředí působí vedle sebe paralelně několik druhově i institucionálně rozličných typů sportovních organizací. Příčinou této rozličnosti je roztržštěný a nehomogenní právní rámec, v němž jsou nuceny sportovní organizace se pohybovat. Z hlediska práva tedy rozlišujeme mezi sportovními organizacemi:

- **občanská sdružení** podle Zákona č. 83/1990 Sb.,
- **organizace s mezinárodním prvkem působící na území ČR** v souladu se Zákonem č. 116/1985 Sb., o podmínkách činnosti organizací s mezinárodním prvkem v ČR, jedná se o mezinárodní sportovní federace, které mohou mít na území ČR sídlo anebo zde mohou působit prostřednictvím své organizační jednotky,
- **rozpočtové nebo příspěvkové organizace** zřízené ústředním orgánem státní správy nebo v případě příspěvkových organizací i obcí k zajišťování např. vrcholového sportu (dnes tzv. rezortní sportovní střediska), zřízené podle Zákona č. 576/1990 Sb., o hospodaření s rozpočtovými prostředky ČR a obcí v ČR, s účinností od 1. 1. 2001 byla právní forma rozpočtových organizací nahrazena právní formou organizační složka státu,
- **nadace a nadační fondy** zřízené podle Zákona č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech, pokud jsou tyto subjekty zřízeny za účelem shromažďování prostředků určených k rozvoji sportu a tělovýchovy,
- **zájmové sdružení právnických osob** podle § 20f - 2l Občanského zákoníku, pokud je účelem jejich existence činnost v oblasti tělovýchovy a sportu,
- **obchodní společnosti a družstva** vzniklá podle Zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, za účelem provozování sportovní činnosti, zejména u vrcholových celostátních soutěží v kolektivních sportech,

- **obecně prospěšné společnosti** vzniklé podle Zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech, pokud poskytují obecně prospěšné služby v oblasti tělovýchovy a sportu.

Z hlediska četnosti i hlediska členské základny jednoznačně převažují občanská sdružení (dále jsou nadace a nadační fondy, obecně prospěšné společnosti). Převahu v občanských sdruženích, která tvoří cca 88 % nestátních neziskových organizací, mají v ČR občanská sdružení ve sportu a tělovýchově. Tělovýchovná a sportovní činnost je tedy dominantní náplní NNO v ČR. I ve sféře občanských sdružení je však možno rozlišit mezi několika základními typy těchto subjektů. Nejedná se v takovémto případě však o právní hledisko, nýbrž o hledisko věcné. Takovými typy sportovních organizací jsou:

A. Zastřešující sportovní asociace

Jejím znakem je neomezená druhovost provozovaných sportů a v oblasti dotací obvykle přímý vztah k příslušnému ústřednímu orgánu státní správy, jehož prostřednictvím čerpá dotace ze státního rozpočtu ČR. Takovými organizacemi jsou v ČR např. ČSTV, Česká obec sokolská, Orel atd. Zastřešující sportovní asociace může sdružovat více samostatných sportovních asociací. Zastřešující organizace má právní subjektivitu.

B. Samostatná sportovní asociace

Základním znakem samostatné správní asociace je omezená druhovost na jeden sport či jednu skupinu sportů. Dotace ze státního rozpočtu obvykle čerpá prostřednictvím své zastřešující sportovní asociace. Samostatná sportovní asociace má právní subjektivitu a obvykle vystupuje ve vztahu ke sponzorům, klubům i partnerům jako samostatný subjekt. Příkladem samostatné sportovní asociace jsou prakticky všechny sportovní svazy sdružené v ČSTV. Samostatné sportovní asociace sdružují sportovní kluby a ve výjimečných případech i fyzické osoby.

C. Sportovní klub

Co do hierarchie je třetím typem sportovní klub (dříve tělovýchovná jednota). Ve většině případů opět sdružuje provozovatele více sportů a má přímou ekonomickou vazbu jak na zastřešující sportovní asociaci, tak na jednotlivé samostatné sportovní asociace (obvykle prostřednictvím svých sportovních oddílů). Pokud čerpá prostředky ze státního rozpočtu, děje se tak ve většině případů prostřednictvím zastřešující anebo samostatné sportovní asociace. Ve vztahu k ostatním veřejným rozpočtům (obce) vystupuje již samostatně. Má právní subjektivitu.

D. Sportovní oddíl nebo odbor

Nejnižším typem sportovní organizace je sportovní oddíl. Existuje v rámci sportovního klubu. Základním znakem oddílu či odboru je provozování jednoho sportu či jedné skupiny sportů a ekonomická a právní omezení definovaná obvykle mateřským sportovním klubem.

Pro úplnost je potřeba pojednat o typologii sportovních organizací z hlediska územního, z hlediska sportovního odvětví a z hlediska kritéria členské základny. Tato hlediska slouží nejvíce pro rozlišování zastřešujících sportovních asociací a samostatných sportovních asociací. Z hlediska územního rozlišujeme:

- **mezinárodní sportovní asociace** - jedná se o organizace zastřešující ponejvíce určité sportovní odvětví a sdružující celosvětově národní sportovní asociace, mezinárodní sportovní organizace bývá nadřazena kontinentální sportovní federaci,
- **kontinentální sportovní asociace** - jedná se o organizace zastřešující národní sportovní organizace na území určitého světadílu,
- **národní sportovní asociace** - jedná se o sportovní asociaci sdružující sportovní organizace na území jednoho státu,
- **regionální orgány národních sportovních asociací** - v ČR mají podobu krajských a okresních orgánů, vykonávajících pravomoci národních sportovních asociací na území daného regionu,
- **sportovní kluby** - jedná se o základní článek územního uspořádání sportovních asociací.

Z hlediska sportovních odvětví rozlišujeme:

- **všesportovní asociace**, zastřešující větší množství sportovních odvětví,
- **sportovní asociace jednotlivých sportovních odvětví.**

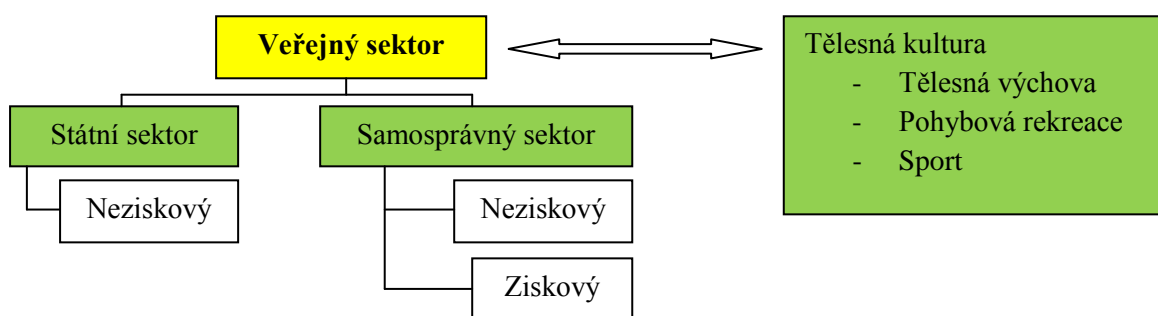
Z hlediska kritéria členské základny rozlišujeme:

- **sportovní asociace školské,**
- **sportovní asociace profesní,**
- **sportovní asociace spojené s vírou či vyznáním,**
- **sportovní asociace spojené s politickými stranami,**
- **ostatní sportovní asociace.**

Mimo tato rozlišení existuje ještě svým počtem poměrně malá skupina sportovních asociací, založených účelově pro uspořádání určité sportovní akce či sportovních akcí stejného druhu. Příkladem takovéto organizace je Mezinárodní olympijský (paralympijský) výbor sdružující jednotlivé národní olympijské (paralympijské) výbory. [17]

4.2 Subjekty veřejného sektoru působící v tělesné kultuře

Subjekty veřejného sektoru, které zabezpečují tělesnou kulturu, lze schematicky zobrazit obr. 2. Především státní sektor zajišťuje tělesnou kulturu prostřednictvím neziskově orientovaných subjektů.

Zdroj: HOBZA, V., aj. *Základy ekonomie sportu*. 1. vyd. Praha: Ekopress, 2006. S. 22.
ISBN 80-86929-04-3

Obr. 2 Zajištění tělesné kultury prostřednictvím subjektů veřejného sektoru

Ve státním a samosprávném sektoru vykonávají činnosti tělesné kultury především následující subjekty:

- V oblasti tělesné výchovy jsou to především školy všech typů (od základních škol až po školy vysoké).
- Oblast pohybové rekreace je zajišťována prostřednictvím:
 - obcí, měst a sdružením obcí,
 - příspěvkových organizací obcí a měst, zajišťujících v daném vymezeném rozsahu provoz sportovních, tělocvičných a rekreačních zařízení pro občany,
 - ziskově orientovaných obchodních společností (s. r. o., a. s.), u kterých je ve většině případů vlastníkem obec, a které jsou zřizovány za účelem využití existujících nebo budování nových sportovních, tělovýchovných a víceúčelových volnočasových zařízení.
- Vrcholový sport je z úrovně veřejného sektoru podporován prostřednictvím specializovaných zařízení, tzv. rezortních středisek vrcholového sportu. [4]

4.3 Subjekty soukromého sektoru působící v tělesné kultuře

Tělesná kultura je ve velké míře zabezpečována prostřednictvím subjektů soukromého sektoru. Výjimku v této oblasti tvoří pouze tělesná výchova, která je zajišťována veřejným sektorem (kromě tělesné výchovy zastoupené na soukromých školách). Subjekty soukromého sektoru v tělesné kultuře jsou definovány jako ziskové a neziskové, viz tab. 4.

Tab. 4 Charakteristika subjektů soukromého sektoru v tělesné kultuře

Sektor	Soukromý sektor	
	Ziskový	Neziskový
Tělesná kultura		
Tělesná výchova	X	Privátní školství NNO
Pohybová rekreace	Živnosti Obchodní společnosti	NNO
Sport	Živnosti Obchodní společnosti	NNO

Zdroj: HOBZA, V., aj. *Základy ekonomie sportu*. 1. vyd. Praha: Ekopress, 2006. S. 23.
ISBN 80-86929-04-3

Nejfrekventovanější vyskytující se soukromé subjekty, které zabezpečují stranu nabídky tělesné kultury:

- Tělesná výchova je zajišťována především neziskově orientovanými subjekty, především privátními školami a ostatními NNO (občanská sdružení, obecně prospěšné společnosti).
- Pohybovou rekreaci obstarávají povětšinou ziskově orientované živnosti a obchodní společnosti (s. r. o., a. s.) soustředěné v oblasti cestovního ruchu. Tato oblast pro místní obyvatelstvo je pokryta také NNO (občanská sdružení, obecně prospěšné společnosti) zajišťujícími komunální rekreaci a také „sport pro všechny“.
- Nejrozrůznodější a také nejčastěji zastoupené subjekty jsou soustřeďovány do oblasti vrcholového a výkonnostního sportu. Sport je zajišťován ziskově (živnosti, obchodní společnosti) i neziskově orientovanými subjekty. V ČR je v NNO dominantní počet organizací sportovních. Tyto organizace mají podstatný, ne-li rozhodující vliv na utváření celkového klimatu ve sportu. Počet těchto subjektů, včetně „střešních“ je v ČR cca 40 tis. [4]

4.4 Nestátní neziskové organizace v tělesné kultuře

Existence nestátních neziskových organizací je velmi důležitá pro fungování systémů tělesné kultury, neboť jejich prostřednictvím je tradičně zabezpečována organizace a funkčnost sportu a tělesné výchovy v ČR. Definice NNO, charakterizuje NNO jako instituce, které jsou organizované, soukromé, nerozdělující zisk, samosprávné a dobrovolné. NNO jsou založeny na jiných principech než je maximalizace zisku, proto získávají dodatečné zdroje nad výnosy z prodeje svých aktivit z dotací, darů, příspěvků, apod. Pokud vygeneruje tato organizace zisk, je zpětně investován do činnosti organizace. NNO jsou autonomní vůči státu a pracují v mnoha veřejně prospěšných oblastech (tělesné kultuře, péče o zdravotně postižené, ochrana životního prostředí, aj.). [4]

5 Institucionální a organizační zabezpečení sportu v rámci tělesné kultury v ČR

5.1 Státní struktury v ČR zabývající se tělesnou kulturou

Vláda ČR zpracovala a schválila několik základních koncepčních dokumentů týkajících se oblasti sportu. O těchto legislativních dokumentech pro sport je více pojednáno v kapitole 2 Sportovní legislativa.

Hlavním cílem státní politiky ve sportu je vytváření základních podmínek pro rozvoj sportu ve společnosti. Takto obecně vyjádřený strategický cíl státní politiky je postaven v zásadě na základech postupných kroků v oblastech - změny hodnotové orientace občanů, trvale zlepšovat podmínky pro provozování sportu, trvale vytvářet podmínky pro sportovní aktivity dětí a mládeže na školách, dosahovat odpovídajících sportovních výsledků na významných světových soutěžích, vytvářet účinný systém podpory programů zabráňující negativním jevům ve sportu.

Mezi priority státní politiky patří např. - upřednostnění podpory olympijských sportů, výchova a uplatňování principů fair play, upřednostnění podpory péče o sport dětí a mládeže, podpora sportu osob se zdravotním postižením aj. [4]

5.2 Spolkové struktury v ČR zabývající se tělesnou kulturou

Místní sportovní kluby tvoří páteř sportovního hnutí v ČR, vlastní 90 % sportovních zařízení a na základě informací jednotlivých sportovních federací organizují soutěže a rekreační sport. Sportovní spolky jsou v českých podmínkách dlouholetou tradiční základnou organizovaného sportu. V ČR vyvíjí soustavnou sportovní činnost zhruba 40 tis. klubů a jednot a více než 120 sportovních svazů s celorepublikovou působností.

O rozvoji myšlenek olympismu a účasti našich sportovců na olympijských hrách pečuje Český olympijský výbor. S obdobnými funkcemi a posláním ve vztahu k zdravotně postiženým občanům byl ustaven Český paralympijský výbor.

Sportovní svazy odpovídají za vypracování koncepce sportovní reprezentace včetně péče o talentovanou mládež v příslušných sportovních odvětvích a disciplínách, jmenují sportovní reprezentanty ČR a ve spolupráci s rezortními sportovními centry při MŠMT, MV, MO zabezpečují jejich sportovní přípravu pro účast na vrcholných mezinárodních soutěžích.

Všesportovní kolegium České republiky

Všesportovní kolegium ČR (dále kolegium) je dobrovolné seskupení jedenácti největších a zastřešujících sportovních svazů a spolků. Přehled těchto sportovních svazů a spolků je sepsán v tab. 5.

Výbor kolegia tvoří vrcholní představitelé sdružených svazů a spolků. Kolegium vzniklo v roce 1994 z potřeby sjednotit názory a oprávněné požadavky sportovního prostředí vůči státní moci výkonné a zákonodárné. Zastupuje tedy zájmy více jak 2 mil. registrovaných sportujících občanů všech věkových kategorií, sdružených v cca 20 tis. občanských sdružení. V žádném případě neobhájí zájmy obchodních společností, provozujících sport jako komerční záležitost, jako např. Sparta, Slavie apod., ale snaží se obhajovat a prosazovat zájmy malých a neziskových tělovýchovných jednot a sportovních klubů, které provozují veřejně prospěšnou činnost především svou prací s dětmi a mládeží. Všesportovní kolegium ČR svou činností významně posílilo postavení sportu ve společnosti.¹¹

¹¹ *Všesportovní kolegium České republiky* [online]. Praha: Všesportovní kolegium ČR, 2003 [cit. 30. 3. 2009]. Dostupné z: <<http://www.vsesportovnikolegiumcr.cz/okolegiu.php?PHPSESSID=86bb1e900a233ab79428414da1a1f749>>.

Tab. 5 Přehled sdružených svazů Všesportovního kolegia

Všesportovní kolegium	
	Asociace tělovýchovných jednot a sportovních klubů ČR
	Asociace školních sportovních klubů
	Autoklub ČR
	Česká asociace Sport pro všechny
	Česká obec sokolská
	Český olympijský výbor
	Český střelecký svaz
	Český svaz tělesné výchovy
	Klub českých turistů
	Orel
	Sdružení sportovních svazů ČR

Zdroj: vlastní zpracování

Český svaz tělesné výchovy

Český svaz tělesné výchovy je dobrovolným sdružením právně, majetkově a organizačně samostatných a nezávislých sportovních spolků se sídly na území ČR, jejichž základním předmětem činnosti je provozování sportu, tělovýchovy nebo turistiky, jak pro vlastní členstvo, tak i pro neorganizovanou veřejnost.

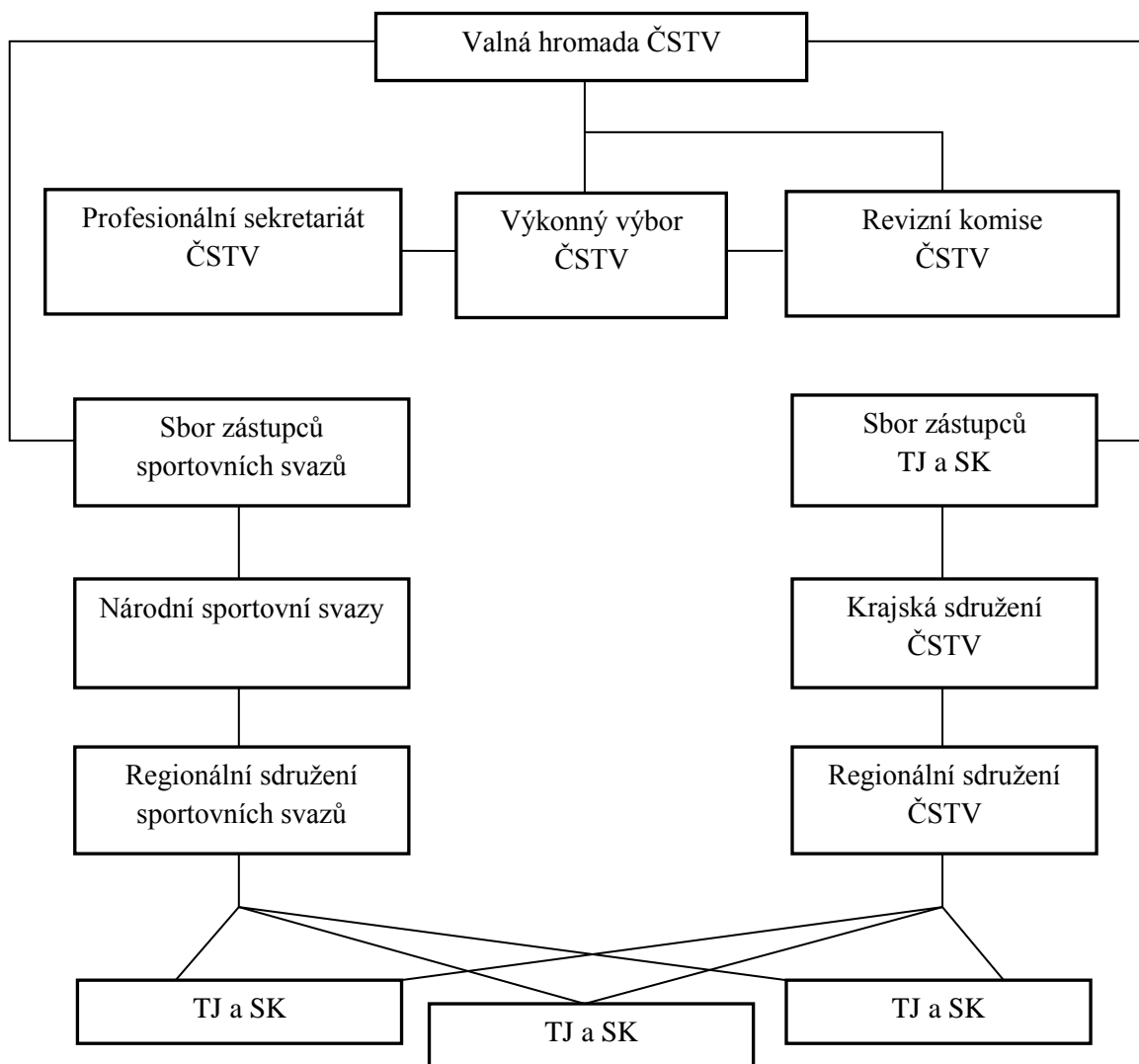
ČSTV především sdružuje tělovýchovné jednoty a sportovní kluby působící v jednotlivých lokálních místech svého sídla, a také národní sportovní svazy, jako spolky s celostátní působností, které organizují a provádějí sportovní aktivity a odpovídají za přípravu a zabezpečení české národní reprezentace na mezinárodních sportovních soutěžích v příslušném sportovním odvětví.

ČSTV vznikl 11. března 1990 a k jeho hlavním úkolům patří:

- Organizačně, ekonomicky, administrativně podporovat činnost sdružených subjektů.
- Usilovat o vytváření vhodných a žádoucích ekonomických, finančních, daňových, materiálních a legislativních podmínek, které směřují k podpoře sportovních, tělovýchovných a turistických aktivit.
- Spolupráce s orgány státu, samosprávy měst a obcí, u nichž vyhledává podporu a pomoc.
- Prosazování a chránění společných zájmů a práv členů, obstarávání právní pomoci, součinnosti, atp.
- Soustřeďování veřejných, vlastních a dalších zdrojů určených ke společnému financování členů a podle rozhodnutí valné hromady zajišťuje jejich rozdělení a kontrolu užití.
- Spolupráce s ČOV při vytváření podmínek pro přípravu a účast reprezentantů na OH.
- Spravovat vlastní a svěřený hmotný majetek. [21]

ČSTV v současné době zastřešuje 1 533 279 sportovců v 9 222 TJ a SK. Subjekty sdružené v ČSTV si ponechávají samostatnost svého právního postavení, majetku a činnosti.

ČSTV realizuje svou činnost dle níže uvedeného schématu, který je znázorněn obr. 3. V ČSTV je uplatněna tzv. komorová organizace, která organizaci umožňuje naplňovat poslání jak po stránce řízení a rozvoje regionů (tzv. územní linie), tak po stránce činnosti a rozvoje jednotlivých sportovních odvětví (linie svazová), která končí až na úrovni sportovních oddílů (linie klubová).

Zdroj: VOSÁTKA, J. *Organizování a financování sportu v České republice*. [Diplomová práce]. Praha: Univerzita Karlova: Fakulta tělesné výchovy a sportu, 2005. S. 38

Obr. 3 Struktura Českého svazu tělesné výchovy a sportu, dvoukomorová organizace

Mezi vlastní prostředky ČSTV patří následující příjmy:

- Výtěžek společnosti SAZKA, a. s., kde je ČSTV akcionářem.
 - Dividendy z akciových společností (a. s. provozující lyžařské areály v Krkonoších a Nakladatelství Olympia, a. s.), kde je ČSTV akcionářem. Přehled jednotlivých akciových podílů ČSTV je znázorněn v tab. 6.
 - Úrok z rezervního fondu ČSTV.
 - Příjem z úspor rezervního fondu.
 - V roce 2008 poprvé státní dotace na rozvoj tělovýchovy a sportu od Ministerstva financí ČR.
- [21]

Tab. 6 Přehled akciových podílů Českého svazu tělesné výchovy a sportu

Akciová společnost		Akciový podíl v %
 SAZKA, a. s.		67,98
 Nakladatelství Olympia, a. s.		78,00
 SKIAREÁL Špindlerův Mlýn, a. s.		51,09
 Sportovní areál Harrachov, a. s.		56,45
 SKI Pec, a. s.		54,70

Zdroj: vlastní zpracování

5.3 Ziskový sektor v ČR zabývající se tělesnou kulturou

Činnosti ziskového sektoru v oblasti tělovýchovy a sportu se dělí na živnosti volné, vázané a koncesované. Volné živnosti zahrnují činnosti související s manažerskou činností, jako je organizování sportovních a tělovýchovných akcí a organizování vzdělávací činnosti v tělovýchově a sportu. U vázaných živností jednou z podmínek pro vydání živnostenského listu je předložení dokladu o odborné způsobilosti. Podle živnostenského zákona se jedná o tyto činnosti - poskytování tělovýchovných a sportovních služeb, provozování tělovýchovných a sportovních zařízení a zařízení sloužících pro regeneraci a rekondici, průvodcovská činnost (horská, tělovýchovná a sportovní), vodní záchranářská služba, masérské a rekondiční služby, provozování solárií. Oblast koncesovaných živností se týká činností souvisejících se střeleckým sportem, provozováním střelnic apod. [4]

6 Struktura a řízení sportu v České republice

Ústředním orgánem státní správy v oblasti sportu je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Sportovní odbor ministerstva se dělí na dvě sekce. První odpovídá za rozvoj sportu ve školách, připravuje směrnice pro předmět tělesné výchovy a zabývá se výzkumem. Nedílnou součástí práce této sekce je reprezentovat ČR v mezinárodních organizacích. Druhá sekce sportovního oddělení spolupracuje se sportovními organizacemi a odpovídá za sportovní reprezentaci země. Hlavním úkolem poradních orgánů ministerstva (Rady tělesné výchovy a sportu a Rady sportovní reprezentace) je podílet se na rozdělování finančních prostředků pro sport.

Dobrovolné sportovní organizace jsou v ČR utvářeny na základě Zákona o svobodě sdružování. Jedná se o občanská sdružení, jejichž stanovy jsou zaregistrované u MV ČR. Většina občanských sdružení a sportovních federací je sdružena ve vrcholných organizacích, z nichž nejznámější je ČSTV.

V jednotlivých krajích působí oblastní sportovní federace, jejichž úkolem je především udržovat kontakt mezi sportovními kluby a vrcholnou organizací a působit jako informační centrum pro daný kraj.

6.1 Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Na MŠMT odpovídá za oblast sportu odbor sportu. Pro tuto oblast je vyhlašována „Státní podpora sportu“ pro příslušný kalendářní rok. Tato podpora je zaměřena na tři oblasti - oblast státní sportovní reprezentace, oblast veřejně prospěšných programů a oblast programového financování. Podrobnější popis jednotlivých oblastí je zachycen v kapitole 9 Podíl vlády ČR na financování sportu a sportu zdravotně postižených.

6.2 Činnost Ministerstva vnitra a Ministerstva obrany v oblasti sportu

Armádní sportovní centrum DUKLA je organizační složkou Ministerstva obrany ČR. Armádní vrcholový sport je zaměřen na zabezpečení státní a rezortní sportovní reprezentace ČR v oblasti organizační, metodické, materiální, finanční a personální. Jeho hlavním úkolem je vytvářet podmínky pro sportovní přípravu na vrcholové světové soutěže - olympijské hry, mistrovství světa, mistrovství Evropy a další významné soutěže. Prioritně se u ASC DUKLA zabezpečují olympijská sportovní odvětví. ASC DUKLA se skládá z 10 oddílů - oddíl atletiky, oddíl cyklistiky, oddíl kanoistiky, oddíl veslování, oddíl vodního slalomu, oddíl parašutismu, oddíl moderního pětiboje, oddíl sportovní střelby, oddíl lyžování a oddíl různé. Mezi sportovní příspěvkové organizace

MO ČR patří Handball club DUKLA Praha, volejbalový klub DUKLA Liberec a vědecké a servisní pracoviště tělesné výchovy a sportu.

Od 1. 1. 2009 se odbor sportu MV transformoval na samostatnou organizační složku státu, čímž vzniklo Centrum sportu MV. Prvořadým úkolem této organizace je, v souladu se Zákonem č. 115/2001, o podpoře sportu (více o tomto zákonu v kap. 2 Sportovní legislativa), zabezpečení přípravy sportovců ke státní sportovní reprezentaci. Sportovci Centra sportu jsou zařazeni v kategoriích instruktor sportu nebo smluvní sportovec a jejich příprava probíhá na profesionální úrovni pod odborným trenérským vedením, dále je zajišťováno lékařsko-pedagogické sledování i materiální zabezpečení. Centrum sportu MV se podílí na koordinaci rezortního sportu, organizaci celostátních policejních mistrovství i mezinárodních soutěží konaných v ČR a vytváří podmínky pro sportovní aktivity policistů, rozvíjející jejich fyzickou zdatnost potřebnou k výkonu služby.¹²

6.3 Kraje a obce

Podle Zákona č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, kraje ve své samosprávné působnosti vytvářejí podmínky pro sport, zejména:

- a) zabezpečují rozvoj sportu pro všechny a přípravu sportovních talentů, včetně zdravotně postižených občanů,
- b) zajišťují výstavbu, rekonstrukce, udržování a provozování svých sportovních zařízení,
- c) zabezpečují finanční podporu sportu ze svého rozpočtu.¹³

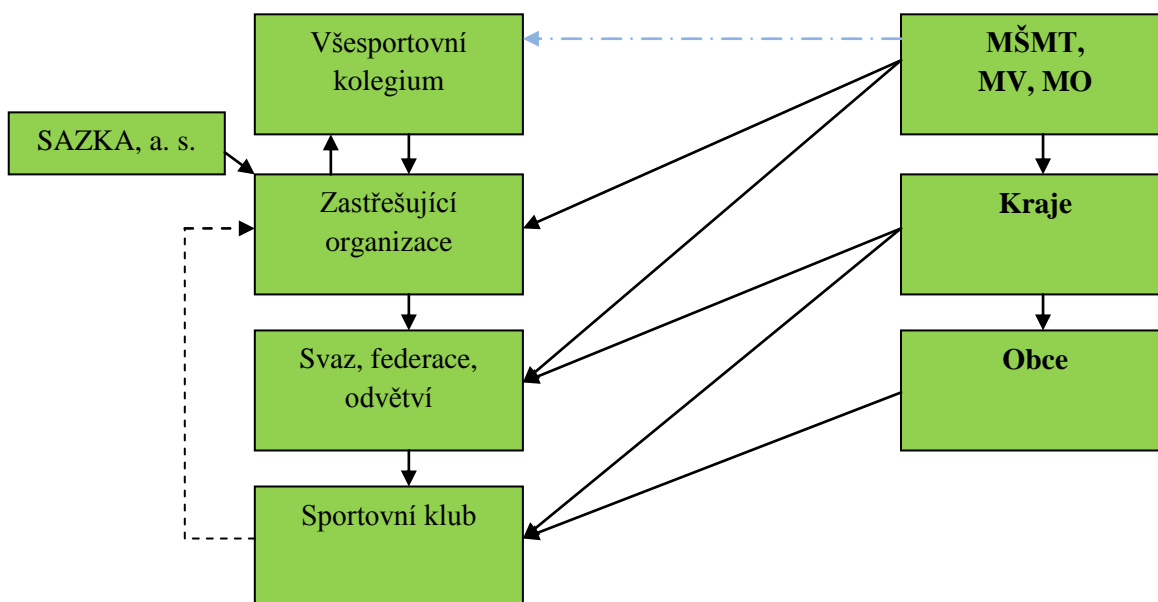
¹² NECHUTNÝ, J. *Centrum sportu Ministerstva vnitra* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2008 [cit. 22. 4. 2009]. Dostupné z: < <http://www.mvcr.cz/clanek/odbor-sportu.aspx>>.

¹³ VOSYKA, M. *Zákon o podpoře sportu* [online]. Praha: MŠMT, 2006 [cit. 17. 4. 2009]. Dostupné z: < <http://www.msmt.cz/sport/zakon-o-podpore-sportu>>.

V souladu se Zákonem č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, obce ve své samosprávné působnosti vytvářejí podmínky pro sport, zejména:

- a) zabezpečují rozvoj sportu pro všechny a přípravu sportovních talentů, včetně zdravotně postižených občanů,
- b) zajišťují výstavbu, rekonstrukce, udržování a provozování svých sportovních zařízení a poskytují je pro sportovní činnost občanů,
- c) kontrolují účelné využívání svých sportovních zařízení,
- d) zabezpečují finanční podporu sportu ze svého rozpočtu.¹⁴

Schematické rozložení jednotlivých institucí, které zabezpečují a řídí sport v České republice je znázorněno jednoduchým obr. 4.

Zdroj: PAVLÍK, M. *Institucionální zabezpečení sportu* [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2008 [cit. 1. 4. 2009]. Dostupné z: <http://is.muni.cz/el/1456/jaro2008/PVEKOS/um/3_Institucionalni_zabezpeceni.pdf?fakulta=1456;obdobi=3664;kod=PVEKOS>

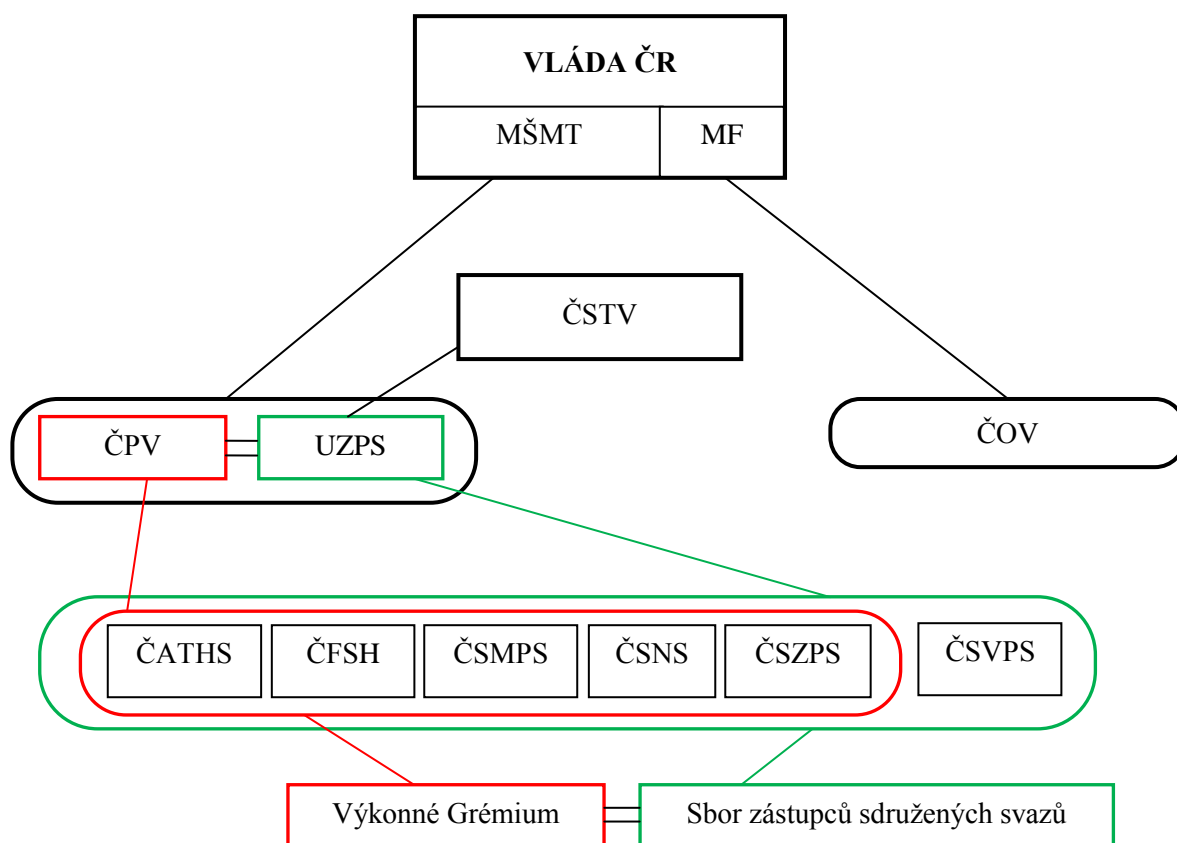
Obr. 4 Schéma struktury sportu v České republice

¹⁴ VOŠKA, M. *Zákon o podpoře sportu* [online]. Praha: MŠMT, 2006 [cit. 17. 4. 2009]. Dostupné z: <<http://www.msmt.cz/sport/zakon-o-podpore-sportu>>.

7 Sport zdravotně handicapovaných

Sport handicapovaných, a tedy zdaleka nejen paralympismus, je v ČR financován zejména ze státních prostředků, konkrétně z rozpočtu MŠMT. Obě české střešní organizace sportu handicapovaných - ČPV a UZPS jsou vůči českému státu garantem správného nakládání s poskytnutými dotacemi. Obě tyto organizace, jakož i každý z členských subjektů, reprezentujících sportovce podle druhu postižení, mají ze zákona formu občanského sdružení a jejich činnost je dána platnou legislativou. Strukturu sportu zdravotně handicapovaných znázorňuje obr. 5.

Pravidla nakládání se státními dotacemi jsou striktně dána a jejich dodržování je nejen vyžadováno, ale také kontrolováno. ČPV a UZPS přerozděluje finanční prostředky na základě metodiky a pokynů MŠMT a se souhlasem tohoto ministerstva, čili stát si jeho prostřednictvím ponechává kontrolu nad využitím (přerozdělením) poskytnutých dotací.¹⁵

Zdroj: vlastní zpracování

Obr. 5 Struktura sportu zdravotně handicapovaných

¹⁵ VOLEJNÍK, V. *Zamyšlení předsedy ČPV*. [online]. Praha: ČPV, 2007 [cit. 20. 4. 2009]. Dostupné z: <http://www.paralympic.cz/Upload/Documents/Zamysleni_predsedy_CPV.pdf>.

7.1 Český paralympijský výbor, o. s.

Z iniciativy Mezinárodního paralympijského výboru, Mezinárodního výboru sportů neslyšících a po dohodě národních svazů zdravotně postižených sportovců byl v roce 1994 založen, jako paralelní organizace vůči Českému olympijskému výboru, Český paralympijský výbor, o. s. (dále ČPV). ČPV prostřednictvím sdružených sportovních svazů podporuje rozvoj sportu zdravotně postižených, a tím také přispívá k jejich společenské integraci, a zajišťuje přípravu handicapovaných sportovců na vrcholné světové soutěže. ČPV je členem Mezinárodního paralympijského výboru a v ČR plní funkci národního paralympijského výboru.

Hlavním úkolem ČPV je zabezpečení důstojné reprezentace České republiky na letních i zimních Paralympiádách a Deaflympiádách a na Global Games pro mentálně postižené sportovce. ČPV ve svých aktivitách navazuje na činnost Unie zdravotně postižených sportovců ČR a při zajišťování státní reprezentace úzce spolupracuje s orgány státní správy a případně i dalšími subjekty.

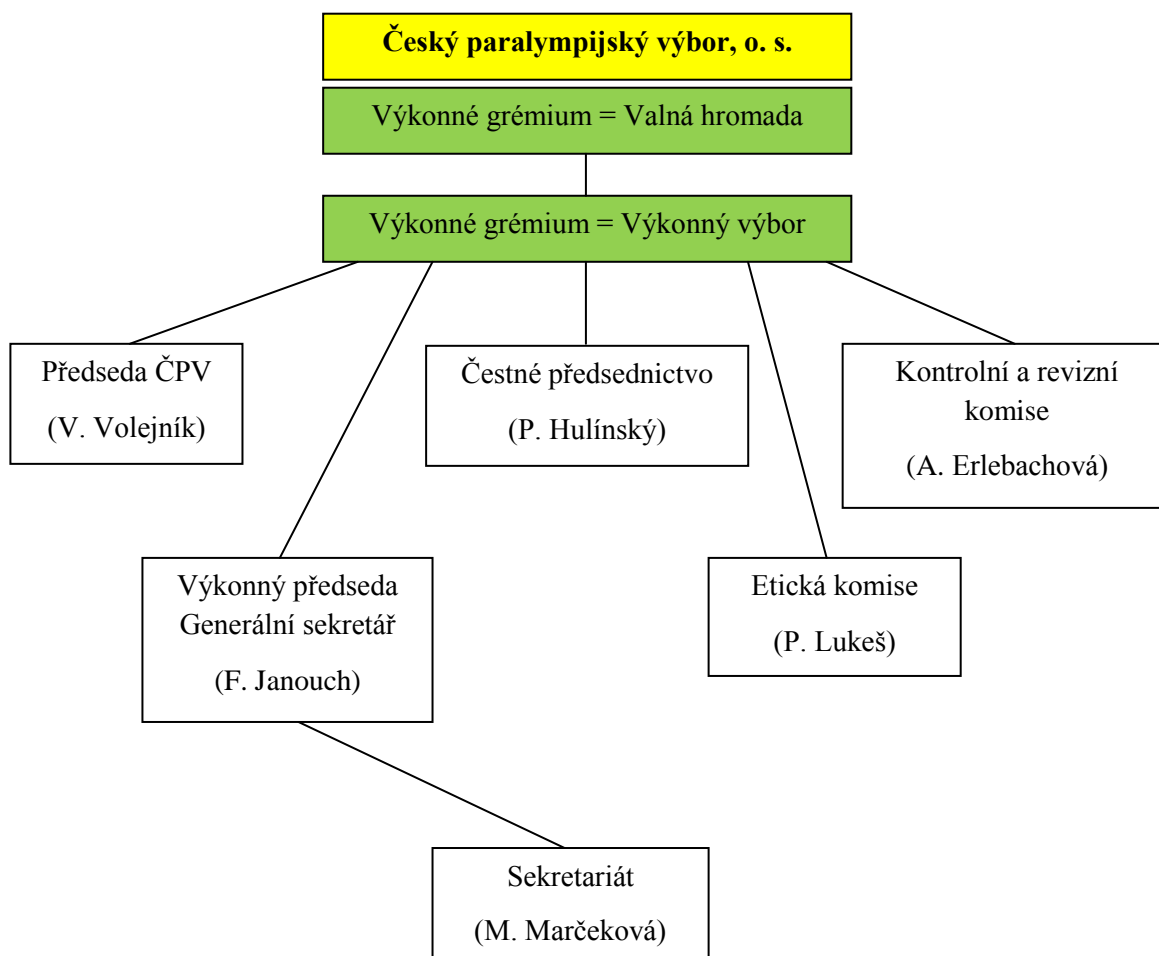
ČPV zastřešuje přibližně 18 tis. sportovců v pěti sportovních svazech, které jsou řádnými členy. Přehled členských svazů ČPV je znázorněn v tab. 7.

Tab. 7 Přehled členských svazů Českého paralympijského výboru, o. s.

Název sportovního svazu	
	Česká asociace tělesně handicapovaných sportovců, o. s.
	Česká federace Spastic Handicap, o. s.
	Český svaz mentálně postižených sportovců, o. s.
X	Český svaz neslyšících sportovců, o. s.
	Český svaz zrakově postižených sportovců, o. s.

Zdroj: vlastní zpracování

ČPV je tvořen několika orgány. Předsedou ČPV je Vojtěch Volejník, prezident ČSNS. Nejvyšším orgánem je Výkonné grémium, které plní současně roli valné hromady a výkonného výboru. Členové Výkonného grémia ČPV, jsou voleni zástupci, zpravidla předsedové anebo prezidenti jednotlivých sdružených svazů. Dalšími orgány ČPV jsou - Kontrolní a revizní komise, Čestné předsednictvo, Etická komise, Výkonný předseda a v neposlední řadě také Sekretariát. Schematické rozložení výše jmenovaných orgánů ČPV v organizační struktuře je zobrazeno obr. 6. [20]

Zdroj: vlastní zpracování

Obr. 6 Schéma struktury orgánů Českého paralympijského výboru, o. s.

Mezi finanční zdroje ČPV (viz tab. 8) patří:

- dotace státu,
- členské příspěvky, dary a dotace fyzických i právnických osob,
- příjmy z vlastní sportovní, tělovýchovné, turistické, kulturní, společenské či marketingové činnosti,
- příjmy z využívání symbolů ČPV.

Tab. 8 Státní prostředky z Programů I., II. a prostředky od sponzorů

Název finanční položky	2006	2007
Program I. - sportovní reprezentace ČPV dle rozhodnutí MŠMT	10 319,0	10 319,0
Náklady na ZPH a ZDH	4 554,8	4 600,0
Účast na kongresech IPC, EPC, IDC	203,5	425,0
Úhrady členských příspěvků IPC, EPC, IDC	64,4	310,0
Objem pro ČSTPS	1 024,9	0,0
Zůstatek k rozdělení pro sdružené svazy (Sds)	4 471,4	4 984,0
Program II. - sportovní centra ČPV dle rozhodnutí MŠMT pro Sds	2 924,0	2 956,0
Sponzoři	3 000,0	5 600,0
Podíl na ZDH a LPH	283,0	1 000,0
Ostatní akce	707,6	400,0
Smlouva SH	0,0	350,0
Zůstatek k rozdělení pro sdružené svazy	2 009,4	3 850,0

Pozn.: V roce 2006 i 2007 byl základní příspěvek do svazů - 5x 650,0 tis. Kč.

Zdroj: interní zdroj ČPV

Zůstatky finančních prostředků se rozdělují sdruženým svazům ČPV podle klíče stanoveného ČPV. Hlavním klíčem pro rozdělování těchto finančních prostředků je výkonnost sportovců.

ČPV každoročně řeší problematiku účelově vázaných a tzv. „volných“ peněz (viz. Pozn. pod tab. 8 - základní příspěvek do svazů 5 x 650,0 tis. Kč). Jednotlivé svazy, které jsou zastřešovány ČPV, musí každoročně platit 990,0 tis. Kč členské příspěvky do ČPV. Tento příspěvek slouží pouze k „očišťení“ volných peněz, které nejsou účelově vázané a je z nich tudíž možné platit např. cestovné, administrativu, překladatelské služby atd.

Jak to tedy ve skutečnosti funguje s oněmi výše zmiňovanými příspěvky do svazů? Sdružené svazy mají za povinnost své „volné“ peníze (nejedná se o peníze účelově vázané státními dotacemi), např. ze SAZKY, a. s. a od sponzorů, převést na ČPV (ve výši 990,0 tis. Kč). ČPV pak tyto peníze vrátí v nižší výši (650,0 tis. Kč) svazům zpátky, ale jako státní účelově vázané peníze. To ČPV umožní nakládat volně s větším balíkem peněz, zatímco svazy nemají na chod sekretariátů, na provoz aut, na dohody o provedení práce apod. Jedná se o tzv. „tradiční uvolňování“ účelově vázaných peněz, což sice umožní ČPV volněji nakládat s větším objemem peněz, nicméně to podvazuje činnost a rozvoj sdružených svazů, které tyto peníze dostávají od ČPV sice z větší části zpět, ale jako účelově vázané.

Příčemž ČPV má díky svým marketingovým právům (např. exkluzivitu na slovo „paralympijský“ a na paralympijské symboly) daleko větší možnosti si „volné“ peníze zajistit od sponzorů a partnerů, než sdružené svazy, které mají omezený prostor pro marketing.

Za základní příspěvek ČPV poskytuje svazům, které zastřešuje:

- účetní servis,
- právní servis,
- finanční servis,
- marketingové služby,
- administrativní služby.

Každý svaz se však, ale musí po stránce organizační, personální, materiální a metodické zajistit sám.

7.2 Unie zdravotně postižených sportovců, o. s.

Unie zdravotně postižených sportovců ČR, o. s (dále UZPS) vznikla v roce 1993 po rozdělení Československa a řídí se stanovami, zaregistrovanými u Ministerstva vnitra ČR. Unie má nezastupitelné místo v tuzemském sportu handicapovaných. Jejím hlavním posláním je nejen všestranná podpora a rozvoj sportu zdravotně postižených, ale podporuje také a podílí se na rozvoji tělesné výchovy a turistiky zdravotně postižených všech věkových kategorií na území ČR. UZPS sdružuje stejné sportovní svazy podobně jako ČPV (Česká asociace tělesně handicapovaných sportovců, o. s., Česká federace Spastic Handicap, o. s., Český svaz mentálně postižených sportovců, o. s., Český svaz neslyšících sportovců, o. s., Český svaz zrakově postižených sportovců, o. s.), navíc však Český svaz vnitřně postižených sportovců, o. s.

Zatímco ČPV se zaměřuje na podporu a přípravu českých handicapovaných sportovců na paralympiádách, na deaflympiádách pro sluchově postižené a na Global Games pro mentálně postižené sportovce, záběr UZPS je mnohem širší a zahrnuje i tzv. neparalympijské sporty, jakož i podporu dalších sportovních a tělesných aktivit zdravotně postižených sportovců. Symbióza UZPS a ČPV je podtržena skutečností, že UZPS respektuje Etický kodex Mezinárodního paralympijského výboru.

V rámci kompetencí, UZPS spolupracuje a jedná jménem všech sdružených svazů se státními institucemi i relevantními nevládními organizacemi. Vzhledem k tomu, že sport handicapovaných je v ČR financován zejména z prostředků státního rozpočtu, klíčovými partnery UZPS jsou Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a ČSTV. [33]

Mezi finanční prostředky UZPS (viz tab. 9) patří:

- dotace ČSTV (SAZKA, a. s.),
- dotace státu (MŠMT ČR),
- členské příspěvky, dary a dotace fyzických i právnických osob,
- příjmy z vlastní sportovní, tělovýchovné, turistické, kulturní, společenské či marketingové činnosti.

Tab. 9 Státní prostředky z Programů I., VII. a SAZKY, a. s.

Název finanční položky	2006	2007
Program I. - sportovní reprezentace UZPS dle rozhodnutí MŠMT	5 814,0	5 814,0
Administrátoři a ostatní výdaje	0,0	360,0
Objem pro ČSTPS	987,8	828,3
Zůstatek k rozdělení pro sdružené svazy (Sds)	4 826,2	4 625,7
Program VII. - SZP - Mládež, dle rozhodnutí MŠMT pro Sds	2 507,1	3 000,0
Program VII. - SZP - Dospělí, dle rozhodnutí MŠMT pro Sds	1870,3	2 000,0
SAZKA, a. s. celkem	13 546,4	12 771,8
UZPS režijní a ostatní výdaje	1 476,3	1 476,3
Rezerva	0,0	300,0
Zůstatek k rozdělení pro sdružené svazy	12 070,1	10 995,5

Zdroj: interní zdroj ČPV

Jak je možné vyčíst z tab. 9, UZPS vykazuje položky - Program I. sportovní reprezentace, dva Programy VII. SZP mládeže a dospělých a SAZKA, a. s. Ze zdrojů Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy se mi podařilo zjistit, že UZPS získává finanční prostředky i z Programu III. - sportovní talent. Podle MŠMT je tak UZPS přidělena částka ve výši 2,25 % z celkového objemu dotací programu III. určených pro ČSTV. Tato přidělená částka pro UZPS se za posledních 5 let pohybovala cca okolo 1 500,0 tis. Kč (viz tab. 10). Otázkou je, kde se tyto peníze „nacházejí“, když je UZPS nevykazuje?

Tab. 10 Přehled dotací z Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, v Programu III., pro Unii zdravotně postižených sportovců, o. s. (2,25 % z celkového objemu pro ČSTV) za posledních 5 let v tis. Kč

Název	2004	2005	2006	2007	2008
Program III. - sportovní talent - UZPS	1 454,0	1 497,5	1 494,5	1 539,0	1 520,0

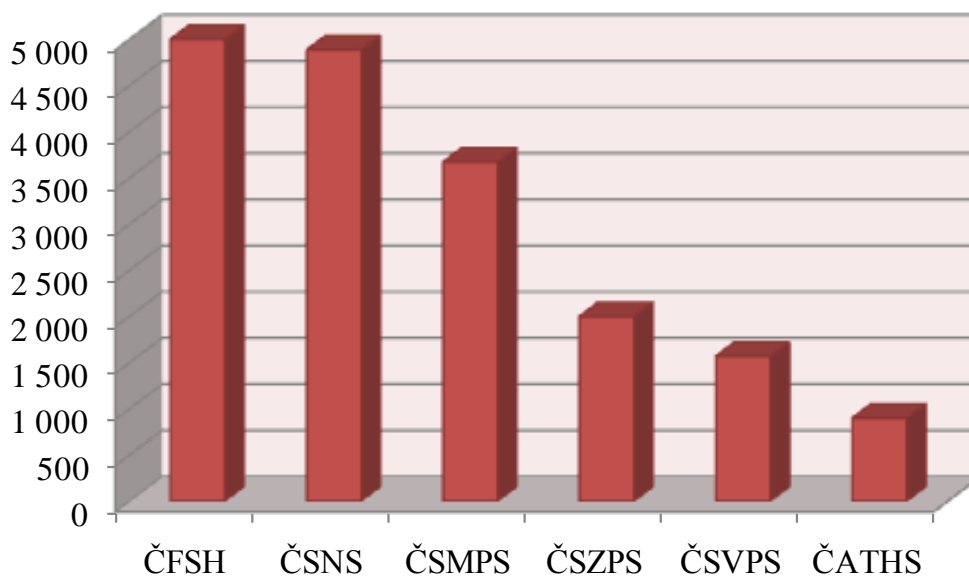
Zdroj: vlastní zpracování

Stejně jako ČPV, tak UZPS rozděluje finanční prostředky pro své sdružené svazy. Zatímco u ČPV je hlavním klíčem pro rozdělování těchto prostředků „výkonnost“, u UZPS je to členská základna jednotlivých svazů. Přehled velikosti členské základny jednotlivých svazů, které zastřešuje UZPS (ČPV), je znázorněn tab. 11 a obr. 7. Zpravidla největší částku, při rozdělování finančních zdrojů, obdrží Česká federace Spastic Handicap, o. s.

Tab. 11 Členská základna jednotlivých svazů Unie zdravotně postižených sportovců, o. s. (Českého paralympijského výboru, o. s.)

Svaz	Počet členů
 ČFSH	5 000
X ČSNS	4 886
 ČSMPS	3 672
 ČSZPS	2 000
 ČSVPS	1 570
 ČATHS	900
Celkem	18 028

Zdroj: vlastní zpracování

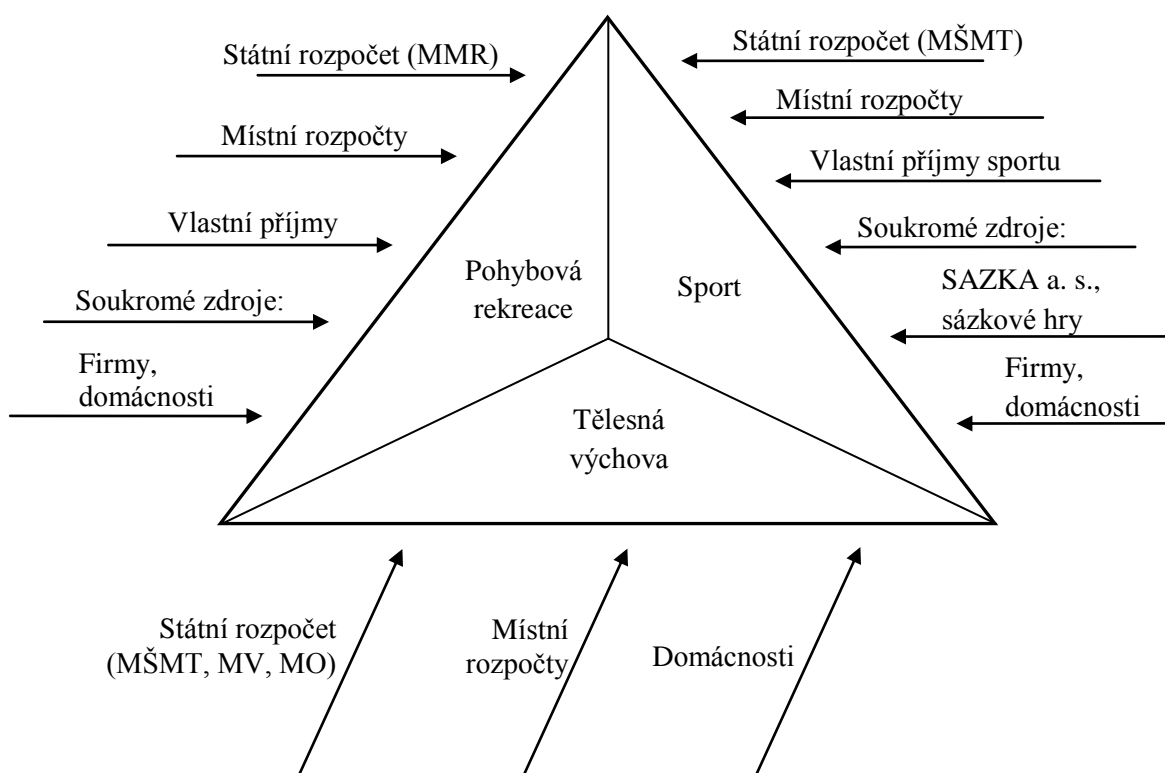

Zdroj: vlastní zpracování

Obr. 7 Členská základna jednotlivých svazů UZPS (ČPV)

8 Financování a úvěrování tělesné kultury a sportu

Financování tělesné kultury je zabezpečováno ze dvou zdrojů - z veřejných a soukromých. Každá oblast zdrojů má svoje ekonomické opodstatnění, v mnohých případech dochází k prolínání financování z obou zdrojových oblastí, často je v této souvislosti připomínáno vícezdrojové financování sportu (tělesné kultury). Přesto, že všechny složky tělesné kultury jsou dotacemi z veřejných rozpočtů výrazně podporovány, je vzhledem k rozšířenosti a oblíbenosti „sportu pro všechny“ největším zdrojem tělesné kultury rozpočet domácností. Velmi zjednodušeně znázorňuje financování tělesné kultury obr. 8.¹⁶

Zdroj: HOBZA, V., aj. *Základy ekonomie sportu*. 1. vyd. Praha: Ekopress, 2006. S. 52. ISBN 80-86929-04-3

Obr. 8 Vícezdrojové financování tělesné kultury

Velmi významnou zdrojovou složkou tělesné kultury je státní rozpočet a zdroje místních rozpočtů. Proč tomu tak je, a jakou měrou se tyto zdroje na financování tělesné kultury podílejí, je shrnuto v následující kapitole.

¹⁶ HOBZA, V., aj. *Základy ekonomie sportu*. 1. vyd. Praha: Ekopress, 2006. S. 52. ISBN 80-86929-04-3.

8.1 Financování tělesné kultury z veřejných zdrojů

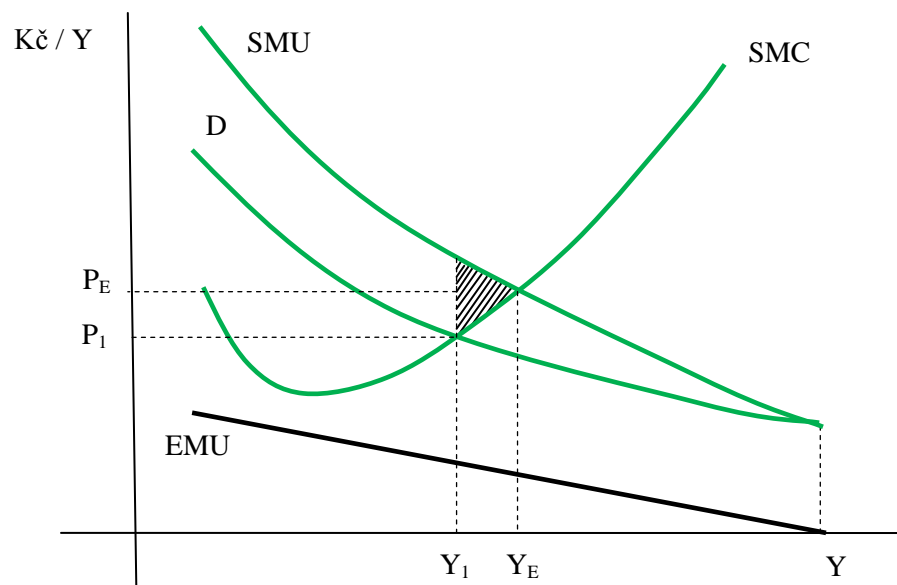
Je všeobecně uznáváno, že tělesná kultura vykazuje velký podíl externalit, jak pozitivních, tak i negativních.¹⁷ Nyní si řekneme něco krátce k problematice externalit. Externalita se objevuje tehdy, když činnost jednoho subjektu (člověka) způsobuje nezamýšlené náklady nebo přínosy jiným subjektům (lidem), aniž by ti, kteří způsobili či získali příjmy, za ně platili. Kladné externality jsou situace, kdy činnost jednoho subjektu přináší prospěch jinému subjektu a ten náklady s ním spojené nemusí hradit. Záporné externality jsou naopak takové situace, kdy činnost jednoho subjektu přináší náklady jinému subjektu, které mu nejsou hrazeny, a on z nich současně nezískává žádnou výhodu.¹⁸ Protože kupující a prodávající při rozhodování o tom, kolik nakoupí či prodají, opomíjejí vliv externalit, rovnováha na trhu není za přítomnosti externalit efektivní. To znamená, že rovnováha nemaximalizuje celkový užitek společnosti jako celku.

Je všeobecně známo, že tělesná kultura vykazuje externality pozitivní i negativní. K pozitivním externalitám patří např. všeobecný vliv tělesné kultury na pracovní schopnost, výkonnost a zdraví, sociální a kulturní participaci jedince, tedy obecně-pozitivní vliv na uchování a regeneraci lidského potenciálu. Negativními externalitami tělesné kultury jsou převážně ekologické aspekty některých sportů (lesní cykloturistika, motorismus), negativní zdravotní vlivy sportu (přetěžování, doping) a další. [4]

Jelikož u tělesné kultury obecně převládá úroveň pozitivních externalit nad negativními, je produkce produktů a služeb tělesné kultury v podmínkách čisté tržní ekonomiky nedostatečná. (Na obr. 9 odpovídá situaci nedostatečné produkce množství Y_1 při ceně P_1 . Celkovou efektivní úroveň Y_E určíme průsečíkem křivek SMU a SMC).

¹⁷ HOBZA, V., aj. *Základy ekonomie sportu*. 1. vyd. Praha: Ekopress, 2006. S. 52. ISBN 80-86929-04-3.

¹⁸ SOUKUPOVÁ, J. *Mikroekonomie*. 4. vyd. Praha: Management press, 2007. S. 509. ISBN 978- 80-7261-150-8.

Zdroj: SOUKUPOVÁ, J. *Mikroekonomie*. 4. vyd. Praha: Management press, 2007. S. 514.
ISBN 978- 80-7261-150-8

Obr. 9 Pozitivní externality a neefektivnost

SMC - celkové mezní náklady

SMU - celkový mezní užitek

$SMU = D + EMU$

EMU - externí mezní užitek

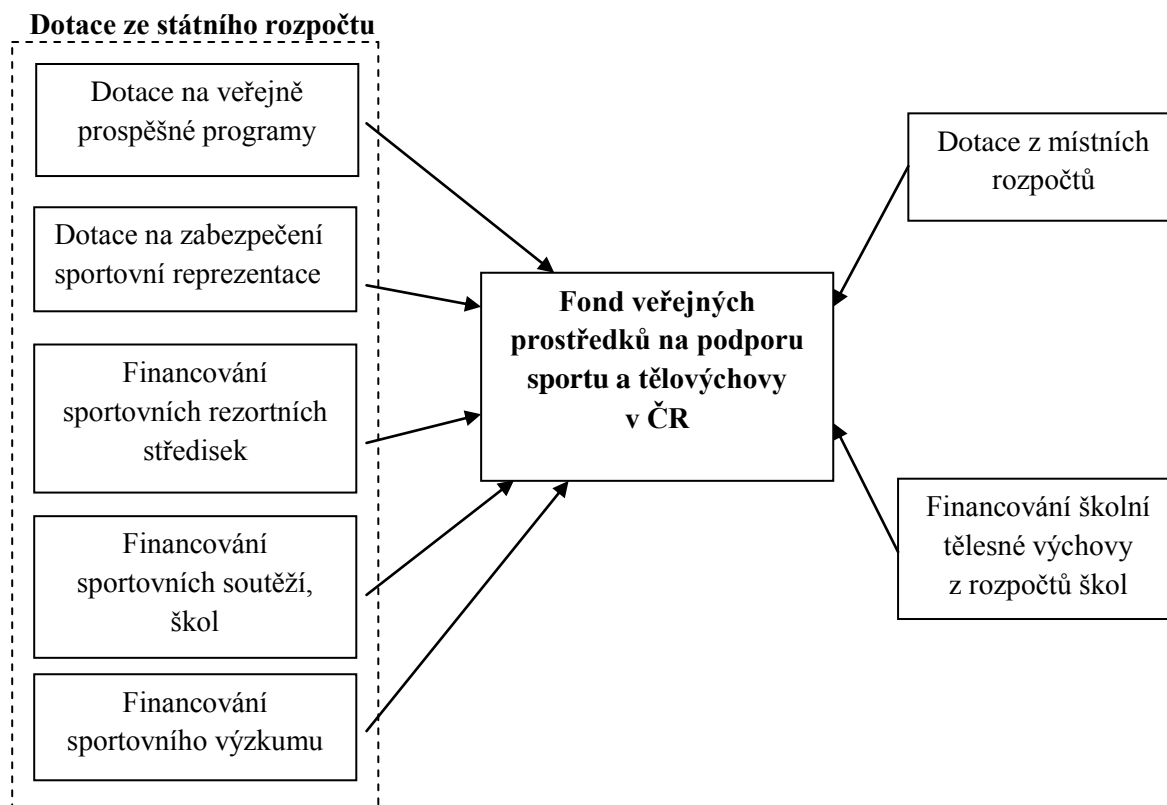
D - soukromý mezní užitek

Vyšrafovaná plocha - náklady neefektivnosti

Proto je nedostatečná produkce podporována ve formě přímé finanční podpory z veřejných prostředků a státního rozpočtu. Financování tělesné kultury z veřejných prostředků územních celků a státního rozpočtu zahrnuje tyto oblasti:

- dotace ze státního rozpočtu,
- dotace z místních rozpočtů (z krajských, městských a obecních rozpočtů),
- financování školní tělesné výchovy.

Schematicky lze podporu tělesné kultury z veřejných zdrojů v České republice přiblížit obr. 10.

Zdroj: HOBZA, V., aj. *Základy ekonomie sportu*. 1. vyd. Praha: Ekopress, 2006. S. 53. ISBN 80-86929-04-3

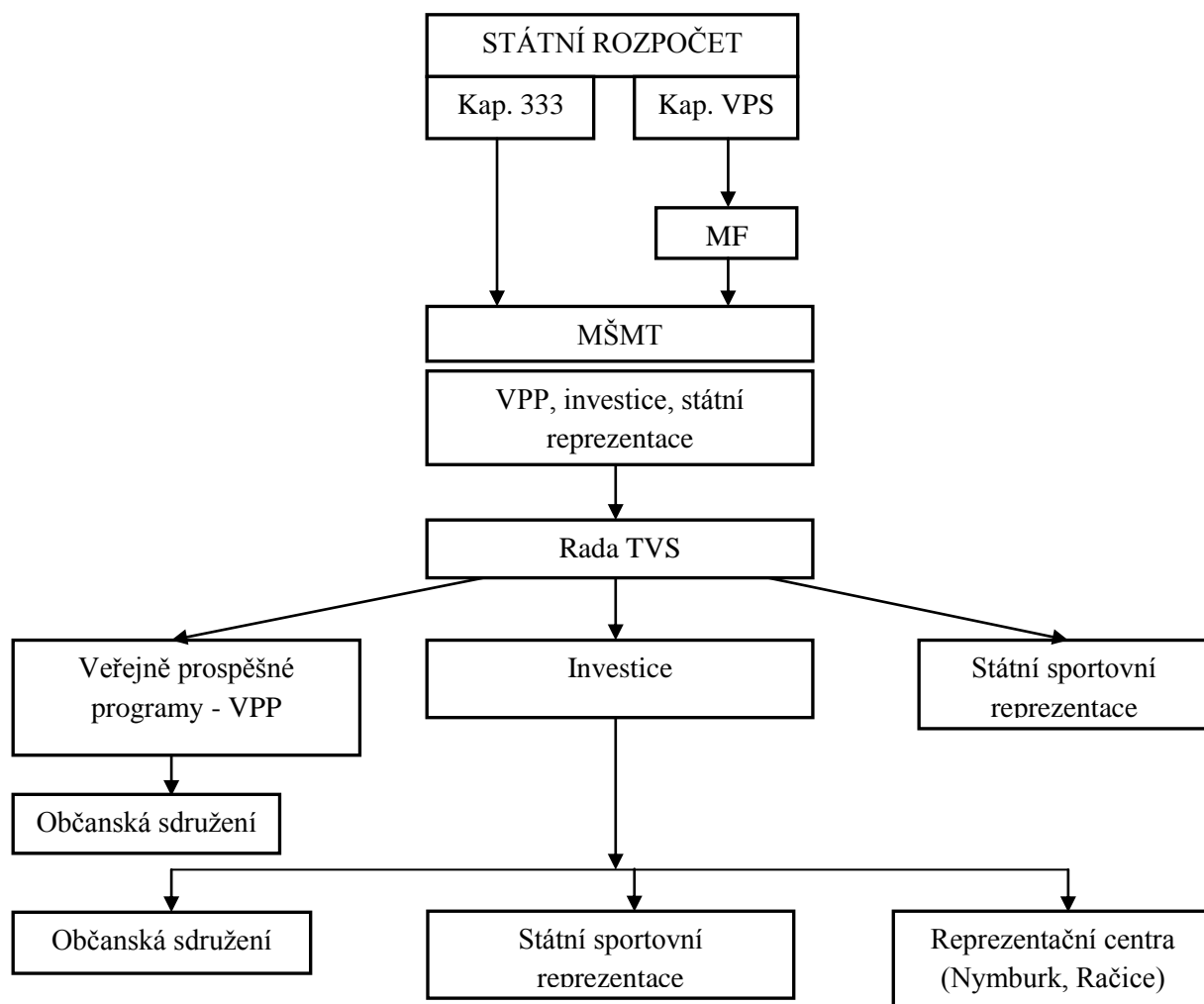
Obr. 10 Schéma podpory tělesné kultury z veřejných prostředků

Uvedené prostředky jsou umísťovány do několika oblastí a programů. Hlavní formy státní podpory směřují do:

- podpory vyhlášených veřejně prospěšných programů (dotace pro občanská sdružení ve sportu a tělovýchově),
- zabezpečení státní sportovní reprezentace ČR,
- financování rezortních sportovních středisek,
- financování sportovních soutěží škol,
- financování sportovního výzkumu,
- zabezpečení školní tělesné výchovy,
- dotace na výstavbu, údržbu a provoz tělovýchovných, sportovních a turistických zařízení z rozpočtu obcí a krajů.¹⁹

¹⁹ NOVOTNÝ, J. *Ekonomika sportu*. 1. vyd. Praha: ISV, 2000. S. 67. ISBN 80-85866-68-4.

Jednou z významných složek financování tělesné kultury, kromě stále výrazněji působícího zdroje ze soukromých prostředků podnikatelského a nepodnikatelského charakteru (firem a rodinných rozpočtů), je financování tělesné kultury ze státního rozpočtu.²⁰ Rozdělování státních prostředků posuzuje Rada pro tělovýchovu a sport, která svá doporučení předkládá k rozhodnutí ministru školství, mládeže a tělovýchovy.²¹ Rozdělování státních zdrojů ze státního rozpočtu se od roku 2000 děje podle obr. 11.

Zdroj: PEKOVÁ, J., PILNÝ, J. a JEMTAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. vyd. Praha: ASPI, 2008. S. 437. ISBN 978-80-7357-351-5

Obr. 11 Schéma rozdělování státních zdrojů na podporu tělesné kultury

²⁰ HOBZA, V., aj. *Základy ekonomie sportu*. 1. vyd. Praha: Ekopress, 2006. S. 53. ISBN 80-86929-04-3.

²¹ NOVOTNÝ, J. *Ekonomika sportu*. 1. vyd. Praha: ISV, 2000. S. 70. ISBN 80-85866-68-4.

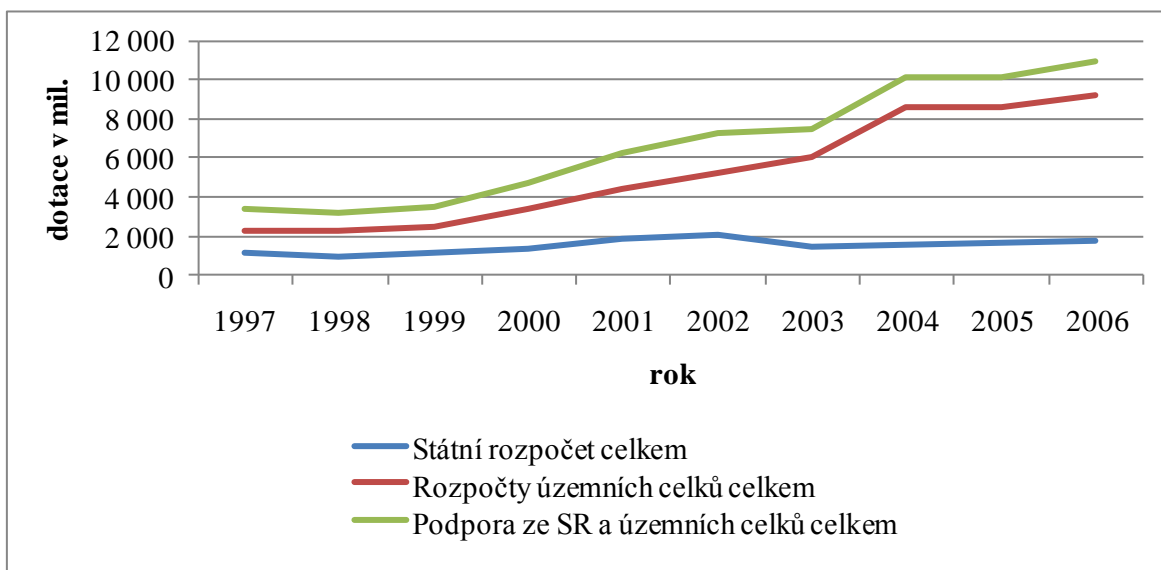
Tab. 12 Podpora tělesné kultury ze státního rozpočtu a rozpočtu územních celků v mil. Kč

Rok	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Státní rozpočet celkem	1 089	915	1 079	1 308	1 865	2 069	1 394	1 497	1 619	1 770
Rozpočty územních celků celkem	2 364	2 319	2 490	3 431	4 471	5 276	6 097	8 641	8 548	9 200
Podpora ze SR a územních celků celkem	3 453	3 234	3 567	4 739	6 336	7 345	7 491	10138	10167	10970

Zdroj: NOVOTNÝ, J. a HOBZA, V. *Vybrané aspekty dotační politiky a její vliv na institucionální vývoj a tendence v české tělovýchově a sportu* [online]. Praha: VŠE, 2007 [cit. 18. 3. 2009]. Dostupné z: <http://www.ekonomikaamanagement.cz/cz/clanek-vybrane-aspekty-dotacni-politiky-a-jeji-vliv-na-institucionalni-vyvoj-a-tendence-v-ceske-telovychove-a-sportu.html>

V tab. 12 jsou uvedeny údaje o podpoře tělesné kultury od roku 1997 do roku 2006. Z uvedených hodnot vyplývá, že státní rozpočet přispívá přibližně jednou třetinou celkových zdrojů, zatímco zbytek, dvě třetiny, tvoří příděly z rozpočtů obecních. Rozložení veřejných dotací na podporu tělesné kultury se od roku 2000 vyvíjí v České republice výrazně ve prospěch územních celků, jak vyplývá s tab. 12 a především z obr. 12. Naopak od tohoto roku klesá podpora tělesné kultury ze státního rozpočtu. Podle názorů ze zastupitelstev dochází v období od roku 2000 k budování infrastruktury sportu, rekreace a tělovýchovy, jako možného potenciálu pro komplexnější rozvoj příslušné oblasti a rozvoje služeb místním obyvatelům.

V dotační politice se tedy postupně mění těžiště podpory tělesné kultury z úrovně státu na úroveň územně správních celků. Rozhodující podpora tělesné kultury již probíhá mimo státní osu a je v režii krajů, municipalit a sportovních hnutí.

Zdroj: vlastní zpracování

Obr. 12 Grafické znázornění podpory tělesné kultury z veřejných rozpočtů

8.2 Financování tělesné kultury ze soukromých zdrojů

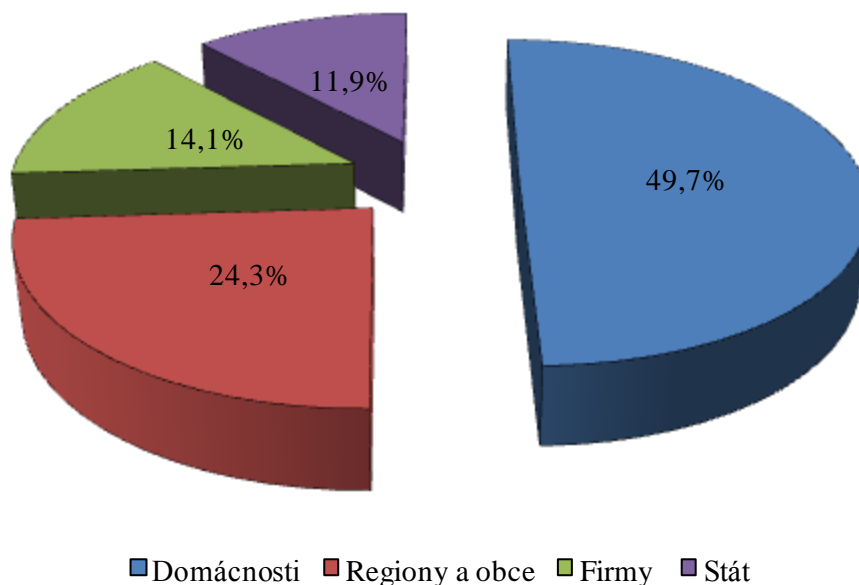
Mezi soukromé zdroje financování tělesné kultury, resp. tělovýchovy a sportu, jsou řazeny následující prostředky - výnosy z vlastní činnosti, výdaje domácností, výnosy z reklamy, výnosy sportovních loterií (SAZKA, a. s.) a podpora podniků a institucí. Vzhledem k obtížnosti získat údaje charakterizující financování tělesné kultury (tělovýchovy a sportu) ze soukromých zdrojů je využita tab. 13 z roku 1990. Z těchto údajů je vidět dominantní postavení výdajů domácností. Soukromé zdroje jsou v tab. 13 zvýrazněny. [4]

Tab. 13 Hlavní zdroje financování tělesné kultury (tělovýchovy a sportu) v České republice

Druh výdajů	mld. Kč	%
Výdaje státního rozpočtu	1,13	4,70
Výdaje rozpočtů okresů a municipalit	3,32	13,80
Výnosy z vlastní činnosti	1,40	5,80
Výdaje domácností	14,30	59,30
Výnosy z reklamy	0,10	0,40
Poplatky televize a médií	0,01	0,06
Výnosy sportovních loterií - SAZKA, a. s.	0,54	2,30
Podpora podniků a institucí	3,32	12,40
Celkem	24,13	100,00

Zdroj: NOVOTNÝ, J. *Ekonomika sportu*. 1. vyd. Praha: ISV, 2000. S 58. ISBN 80-85866-68-4

Dominantní postavení výdajů domácností prokázala i francouzská studie „Study of public and private financing of sport in Europe 2008“ obr. 13.

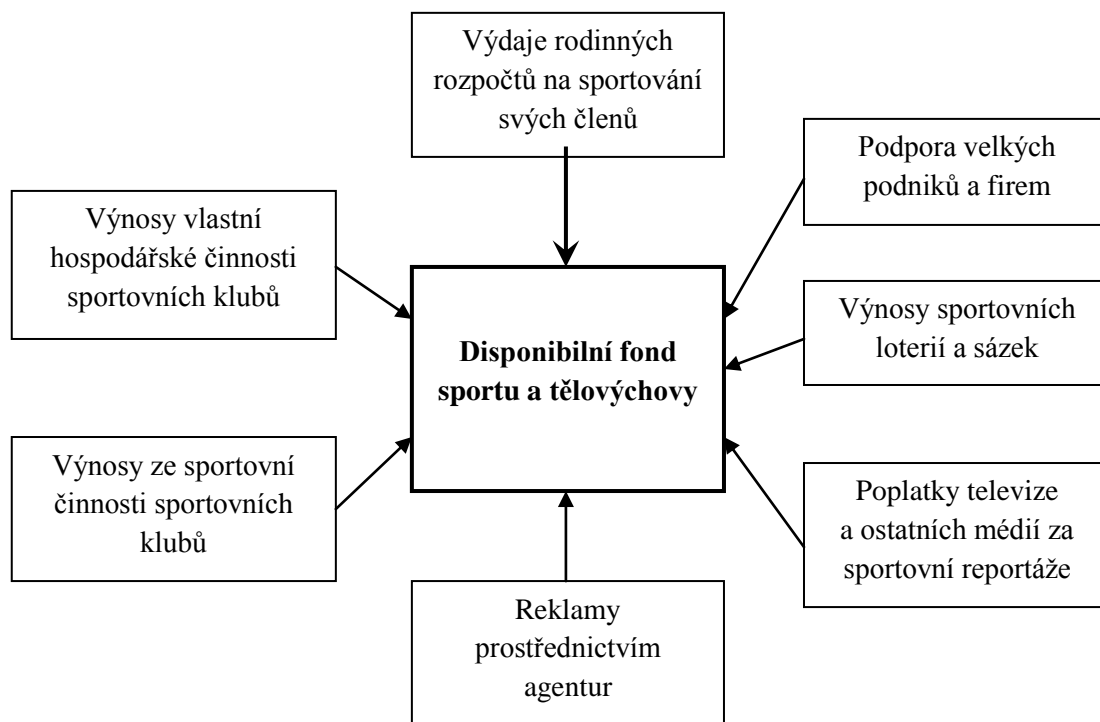
Zdroj: KOCOUREK, J. aj. *Analýza financování sportu v ČR*. 1. vyd. Praha: MŠMT a ČOV, 2009. S. 17

Obr. 13 Struktura financování sportu podle francouzské studie „Study of public and private financing of sport in Europe 2008“

Na základě kvalifikovaného posouzení vycházejícího z analýzy údajů v tab. 13, lze však v současné době aproximovat tento vývoj:

- výdaje ze státního rozpočtu se podílově snížily,
- výdaje z rozpočtu územních celků se zvýšily,
- výdaje domácností se podílově zvýšily,
- výnosy SAZKA, a. s. se podílově snížily,
- výnosy z reklamy a poplatky médií se podstatně zvýšily,
- podpora podniků a institucí se podílově zvýšila.

Celkové výdaje se oproti roku 1990 zvýšily cca 2,5krát. V roce 2004 přesahují 65 mld. Kč.²² Schematický pohled na soukromé zdroje financování tělesné kultury (tělovýchovy a sportu) nám podává obr. 14.

Zdroj: HOBZA, V., aj. *Základy ekonomie sportu*. 1. vyd. Praha: Ekopress, 2006. S. 57. ISBN 80-86929-04-3

Obr. 14 Schéma financování tělesné kultury ze soukromých zdrojů

Kromě domácností je dalším významným soukromým finančním zdrojem na podporu tělesné kultury podíl z výtěžku sázkových her. V ČR působí asi 103 provozovatelů loterií a sázkových her. Stejně jako většina zemí upravuje i česká legislativa podmínky a provoz tohoto podnikání samostatným zákonem. Jednou z podmínek povolení provozu loterií, a jiných podobných her,

²² HOBZA, V., aj. *Základy ekonomie sportu*. 1. vyd. Praha: Ekopress, 2006. S. 57. ISBN 80-86929-04-3.

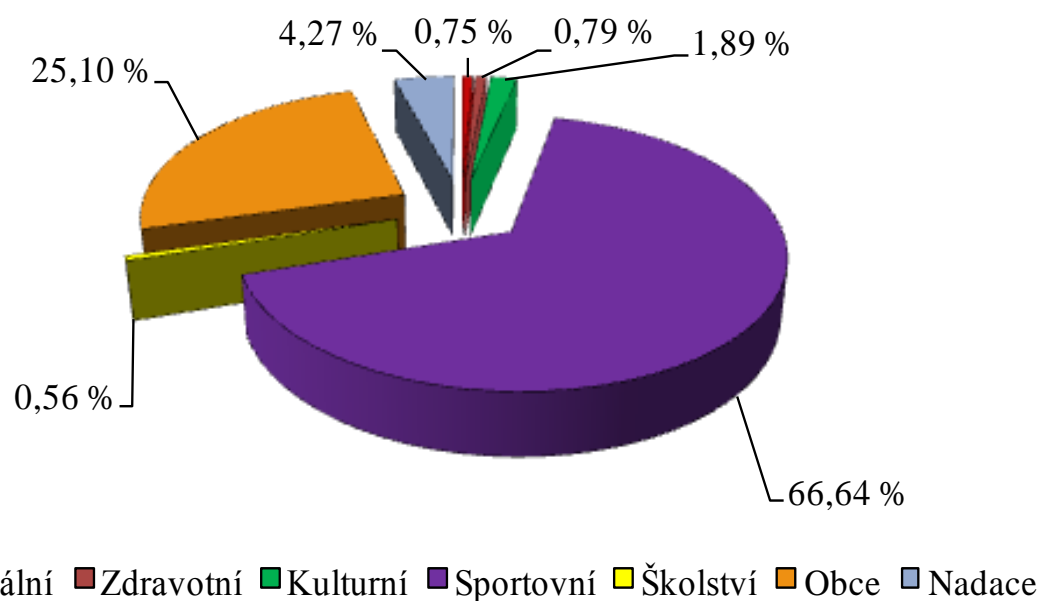
je povinnost odvádět stanovené části zisku na sociální, zdravotní, sportovní, ekologické, kulturní nebo jinak veřejně prospěšné účely. Vzhledem k velkému rozšíření hazardních her, se loterie a sázkové hry staly významným zdrojem NNO - např. v roce 2002 se utratilo v hazardních hrách 70 mld. Kč, v roce 2007 už to bylo 108 mld. Kč. Rozdělení odvodů ze sázkových her ve výši 2,3 mld. Kč na veřejně prospěšné účely dokumentuje tab. 14. [4]

Tab. 14 Příspěvky na veřejně prospěšné účely za rok 2005 podle sázkových her v tis. Kč

	Sociální	Zdravotní	Kulturní	Sportovní	Školství	Obce	Nadace	Celkem
Loterie	500	1 000	4 520	1 284 838	0	0	0	1 290 858
Kurzové sázky	665	2 765	5 865	136 130	820	630	7 641	54 516
Bingo	75	62	1 097	1 332	0	0	1 328	3 894
Kasina	6 054	2 360	3 970	46 543	2 255	74 220	19 545	154 947
Technické hry	6 905	9 690	25 925	86 352	7 548	6 469	38 907	181 796
VHP	3 245	2 606	2 692	1 595	2 458	504 983	32 421	550 000
Celkem	17 444	18 483	44 069	1 556 790	13 081	586 302	99 842	2 336 011
Podíl na celku v %	0,75	0,79	1,89	66,64	0,56	25,10	4,27	100,00

Zdroj: PROUZA, T. *Příspěvky na veřejně prospěšné účely u loterií překročily v roce 2005 částku 2,3 mld. Kč* [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR, 2006 [cit. 18. 3. 2009]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/tiskove_zpravy_26838.html>

Největší podíl plateb na VPÚ, a to bezmála ve výši 1,6 mld. Kč, bylo v roce 2005 použito na financování činnosti různých sportovních klubů. Více než půl miliardy, tedy přibližně čtvrtinu celkových prostředků, inkasovaly do svých rozpočtů obce. Necelých 100 mil. Kč převedli provozovatelé na účty různých nadací. Přibližně stejnou částku činily v souhrnu příspěvky do oblasti sociální, zdravotní, kulturní a školství. Procentuelní podíl rozdělení příspěvku ze sázkových her na jednotlivé VPÚ je schematicky znázorněn na obr. 15.

Zdroj: vlastní zpracování

Obr. 15 Procentuelní rozdělení příspěvku ze sázkových her na veřejně prospěšné účely

Nejvýznamnější finanční zdroj ze sázkových her pochází z disponibilního zisku a. s. SAZKA.²³ Podrobnější analýzu akciové společnosti SAZKA provedeme v následující kapitole.

²³ HOBZA, V., aj. *Základy ekonomie sportu*. 1. vyd. Praha: Ekopress, 2006. S. 58. ISBN 80-86929-04-3.

SAZKA a. s.

Akciová společnost SAZKA je největší česká loterní společnost, jejímž hlavním posláním je vytvářet finanční prostředky pro financování veřejně prospěšných účelů ve sportu a tělovýchově. Produkuje finanční prostředky, jež napomáhají zabezpečit rozvoj tělovýchovy a sportu, a to jak na vrcholové, tak i na rekreační úrovni. Díky těmto financím je umožněn provoz mnoha sportovních zařízení a odvětví, která by bez činnosti SAZKA, a. s., nemohla existovat. Podpora a. s. SAZKA je důležitá a nezbytná, neboť zahrnuje i komerčně neatraktivní, a tedy málo podporované oblasti, jako např. sportovní aktivity ve venkovském prostředí. Zasluhou vlastníků akciové společnosti SAZKA je rovněž financována tělesná výchova a sport dětí a mládeže.

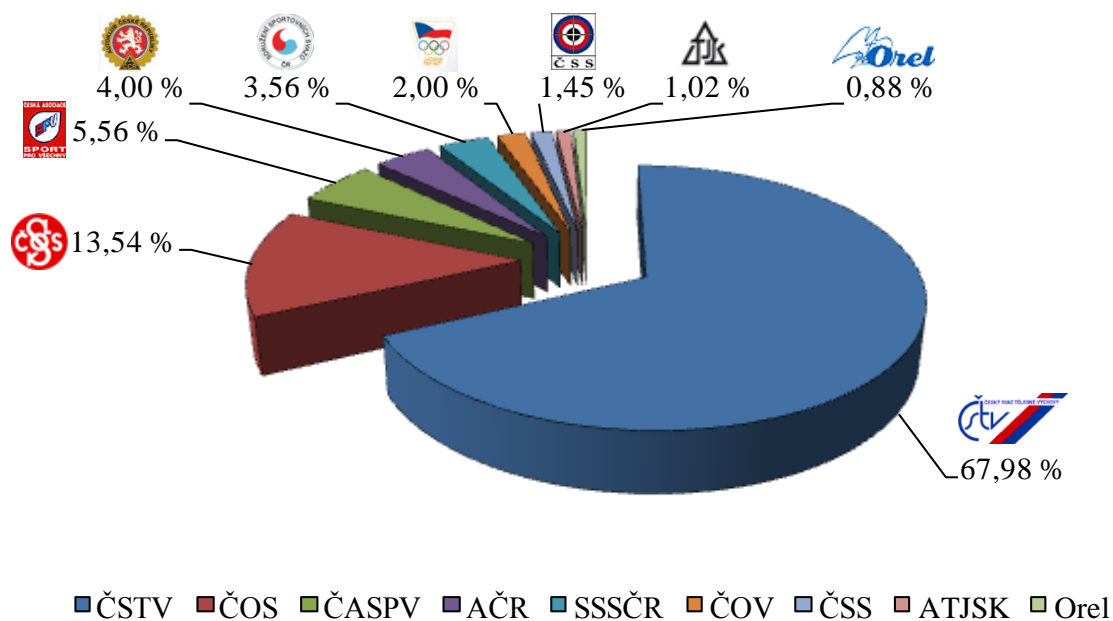
SAZKA, a. s. odvádí každoročně vysoké finanční prostředky na veřejně prospěšné účely. Od svého založení (roku 1956) věnovala SAZKA, a. s. na veřejně prospěšné účely, převážně do oblasti českého sportu a tělovýchovy, neuvěřitelnou částku 26 mld. Kč. Po celou dobu své existence je SAZKA, a. s., největším nestátním poskytovatelem finančních prostředků v oblasti české tělovýchovy a sportu. Zároveň patří mezi 10 nejvíce ziskových firem v ČR.

Jak již bylo zmíněno, hlavním posláním SAZKA, a. s. je vytvářet finanční prostředky pro rozvoj českého sportu a tělovýchovy. Do této sféry odvádí SAZKA, a. s., prostřednictvím svých akcionářů, občanských sdružení působících v oblasti sportu a tělovýchovy, převážnou část odvodu z výtěžku z provozování sázkové a loterní činnosti. Celkový finanční obnos odvodu z výtěžku z provozování sázkové a loterní činnosti je rozdělován podle akciových podílů jednotlivým akcionářům společnosti. Přehled jednotlivých akcionářů akciové společnosti SAZKA je uveden v tab. 15 a znázorněn obr. 16. Široké spektrum jejich činností zahrnuje, až na nepatrné výjimky, celou oblast tělovýchovy a sportu v ČR. [29]

Tab. 15 Přehled akcionářů SAZKA, a. s.

Název občanského sdružení		Akciový podíl v %
	Český svaz tělesné výchovy (ČSTV)	67,98
	Česká obec sokolská (ČOS)	13,54
	Česká asociace Sport pro všechny (ČASPV)	5,56
	Autoklub ČR (AČR)	4,00
	Sdružení sportovních svazů ČR (SSSČR)	3,56
	Český olympijský výbor (ČOV)	2,00
	Český střelecký svaz (ČSS)	1,45
	Asociace tělovýchovných jednot a sportovních klubů ČR (ATJSK)	1,02
	Orel	0,88

Zdroj: *Akcionáři* [online]. Praha: SAZKA, a. s, 2008. [cit. 3. 3. 2009]. Dostupné z: <<http://web-nlb.sazka.cz/LoterieAHry/docDetail.aspx?nid=9954&docid=19014836&doctype=ART&did=9954>>

Zdroj: vlastní zpracování

Obr. 16 Akciový podíl jednotlivých akcionářů SAZKA, a. s. v %

SAZKA, a. s. odvádí každoročně z výtěžku sázkových her a loterií nemalé částky na veřejně prospěšnou činnost. Za rok 2007 tato částka dosáhla výše 1,043 mld. Kč. Převážná část těchto

prostředků - 1,037 mld. Kč - směřovala do oblasti českého sportu a tělovýchovy. Tab. 16 a obr. 17 nám ukazuje vývoj toku finančních prostředků na veřejně prospěšnou činnost a vývoj financování oblasti tělovýchova a sport v letech 2001 - 2007.

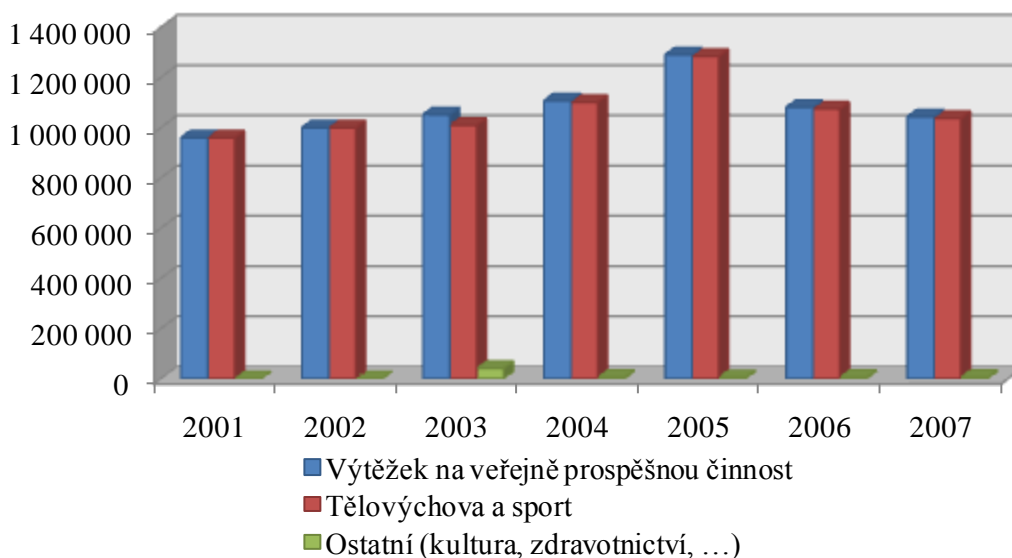
Tab. 16 Finanční zdroje SAZKA, a. s. v letech 2001 - 2007 určené na veřejně prospěšnou činnost v tis. Kč

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Výtěžek na veřejně prospěšnou činnost	960 000	1 000 000	1 051 927	1 107 458	1 289 565	1 080 341	1 042 961
Tělovýchova a sport	960 000	1 000 000	1 010 000	1 101 500	1 284 449	1 074 275	1 036 895
Ostatní (kultura, zdravotnictví, ...)	0	0	41 927	5 958	5 116	6 066	6 066

z toho:

Tělovýchova a sport	960 000	1 000 000	1 010 000	1 101 500	1 284 449	1 074 275	1 036 895
Ostatní (kultura, zdravotnictví, ...)	0	0	41 927	5 958	5 116	6 066	6 066

Zdroj: *Přehled vybraných ekonomických ukazatelů SAZKA, a. s.* [online]. Praha: SAZKA, a. s., 2007 [cit. 5. 3. 2009]. Dostupné z: <http://web-nlb.sazka.cz/Vyrocky/v-zprava-2007/cz/prehled_vybranych_ekonomickych_ukazatelu.html>

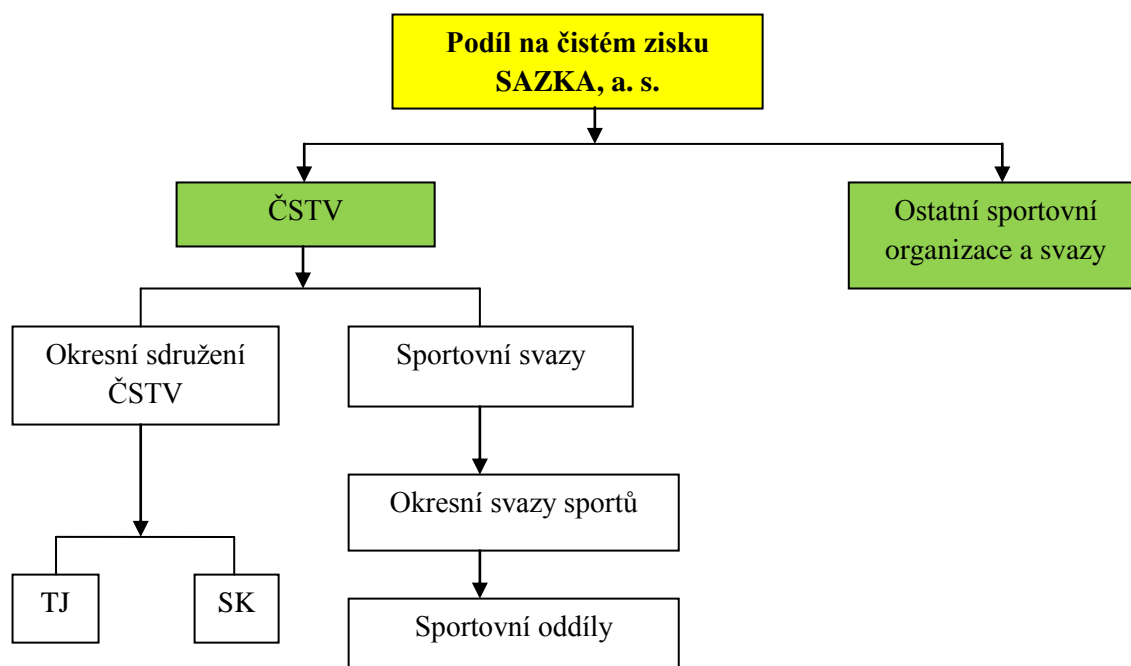
Zdroj: vlastní zpracování

Obr. 17 Výtěžek ze sázkových her a loterií SAZKA, a. s. v letech 2001 - 2007 určený na veřejně prospěšnou činnost v grafickém znázornění

Z tab. 16 i obr. 17 vyčteme růst odvodů z výtěžku SAZKA, a. s., a to až do roku 2005, poté začal mírný pokles, který je zapříčiněn změnou zákona o DPH, resp. možností odpočtu DPH na vstupu u sázkové činnosti SAZKA a. s. V důsledku novely zákona o DPH a jeho nejednoznačného

výkladu přichází české sportovní prostředí přibližně o čtvrt miliardy korun ročně. Celkově zatím novela zákona o DPH připravila SAZKU, a. s. již přes 700 mil. Kč. Stále se, ale tyto odvody na VPÚ pohybují okolo 1 miliardy korun. Od roku 2001 do 2007 však došlo k nárůstu odvodů z výtěžku o 82 961 tis. Kč. Také z těchto údajů je vidět, jak již bylo zmíněno výše, že téměř celá část odvodů (cca 99 %) na VPÚ je směřována do oblasti tělovýchovy a sportu.

Hlavní finanční toky při financování sportu z výnosů akciové společnosti SAZKA je patrný z obr. 18.

Zdroj: HOBZA, V., aj. *Základy ekonomie sportu*. 1. vyd. Praha: Ekopress, 2006. S. 58. ISBN 80-86929-04-3

Obr. 18 Průběh financování sportu z výnosů SAZKA, a. s.

8.3 Úvěrování subjektů tělesné kultury

Pohled do nedávné historie financování sportu před rokem 1998 dává připomenout, že velká většina zdrojů byla získávána prostřednictvím dotací ze státního rozpočtu, místních rozpočtů nebo podporou podniků prostřednictvím Fondu kulturně společenských potřeb. Situace se od těchto dob podstatně změnila, stejně tak, jako ekonomické prostředí. V příjmech sportu a tělovýchovy stále významnější roli hrají, a především v budoucnosti budou hrát, výdaje domácností. Tento aspekt má již v současné době značný vliv na financování tělesné kultury. Pokud se tedy hledá konstruktivně lepší cesty k rozvoji tělesné kultury, je třeba rozvíjet sportovní management a marketing, a také hledat ekonomické směry podpory rozvoje tělesné kultury. V této oblasti jsou doposud značné rezervy.

Banky velmi nerady poskytují úvěry na projekty sportovního charakteru, či podnikatelské záměry z oblasti sportu a volného času. Příčin je několik, hlavní z nich bývá malá nebo nízká připravenost sportovních manažerů na skutečné tržní prostředí, ekonomicky neodborný přístup k řešení problémů. Stále přetrvává předsudek z minulosti, že základní a rozhodující finanční prameny jsou dotace a sponzoring, tedy pasivní pozice získávání zdrojů.²⁴

Sport a pohybová rekreace mají přitom všechny atributy významného ekonomického činitele. Je otázkou času, snad brzké budoucnosti, kdy se společnost bude orientovat na zdravý způsob života a trávení volného času pohybovými aktivitami. Během posledních let vznikly, a stále vznikají studijní obory, které vychovávají odborníky pro oblast managementu a marketingu ve sportu a rekreaci. Pro další rozvoj sportu a volnočasových zařízení chybí jediné, a to zdroje financování. Jendou z možností je získávání bankovních úvěrů sportovními organizacemi. [4]

²⁴ HOBZA, V., aj. *Základy ekonomie sportu*. 1. vyd. Praha: Ekopress, 2006. S. 59. ISBN 80-86929-04-3.

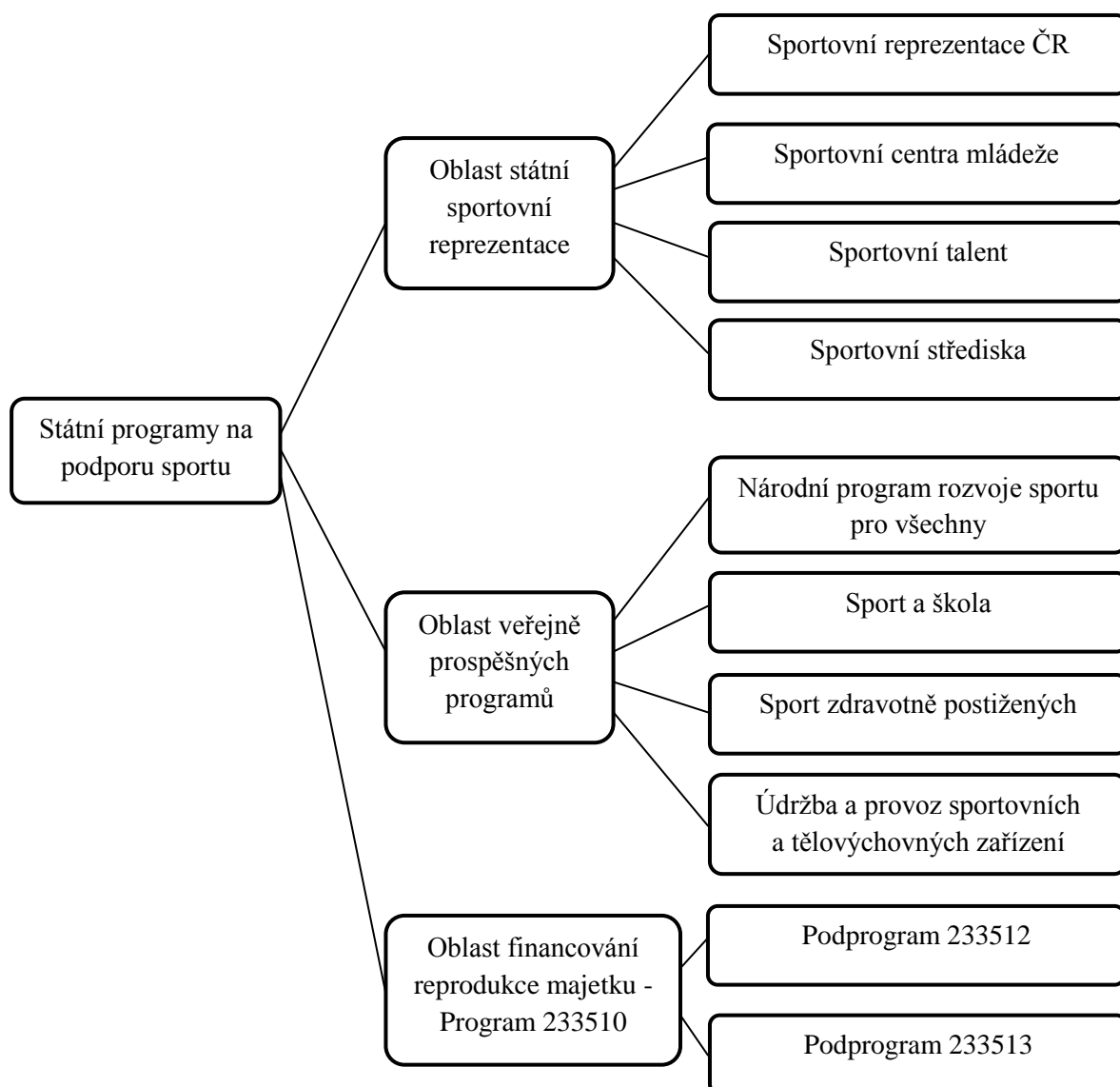
9 Podíl vlády České republiky na financování sportu a sportu zdravotně postižených

Vláda ČR se podílí na financování sportu dotacemi ze státního rozpočtu - investičními a neinvestičními. O dotaci může žádat pouze platně zaregistrované občanské sdružení (nestátní nezisková organizace) s hlavní činností v tělovýchově a sportu, s působností nejméně v 10 krajích a s vypořádanými závazky vůči státu. Na poskytnutí dotace ze státního rozpočtu není právní nárok. Státní dotace jsou poskytovány na vyhlášené programy, které se řídí platnými „zásadami činnosti“. Zásady představují obsahové zaměření a účelové vymezení státních dotací, principy a kritéria pro jejich rozdělení občanským sdružením.

Programy státní podpory sportu pro nestátní neziskové organizace (občanská sdružení) vyhlašuje Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, a poté zveřejňuje na internetu. Občanská sdružení podávají žádosti na svoje zastřešující organizace, které provedou první selekci a zašlou seznam požadavků na MŠMT. Klíčem při alokaci peněz je evidovaná hodnota majetku a počet členů jednotlivých zastřešujících organizací. Nakonec komise pro výběrové řízení schvaluje vybrané požadavky zastřešujících organizací a přiděluje jim příslušné podíly. Výsledky jsou poté zveřejněny na internetu.²⁵

Státní podpora sportu je rozdělena do tří tematických oblastí - Podpora státní sportovní reprezentace, Podpora oblasti „tělovýchova“ (tzv. Veřejně prospěšné programy) a Oblast výdajů na programové financování reprodukce majetku. První dvě zmíněné oblasti, tedy podpora státní sportovní reprezentace a podpora oblasti „tělovýchova“, jsou tzv. neinvestiční dotace. Tyto dvě oblasti tvoří celkem osm programů. Oblast výdajů na programové financování reprodukce majetku jsou tzv. investiční dotace skládající se ze dvou podprogramů. Státní podpora sportu je schematicky znázorněna na obr. 19.

²⁵ NOVOTNÝ, J., aj. *Ekonomika sportu*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2006. S. 49. ISBN 80-245-0979-2.

Zdroj: NOVOTNÝ, J., aj. *Ekonomika sportu*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2006. S. 49.
ISBN 80-245-0979-2, vlastní zpracování

Obr. 19 Členění státní podpory sportu

9.1 Podpora státní sportovní reprezentace

Podpora je určena občanským sdružením - sportovním svazům pro zabezpečení sportovní reprezentace a přípravy sportovních talentů, splňující podmínky platných „Zásad činnosti“ a jsou řazeni do tzv. „Klíče reprezentace“.

9.1.1 Program I. - Sportovní reprezentace ČR

Cílem Programu I. je podpora sportovní přípravy reprezentantů (seniorů a juniorů) a jejich účast na vrcholových mezinárodních soutěžích (Olympijské a Paralympijské hry, Deaflympiády,

Mistrovství světa, Mistrovství Evropy, Univerziády, aj.), včetně oblasti zdravotně postižených sportovců, kteří splňují podmínky Mezinárodního paralympijského výboru.

Rozdělení státního rozpočtu v roce 2008 pro Program I. - Sportovní reprezentace

Žádosti o státní dotaci Programu I. jsou projednávány formou oponentního řízení. Pro rok 2008 podalo žádost o dotaci celkem 125 občanských sdružení (resp. sportovních odvětví). Výsledky jednání posuzuje Reprezenční komise na základě zásad rozdělování finančních prostředků pro sportovní reprezentaci ČR (tzv. „klíč rozdělování dotací“). Pro rozdělování finančních prostředků jsou následující doporučení:

- Rozdělit dotaci pro sportovní reprezentaci s ohledem na diferenciaci finanční podpory státu ve vztahu k mezinárodně úspěšným sportovním odvětvím.
- Sportovní svazy dotovat podle pořadí výpočtu bodového ekvivalentu úspěšnosti (tzv. TOP pořadí státní sportovní reprezentace). Jedná se o svazy umístěné na 1. - 80. místě. Medailové umístění sportovních svazů nad 80. místem se řeší jednorázovým paušálním příspěvkem ve výši 30 tis. Kč.
- Začlenit do rozdělování skupinu občanských sdružení podílející se na sportovní reprezentaci státu s mimořádnou sportovní činností. Jedná se např. o Český olympijský výbor, Český paralympijský výbor, Unii zdravotně postižených sportovců, Českou asociaci univerzitního sportu aj. Tato skupina je označována jako občanská sdružení mimo „klíč“.

Při rozdělování finančních prostředků byl zohledněn příspěvek na účasti české výpravy na Letních olympijských a paralympijských hrách v Pekingu 2008. Číselné rozdělení státní dotace na Program I. v roce 2008 zachycuje tab. 17.

Tab. 17 Rozdělení státní dotace v roce 2008 na Program I. v tis. Kč

Obsah		Částka v tis. Kč	Celkem v tis. Kč
mimo klíč	LOH 2008 Peking	26 000	48 200
	Zimní a Letní evropské olympijské soutěže mládeže	0	
	Podpora sportovní přípravy v OH cyklu	20 000	
	Zdravotní zabezpečení reprezentace	2 200	
	Akademická mistrovství světa sportů 2008	6 400	23 400
	Zdravotně postižení sportovci	17 000	
v klíči	Společenská reflexe	3000	4 400
	Svazy s paušálním příspěvkem	300	
	Podpora mezinárodních soutěží v ČR	1 100	
	Sportovní svazy v klíči		260 000
Celkem			336 000

Zdroj: VOSYKA, M. *Rozdělení státního rozpočtu 2008 v oblasti sportu - výdajový okruh: „Sportovní reprezentace bez programu 233510“* [online]. Praha: MŠMT, 2008 [cit. 3. 2. 2009]. Dostupné z: http://www.msmt.cz/uploads/soubory/TVS/2008/REPRE_Rozdeleni_dotaci_2008_R.pdf

Pro občanská sdružení na státní sportovní reprezentaci byla v roce 2008 přidělena částka ve výši **336 mil. Kč**.

Oblast zdravotně postižených sportovců

Na základě dohody zástupců MŠMT a Reprezenční komise s představiteli Unie zdravotně postižených sportovců a Českého paralympijského výboru je stanoven stabilní příspěvek pro zdravotně postižené sportovce ve výši 5,4 % objemu státního příspěvku na státní sportovní reprezentaci. Rozdělení státní dotace pro ZPS v Programu I. v roce 2008 je zobrazeno tab. 18.

Tab. 18 Rozdělení dotací pro zdravotně postižené sportovce v roce 2008 v tis. Kč

Zdravotně postižení sportovci	5,4 % z celkového objemu		17 000
	z toho:	v %	částka
	Český paralympijský výbor	60,7	10 319
	Unie zdravotně postižených sportovců	34,2	5 814
	České hnutí speciálních olympiád	5,1	867

Zdroj: VOSYKA, M. *Rozdělení státního rozpočtu 2008 v oblasti sportu - výdajový okruh: „Sportovní reprezentace bez programu 233510“* [online]. Praha: MŠMT, 2008 [cit. 5. 2. 2009]. Dostupné z: http://www.msmt.cz/uploads/soubory/TVS/2008/REPRE_Rozdeleni_dotaci_2008_R.pdf

Pro rok 2008 byla vyhrazena na oblast sport zdravotně postižených částka 17 000 tis. Kč. Dotace byly rozděleny zejména na podporu letní paralympiády v Pekingu a na jednotlivé druhy zdravotního postižení sportovců s doporučením:

- Zabezpečit náklady české účasti na letních paralympijských hrách jak z oblasti ČPV, tak z UZPS (ZPS).
- Zabezpečit náklady účasti na kongresech a na členské příspěvky MSF (Mezinárodní světová federace) - Mezinárodní paralympijský výbor, Evropský paralympijský výbor, Mezinárodní deaflympijský výbor a Evropský deaflympijský výbor.
- Zůstatek finančních prostředků rozdělit na jednotlivé druhy postižení podle kritéria: 50 % členská základna a 50 % úspěšnost dle „Soupisu výkonných sportovců“ (ten je sestaven ze sportovců, kteří se umístili do 8. místa v první půli startovního pole na posledních paralympijských, deaflympijských hrách, Global Games či mistrovství světa).

Podrobnější přehled rozdělení státní dotace pro ZPS v Programu I. v roce 2008 vystihuje tab. 19.

Tab. 19 Podrobnější přehled rozdělení státní dotace v roce 2008 pro sport zdravotně postižených v tis. Kč

Český paralympijský výbor	Mentálně postižení	Sluchově postižení	Spasticky postižení	Tělesně postižení	Zrakově postižení	Celkem
Česká účast na LPH						7 240,0
Členské příspěvky MSF	IPC, EPC, IDC, EDC					160,0
Zabezpečení kongresů	IPC, EPC, IDC, EDC					220,0
					celkem	7 620,0
					zůstatek	2 699,0
50 % ze zůstatku						
Členská základna	dle doložení členské základny					1 349,5
50 % ze zůstatku						
Výkonnost sportovců	dle doložení výkonnosti sportovců					1 349,5
UZPS - ZPS	Mentálně postižení	Sluchově postižení	Spasticky postižení	Tělesně postižení	Zrakově postižení	Celkem
Společné náklady	administrátoři a ostatní výdaje					30,0
					celkem	30,0
					zůstatek	5 784,0
50 % ze zůstatku						
Členská základna	dle doložení členské základny					2 892,0
50 % ze zůstatku						
Výkonnost sportovců	dle doložení výkonnosti sportovců					2 892,0
ČHSO	Sportovní činnost včetně mezinárodních soutěží					867,0
CELKEM						17 000,0

Zdroj: VOSYKA, M. *Rozdělení státního rozpočtu 2008 v oblasti sportu - výdajový okruh: „Sportovní reprezentace bez programu 233510“* [online]. Praha: MŠMT, 2008 [cit. 6. 2. 2009]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/uploads/soubory/TVS/2008/REPRE_Rozdeleni_dotaci_2008_R.pdf>

9.1.2 Program II. - Sportovní centra mládeže

Program II. je určen na podporu sportovní přípravy talentovaných sportovců dorostenecké a juniorské kategorie (kategorie 15 až 19 let) prostřednictvím vybraných sportovních svazů. Jedná se zejména o sporty zařazené do olympijského programu, na státní sportovní reprezentaci. Od roku 2004 je tato oblast rozšířena i o Sportovní centrum pro zdravotně postižené sportovce v zodpovědnosti Českého paralympijského výboru. Sportovní centrum Českého paralympijského výboru zabezpečuje sportovní přípravu bez ohledu na věkovou kategorii sportovců (ČPV v rámci své struktury zohledňuje věk sportovců do 23 let), tedy u zdravotně postižených sportovců se seniorské a juniorské kategorie víceméně spojují.

Sportovní centra mládeže jsou zřizována od poloviny roku 2000 v oblasti jednotlivých sportovních svazů. Aktuálně existuje 287 sportovních center mládeže ve 45 sportovních odvětvích se 7 966 členy. Za činnost těchto sportovních center zodpovídá 301 trenérů, kteří musí být držitelé trenérské kvalifikace - licence A (minimálně licence B). Konkrétně Sportovní centrum zdravotně postižených má 222 členů a je vedeno 18 trenéry.

Rozdělení státního rozpočtu v roce 2008 pro Program II - SCM

V roce 2008 byla pro Sportovní centra mládeže přiřazena částka ve výši 174 009,1 tis. Kč. Přehled rozdělení částky pro občanská sdružení viz tab. 20.

Tab. 20 Rozdělení dotace v roce 2008 pro občanská sdružení, Sportovní centra mládeže v tis. Kč

Název občanského sdružení		Částka v tis. Kč
	Český svaz tělesné výchovy (ČSTV)	153 748,6
	Česká obec sokolská (ČOS)	1 968,5
	Český střelecký svaz (ČSS)	7 592,0
	Sdružení sportovních svazů ČR (SSSČR)	3 260,0
	Autoklub ČR (AČR)	3 058,0
	Orel	1 426,0
	Český paralympijský výbor, o. s.	2 956,0
Celkem		174 009,1

Zdroj: VOSYKA, M. *Rozdělení státního rozpočtu 2008 v oblasti sportu - výdajový okruh: „Sportovní reprezentace bez programu 233510“* [online]. Praha: MŠMT, 2008 [cit. 7. 2. 2009]. Dostupné z: http://www.msmt.cz/uploads/soubory/TVS/2008/REPRE_Rozdeleni_dotaci_2008_R.pdf

9.1.3 Program III. - Sportovní talent

Program doplňuje podporu přípravy sportovně talentované mládeže v občanských sdruženích. Podpora je zaměřena především na činnost jednotlivců, oddílů nebo klubů s určením na výcvikové tábory, sportovní materiál a mzdy trenérů. Tento program podporuje také projekt „Olympiády dětí a mládeže“ v příslušném roce.

Rozdělení státního rozpočtu v roce 2008 na Program III - Sportovní talent

V rámci Programu III. - Sportovní talent byla v roce 2008 rozdělena částka 82 000 tis. Kč. Na žádost Českého olympijského výboru byla ještě vyčleněna částka na „Olympiádu dětí

a mládeže ve Zlíně“ ve výši 1 000 tis. Kč. Celková dotace na Sportovní talent v roce 2008 byla ve výši 83 000 tis. Kč. Rozdělení částky 83 000 tis. Kč viz tab. 21.

Tab. 21 Rozdělení dotace v roce 2008 občanským sdružením a samostatným svazům na projekt Sportovní talent v tis. Kč

Název občanského sdružení		Částka v tis. Kč
	Český svaz tělesné výchovy	67 566,2
	Česká obec sokolská	4 216,2
	Autoklub ČR	3 122,0
	Sdružení sportovních svazů ČR	2 713,5
	Český střelecký svaz	2 170,8
	Česká asociace Sport pro všechny	1 646,3
	Letecká amatérská asociace	408,9
	Svaz sálového fotbalu	62,0
	Český svaz biketrialu	94,1
Celkem		82 000,0
	Zimní olympiáda dětí a mládeže 2008 - Zlín	1 000,0
Celkem		83 000,0

Zdroj: VOSYKA, M. Rozdělení státního rozpočtu 2008 v oblasti sportu - výdajový okruh: „Sportovní reprezentace bez programu 233510“ [online]. Praha: MŠMT, 2008 [cit. 3. 2. 2009]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/uploads/soubory/TVS/2008/REPRE_Rozdeleni_dotaci_2008_R.pdf>

Pro tento účel byla pro stanovení dotace jednotlivým sportovním svazům uplatněna kritéria výše členské základny a reprezentační úspěšnosti svazů s přihlédnutím ke specifikaci činnosti České obce sokolské a Unie zdravotně postižených sportovců.

Příspěvek pro **Unii zdravotně postižených sportovců** (v tab. 21 je tento příspěvek zahrnut v částce ČSTV) je stanoven **ve výši 2,25 % z celkové částky příslušející ČSTV**, tzn. v roce 2008 podpora Programu III. pro zdravotně postižené sportovce činila **1 520,2 tis. Kč**. [35]

9.1.4 Program IV. - Sportovní střediska

Sportovní střediska jsou základním článkem péče o sportovně talentovanou mládež v ČR a připravují sportovce pro přechod do výkonnostního sportu v dorosteneckých a juniorských kategoriích. Tato střediska vznikají zejména u sportů, které jsou na programu olympijských her.

Podpora se orientuje na sportovní přípravu talentovaných žáků základních škol ve věkové kategorii 6 až 15 let. Na přípravě talentovaných žáků se podílí ve vzájemné spolupráci sportovní klub, základní škola a příslušný sportovní svaz.

Rozdělení státního rozpočtu v roce 2008 na Program IV. - Sportovní střediska

V roce 2008 byla poskytnuta dotace na účel „Sportovní střediska“ ve výši 75 000 tis. Kč. Tato částka se stanovila na základě specifických kritérií uvedených v „Zásadách Programu IV.“. Dotace je určena pro 28 sportů s celkovým počtem 244 kmenových Sportovních tříd, 51 doplňkových Sportovních tříd a ostatních Základních sportovních středisek.

9.2 Podpora oblasti „tělovýchova“, tzv. veřejně prospěšné programy - VPP

9.2.1 Program V. - Národní program rozvoje sportu pro všechny

Cílem tohoto programu je podporovat celoživotní aktivní způsob života občanů. Konkrétně se národní program rozvoje sportu pro všechny zaměřuje na:

- pravidelnou sportovní činnost dětí a mládeže ve věku 6 - 18 let,
- pohybové aktivity občanů starších 60 let,
- otevřené tělovýchovné a sportovní akce, včetně jednorázových sportovních kampaní se zaměřením na zdravý a aktivní životní styl,
- vzdělávání dobrovolných pracovníků nestátních neziskových organizací v oblasti sportu pro všechny,
- vědu a výzkum v oblasti sportu.

Rozdělení státního rozpočtu v roce 2008 na Program V.

Pro „Národní program Sport pro všechny“ byla v roce 2008 schválena dotace ve výši 33 000 tis. Kč. Stejně jako u předešlých programů bylo při posuzování a schvalování dotace postupováno v souladu se schválenými „Zásadami“, v tomto případě se „Zásadami Programu V. - Národní program Sport pro všechny“.

9.2.2 Program VI. - Sport a škola

Podporuje vytvářet podmínky pro široké sportovní aktivity a soutěže žáků a studentů škol, kteří jsou členy školních sportovních klubů a vysokoškolských sportovních organizací. Program sport a škola je zaměřen na:

- pravidelnou sportovní činnost žáků školních a univerzitních sportovních klubů ve věku 6 až 26 let,
- soutěže školních a univerzitních sportovních týmů republikového i mezinárodního charakteru,

- pohybové aktivity zdravotně oslabených žáků a studentů,
- podporu projektů Center sportu na školách.

Rozdělení státního rozpočtu v roce 2008 na Program VI.

V roce 2008 byl šestý program sport a škola dotován ve výši 20 000 tis. Kč.

9.2.3 Program VII. - Sport zdravotně postižených

Cílem Programu VII. je podporovat kvalitu života, vytvářet podmínky pro aktivní pohybovou činnost a integraci zdravotně postižených (tedy osob s trvalými následky), a to v celé škále postižení:

- a) mentálně postižení,
- b) sluchově postižení,
- c) spasticky postižení,
- e) tělesně postižení,
- f) zrakově postižení.

Žadatelem dotace může být pouze specializované sportovní občanské sdružení, jehož hlavním předmětem činnosti je sport a tělovýchova zdravotně postižených a členská základna je tvořena nejméně 400 členy. Tato členská základna musí tvořit alespoň 90 % zdravotně postižených. Projekt musí být doložen požadovanou dokumentací týkající se vyhlášeného programu v oblasti zdravotně postižených sportovců, včetně specifických podkladů, jako je např. počet členů - statistika členské základny včetně jmenného seznamu. Podpora sportovních aktivit zdravotně postižené populace nemá žádné věkové omezení a je zaměřena především na paralympijské a deaflympijské sporty.

Stanovené priority účelového vymezení jsou:

- zapojení dospělých do pravidelné sportovní činnosti,
- zapojení mládeže do pravidelné sportovní činnosti,
- podpora mezinárodních soutěží zdravotně postižených sportovců, pořádaných na území České republiky.

Projekty s účelovým zaměřením se posuzují odděleně. Objem použitelných finančních prostředků je dán rozpočtem MŠMT v tomto členění:

Rozpočet MŠMT celkem.....	100 %
z toho:	
a) DOSPĚLÍ - pravidelná sportovní činnost.....	40 %
b) MLÁDEŽ - pravidelná sportovní činnost.....	50 %
c) Mezinárodní soutěže a akce ZPS, pořádané v ČR.....	10 %

Odbor sportu MŠMT projednává konečné rozdělení finančních prostředků a vypracovává návrh s doporučením. Tento návrh je předkládán na jednání gremiální porady náměstka ministra a jednání porady vedení MŠMT. Konečné rozdělení státní dotace schvaluje ministr. Výsledná rozdělení dotace pro jednotlivá občanská sdružení jsou zveřejněna na internetových stránkách MŠMT.

Rozdělení státního rozpočtu v roce 2008 na Program VII.

Dotace programu „Sport zdravotně postižených“ byla v roce 2008 schválena ve výši 7 000 tis. Kč.

9.2.4 Program VIII. - Údržba a provoz sportovních a tělovýchovných zařízení

Podpora se poskytuje občanským sdružením na udržování a provozování sportovních a tělovýchovných zařízení, na udržování technických prostředků, strojů a zařízení sloužících ke sportovní činnosti a na udržování a provozování sportovních zařízení sloužících k přípravě reprezentantů a sportovních talentů.

Při výběru projektu se projekty seřadí podle rozsahu činnosti, účelového zaměření, členské základny, organizační struktury předkladatele a hodnoty spravovaného majetku. Poté jsou vyřazeny projekty, které nesplňují daná kritéria, a ostatní projekty se rozřadí do skupin (1. - 3. skupina) dle kvality projektu. Rozčlenění projektů do tří skupin popisuje tab. 22. Zvýhodněny jsou ty projekty sloužící jako víceúčelová centra pro přípravu zdravotně postižených reprezentantů, a jako taková jsou uznána Českým paralympijským výborem.

Každá předložená žádost je ohodnocena podle dané metodiky a je zařazena do příslušné skupiny. Pro jednotlivé skupiny se upravují a stanovují procentuální objemy. Změny v procentuálním rozčlenění schvaluje náměstek.

Tab. 22 Rozčlenění projektů do skupin při poskytování dotace na Program VIII.

Skupina 1	Nestátní neziskové organizace (NNO) s celorepublikovou působností (zastřešující občanská sdružení, např. ČSTV, Sdružení sportovních svazů, aj.) - pravidelnou činnost vyvíjejí nejméně v 10 krajích nebo členskou základnu tvoří nejméně 800 členů.
Skupina 2	Nestátní neziskové organizace s celorepublikovou a nadregionální působností (samostatná občanská sdružení, např. ČPV, Český střelecký svaz, aj.) - pravidelnou činnost vyvíjejí alespoň ve 3 krajích nebo členskou základnu tvoří nejméně 400 členů, s výjimkou sportů v programu olympijských, paralympijských nebo deaflympijských her.
Skupina 3	MŠMT Ostatní projekty NNO se specifickým zaměřením i regionálního charakteru včetně jmenovitých žádostí základních článků.
	Sportovní kluby zařazené do systému podpory sportovních center mládeže a sportovních tříd.
	Mimořádné záležitosti NNO a záležitosti při živelných událostech.

Zdroj: KOCOUREK, J. *Zásady Programu VIII* [online]. Praha: MŠMT, 2008 [cit. 12. 2. 2009]. Dostupné z: http://www.msmt.cz/uploads/soubory/TVS/2008/8_PV_Program_8_2008_R.pdf

Rozdělení státního rozpočtu v roce 2008 na Program VIII.

Rozpočet v roce 2008 pro „Údržbu a provoz sportovních a tělovýchovných zařízení“ činil 167 891 tis. Kč. Rozdělení částky 167 891 tis. Kč mezi tři skupiny je znázorněno v tab. 23.

Tab. 23 Rozdělení částky 167 891 tis. Kč v roce 2008 do tří skupin

Skupina	Částka v tis. Kč
1. skupina	129 000
2. skupina	7 000
3. skupina	31 891
Celkem	167 891

Zdroj: MŠMT. *Rozdělení státního rozpočtu 2008 v oblasti sportu - výdajový okruh: „Tělovýchova včetně programu 233510“* [online]. Praha: MŠMT, 2008 [cit. 13. 2. 2009]. Dostupné z: http://www.msmt.cz/uploads/soubory/TVS/2008/TV_Rozdeleni_dotaci_2008_R.pdf

Pro Český paralympijský výbor, který patří do druhé skupiny, byla v roce 2008 vyhrazena částka ve výši 3 000 tis. Kč.

9.3 Oblast výdajů na programové financování reprodukce majetku -

Program 233510

Dotace jsou poskytovány na podporu rozvoje a obnovy materiálně technické základny (sportovních zařízení a zařízení sloužících k regeneraci a rehabilitaci) sportovních organizací s cílem, vytvářet a zlepšovat technické podmínky v oblasti sportovní infrastruktury. K naplňování vytyčených cílů stanovuje MŠMT prioritní podporu v daném pořadí, kde na prvním místě jsou dlouhodobě úspěšné sporty zařazené do programu olympijských a paralympijských her, dále např. sporty provozované jako celoživotní aktivity, sportování mládeže aj.

Program 233510 - „Podpora rozvoje a obnovy materiálně technické základny sportu a tělovýchovy“ je rozdělen na dva podprogramy - podprogram 233512 a podprogram 233513:

- Podprogram 233512 - „Podpora rozvoje a obnovy materiálně technické základny sportovních organizací“. Příjemci dotací jsou nestátní neziskové organizace, jejichž náplní činnosti je sport a tělovýchova, výjimečně města a obce.

Kritéria posuzována MŠMT:

- a) stávající stav zařízení,
- b) potřebnost sportovního zařízení,
- c) spoluúčast žadatele, spolufinancování,
- d) stav projektu,
- e) výběr hodnocení expertní komisí,
- f) zajištění provozu a neměnnost účelu sportovního zařízení.

- Podprogram 233513 - „Podpora rozvoje a obnovy materiálně technické základny sportovní reprezentace“. Příjemci dotací jsou resortní sportovní centra Ministerstva vnitra, Ministerstva obrany a MŠMT. Dále Občanská sdružení zabezpečující státní sportovní reprezentaci a talentovanou mládež, včetně zdravotně postižených.

Kritéria posuzovaná MŠMT:

- a) druh sportu,
- b) úspěšnost sportovního odvětví,
- c) nezbytnost sportovního zařízení.

Rozdělení státního rozpočtu v roce 2008 na Program 233510

V roce 2008 byl pro Program 233510 - „Podpora rozvoje a obnovy materiálně technické základny sportu a tělovýchovy“ celkem stanoven rozpočet dotací ve výši 825 100 tis. Kč. Rozdělení dotací mezi podprogramy je zobrazeno v tab. 24.

Tab. 24 Rozdělení dotací v roce 2008 mezi podprogramy Programu 233510 v tis. Kč

Podprogram	Částka v tis. Kč
Podprogram 233512 - Podpora rozvoje a obnovy MTZ sportovních organizací	564 500
Podprogram 233513 - Podpora rozvoje a obnovy MTZ sportovní reprezentace	184 600
Podprogram 233514 - Podpora rozvoje a obnovy MTZ pro pořádání MS 2009 v klasickém lyžování	76 000
Celkem	825 100

Zdroj: MŠMT. *Rozdělení státního rozpočtu 2008 v oblasti sportu - výdajový okruh: „Tělovýchova včetně programu 233510“* [online]. Praha: MŠMT, 2008 [cit. 13. 2. 2009]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/uploads/soubory/TVS/2008/TV_Rozdeleni_dotaci_2008_R.pdf>

Podprogram 233514 - „Podpora rozvoje a obnovy MTZ pro pořádání MS 2009 v klasickém lyžování“ - jedná se o podporu sportovní a další infrastruktury potřebné k uspořádání Mistrovství světa v klasickém lyžování v Liberci 2009. [23]

Vrcholový sport není financován pouze z prostředků MŠMT, ale také z prostředků jiných ministerstev, směřovaných přímo do Resortních sportovních center. Přehledněji lze vysledovat strukturu financování z příložené tab. 25. Z tabulky je zřetelná prioritní orientace státu na reprezentace a vrcholový sport.

Tab. 25 Přehled příjmů na reprezentaci v mil. Kč

Příjemce finančních prostředků	2002	2003	2004	2005	2006
Státní sportovní reprezentace	540,7	570,0	582,6	583,1	601,0
z toho:					
Sportovní reprezentace - občanská sdružení	300,5	321,0	331,7	329,1	345,0
z toho ČOV			42,4		
Sportovní centra mládeže	156,2	165,0	167,9	170,0	173,0
Sportovní talent	84,0	84,0	83,0	84,0	83,0
Resortní sportovní centra (RSC)	277,2	290,1	289,2	303,8	316,0
z toho:					
RSC ministerstva obrany		136,9	134,9	134,9	135,3
RSC ministerstva vnitra		86,0	87,2	97,0	101,5
Vysokoškolské sportovní centrum		59,9	60,4	63,9	69,3
Antidopingový výbor		7,3	6,7	8,0	9,9
Sportovní reprezentace celkem	817,9	860,1	871,8	886,9	917,0

Zdroj: NOVOTNÝ, J. a HOBZA, V. *Vybrané aspekty dotační politiky a její vliv na institucionální vývoj a tendence v české tělovýchově a sportu* [online]. Praha: VŠE, 2007 [cit. 18. 3. 2009]. Dostupné z: <http://www.ekonomikaamanagement.cz/cz/clanek-vybrane-aspekty-dotacni-politiky-a-jeji-vliv-na-institucionalni-vyvoj-a-tendence-v-ceske-telovychove-a-sportu.html>

10 Dotační politika tělesné kultury z úrovně krajů

Jednotlivé kraje v České republice nemají stanovena jednotná pravidla, ani vzájemně koordinovanou dotační politiku v oblasti tělesné kultury (tělovýchovy a sportu). Většina krajů však zpracovává, či má již zpracovanou Koncepti rozvoje tělovýchovy a sportu, ve které je navržena grantová politika podpory pro subjekty tělovýchovného hnutí a volnočasové pohybové aktivity obyvatelstva. To samé platí i pro oblast sportu handicapovaných, některé kraje mají zpracované dotační programy pro zdravotně postižené, jako např. Liberecký kraj aj., ale v řadě krajů tomu tak není, např. Královéhradecký kraj, kraj Vysočina, aj. Grantová politiky je tematicky zaměřena na šest základních oblastí:

- dotace provozních potřeb pro organizace tělesné výchovy a sportu,
- budování infrastruktury tělovýchovy a sportu,
- rozvoj lidských zdrojů v oblasti tělovýchovy a sportu,
- propagace tělovýchovy a sportu,
- podpora vrcholového a výkonnostního sportu,
- podpora reprezentace a mezinárodní spolupráce. [25]

Preference poskytování dotací do NNO v krajích jsou znázorněny v tab. 26. Jak je vidět na první pohled z tab. 26 nejvyšší preference krajů je poskytování dotací do oblasti rozvoje tělovýchovy a sportu. V tabulce je také zvýrazněna preference 5., týkající se podpory oblasti zdravotně postižených občanů.

Tab. 26 Preference dotací do nestátních neziskových organizací v krajích

Preference	Průměr všech krajů
1.	Rozvoj sportu a tělovýchovy
2.	Rozvoj kultury, záchrana kulturního dědictví
3.	Poskytování sociálních služeb
4.	Péče o ohrožené a problémové skupiny obyvatel
5.	Ochrana a podpora zdraví, včetně péče o zdravotně postižené
6.	Ochrana životního prostředí a udržitelný rozvoj

Zdroj: HOBZA, V., aj. *Základy ekonomie sportu*. 1. vyd. Praha: Ekopress, 2006. S. 32.
ISBN 80-86929-04-3, vlastní zpracování

Přehled Finanční podpory oblasti tělovýchovy a sportu a sportu zdravotně handicapovaných sportovců z krajských rozpočtů za rok 2008 je znázorněn v tab. 27.

Tab. 27 Finanční podpora tělovýchovy a sportu z krajských rozpočtů v roce 2008 v Kč

Kraj	Celkem	Z toho pro zdravotně handicapované
Ústecký kraj	7 500 000	423 000
Liberecký kraj	112 000 000	250 000
Jihomoravský kraj	10 660 000	20 000
Karlovarský kraj	11 200 000	150 000
Jihočeský kraj	5 500 000	675 000
Královéhradecký kraj	9 360 000	Nemají program pro handicapované sportovce.
Moravskoslezský kraj	9 694 000	810 000
Pardubický kraj	7 550 000	150 000
Plzeňský kraj	1 578 000	130 000
Olomoucký kraj	Nebylo zjištěno	Nebylo zjištěno
Středočeský kraj	74 246 000	505 200
Vysočina	37 672 719	Nemají program pro handicapované sportovce.
Zlínský kraj	Nebylo zjištěno	Nebylo zjištěno
Hl. m. Praha	102 362 000	Podpora pro handicapované sportovce nebyla v roce 2008 vyčleněna.

Zdroj: vlastní zpracování

Z tab. 27 lze vyčíst, jak již bylo zmíněno výše, že některé kraje nemají speciální dotační politiku pro oblast sportu zdravotně handicapovaných (Královéhradecký kraj, kraj Vysočina aj.). Většina krajů však, ale poskytuje finanční prostředky pro sport zdravotně postižených, zejména na sportovní akce zdravotně postižených.

11 Dotační politika tělesné kultury z úrovně místních rozpočtů měst a obcí

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecních zřízeních), vymezuje řadu pravomocí, kterými může obec výrazně ovlivnit také činnost sportovních organizací na svém území. Rozpočet obce se pro sportovní organizace může stát významným finančním zdrojem. Často se jedná o záležitosti individuální. Sportovní manažeři a činovníci sportovních klubů působících na území obce by měli přesvědčit obecní orgány, že investice do tělovýchovy a sportu je sice investicí dlouholetou, ale velmi významnou, zvláště pak, týká-li se dětí a mládeže.²⁶

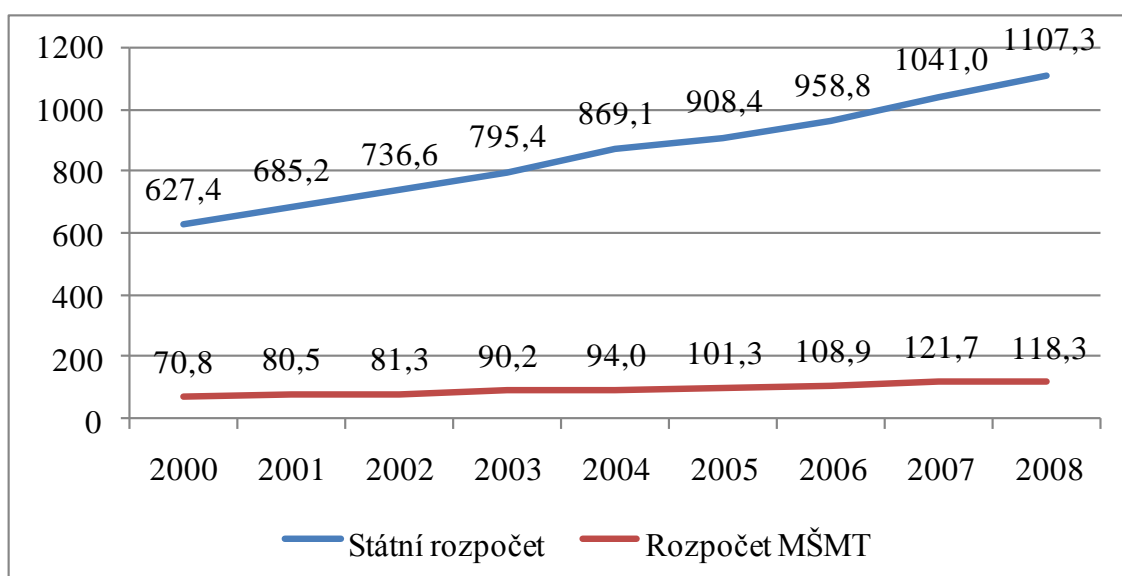
²⁶ STARÁ, G. *Příjmy sportovních klubů*. [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2006 [cit. 20. 4. 2009]. Dostupné z: < <http://is.muni.cz/do/1499/el/estud/fsps/js06/t019/> >.

12 Vývoj financování tělovýchovy a sportu zdravých a zdravotně handicapovaných ze státních zdrojů

12.1 Vývoj financování tělovýchovy a sportu

Tato kapitola byla vytvořena proto, aby ukázala, jak se v návaznosti na vývoj celého státního rozpočtu ČR mění rozpočet MŠMT, a jaká částka je uvolňována na podporu tělovýchovy a sportu. Přestože státní rozpočet ve svém objemu neustále narůstá, stejně tak rozpočet MŠMT, podpora sportu ze strany státu v celkovém objemu zůstává už několik let prakticky stále na stejné výši. Pokud vezmeme v úvahu inflaci a nárůst cen všech vstupů, je prokazatelné a zřetelné, že státní podpora sportu se každoročně snižuje.

Z obr. 20 je patrný nárůst objemu státního rozpočtu a nárůst rozpočtu MŠMT. Za posledních 9 let narostl státní rozpočet o více jak 75 % a rozpočet MŠMT o více jak 65 %.

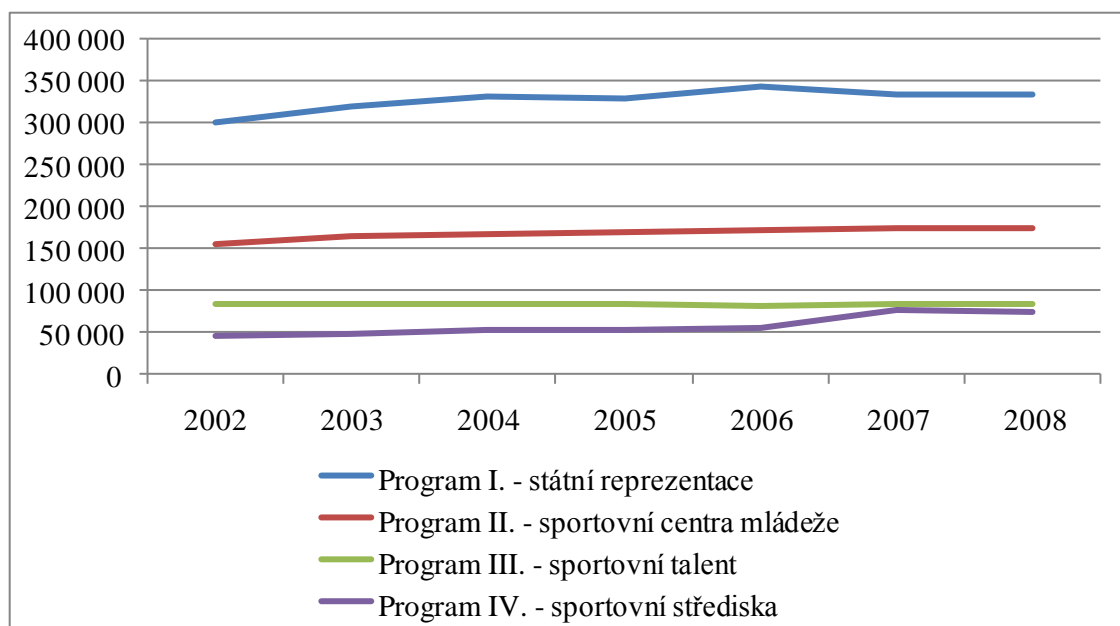

Zdroj: vlastní zpracování

Obr. 20 Vývoj státního rozpočtu a rozpočtu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy v mld. Kč

Obr. 21 ukazuje vývoj financování oblasti státní sportovní reprezentace, tzn. programu I. až IV., z rozpočtu MŠMT. Za posledních 7 let se podpora:

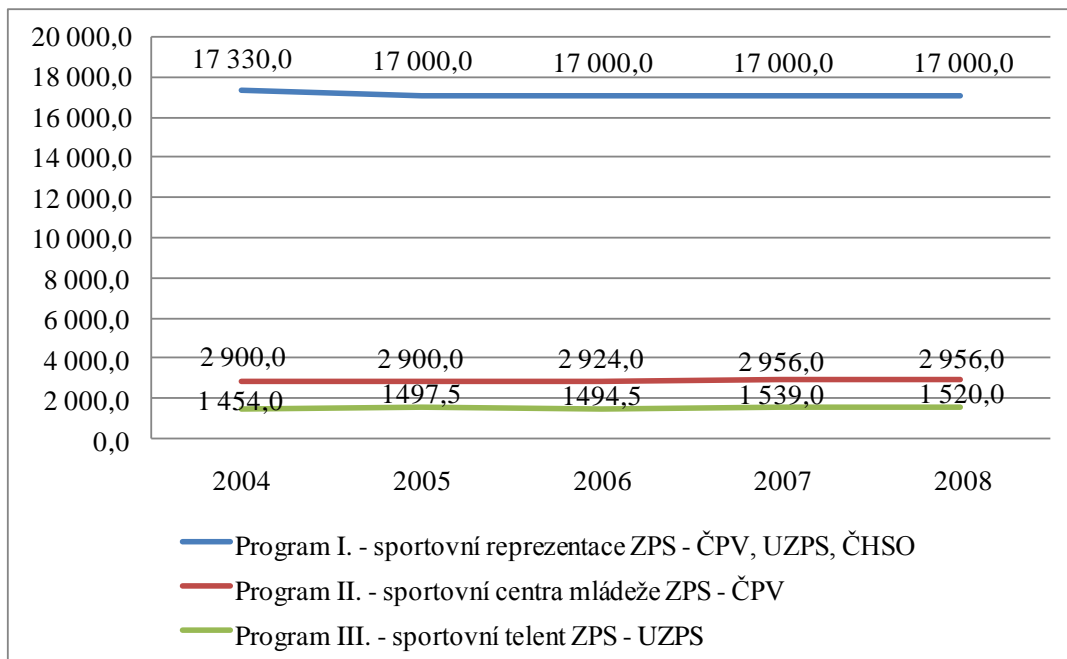
- Programu I. - „státní sportovní reprezentace“ navýšila cca o 11 %,
- Programu II. - „sportovní centra mládeže“ navýšila o cca 12 %,
- Programu III. - „sportovní talent“ prakticky nezměnila, nepatrně poklesla asi o 1,2 %,
- Programu IV. - „sportovní střediska“ se zvýšila bezmála o 60 %. Toto je jediný program, kde navýšení kopíruje vývoj rozpočtu MŠMT. Dáno je to především růstem počtu sportovních tříd.

Zdroj: vlastní zpracování

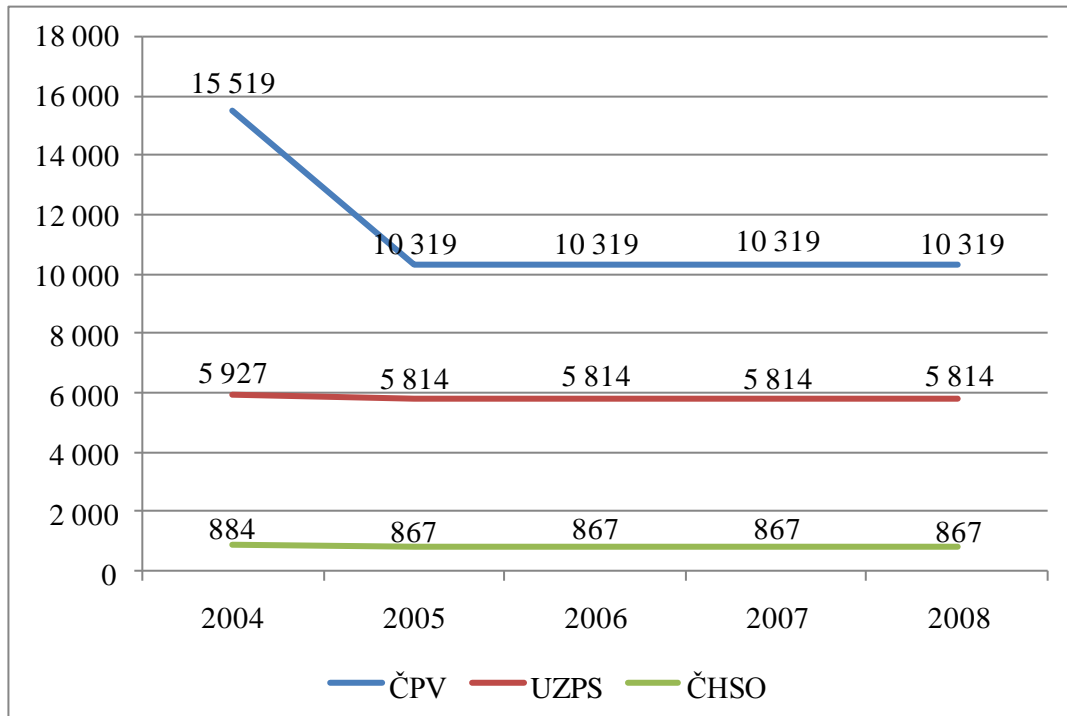
Obr. 21 Vývoj rozdělování státních prostředků pro oblast „státní sportovní reprezentace“ v tis. Kč

V Programech I. až III., tzn. státní reprezentace, sportovní centra mládeže a sportovní talent, jsou také vyhraněny finanční prostředky pro sport zdravotně handicapovaných. Oblast zdravotně postižených je tak obsažena nejen v samostatně vyhrazeném Programu VII. - „Sport zdravotně postižených“, ale i ve výše již zmíněných Programech (I. - III.). Obr. 22 a 23 zachycuje vývoj financování oblasti sportu zdravotně handicapovaných obsažených v prvních třech programech MŠMT.

Zdroj: vlastní zpracování

Obr. 22 Vývoj rozdělení finančních prostředků pro oblast zdravotně handicapovaných obsažených v Programech I. až III. v tis. Kč

Zdroj: vlastní zpracování

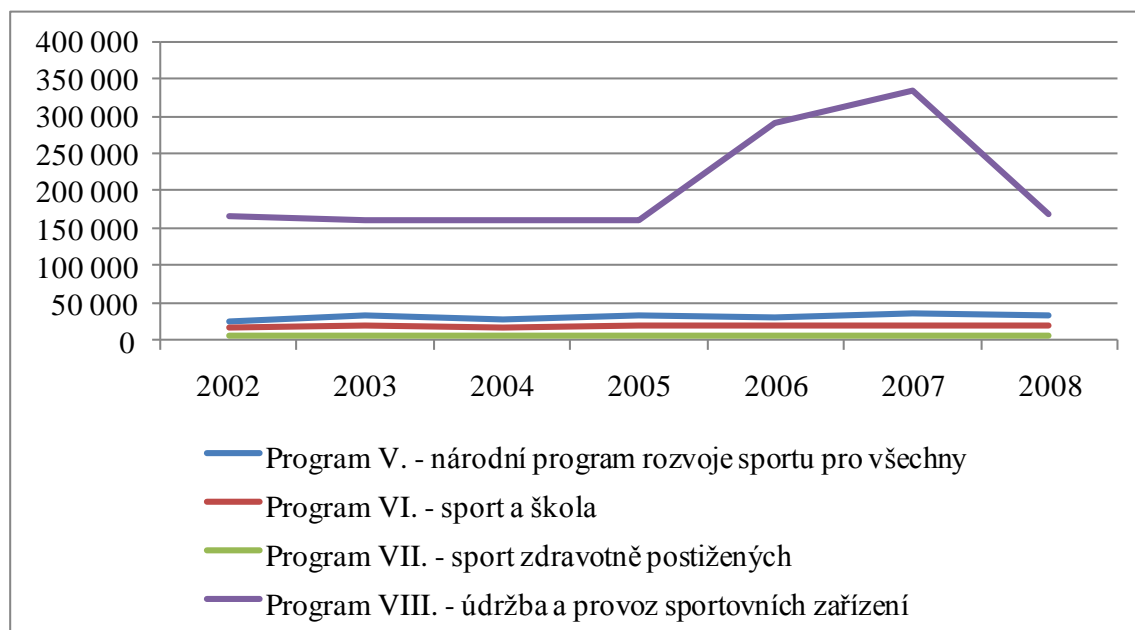
Obr. 23 Vývoj rozdělení finančních prostředků pro oblast zdravotně handicapovaných obsažených v Programu I. - ČPV, UZPS a ČHSO v tis. Kč

Z obr. 22 a 23 je patrný poměrně jednoznačný vývoj dotací pro oblast sportu zdravotně handicapovaných obsažených v Programech I. - III. Za poslední roky se tato dotace:

- Programu I. - „státní reprezentace ZPS“ takřka nezměnila, pohybuje se na úrovni 17 000 tis. Kč (obr. 22). Částka 17 000 tis. Kč se rozděluje mezi ČPV, UZPS a ČHSO za poslední roky také ve stejné výši (obr. 23),
- Programu II. - „sportovní centra mládeže ZPS“ téměř nezměnila (obr. 22),
- Programu III. - „sportovní talent ZPS“ pohybuje přibližně na stejné výši 1 500 tis Kč (obr. 22).

Vývoj dotací pro oblast „veřejně prospěšné programy“ je znázorněn na obr. 24. Od roku 2002 do roku 2008 se dotace:

- Programu V. - „národní program rozvoje sportu pro všechny“ navýšila asi o 35 %,
- Programu VI. - „sport a škola“ navýšila cca o 28 %,
- Programu VII. - „sport zdravotně postižených“ navýšila o 40 %,
- Programu VIII. - „údržba a provoz sportovních zařízení“ navýšila o 1 %. V roce 2006 a 2007 byly dotace mimořádně navýšeny rozhodnutím Poslanecké sněmovny. V roce 2008 však byla částka nepochopitelně snížena zpět na úroveň, odpovídající roku 2002. Přitom je stav sportovišť v České republice jedním z nejhorších v EU.

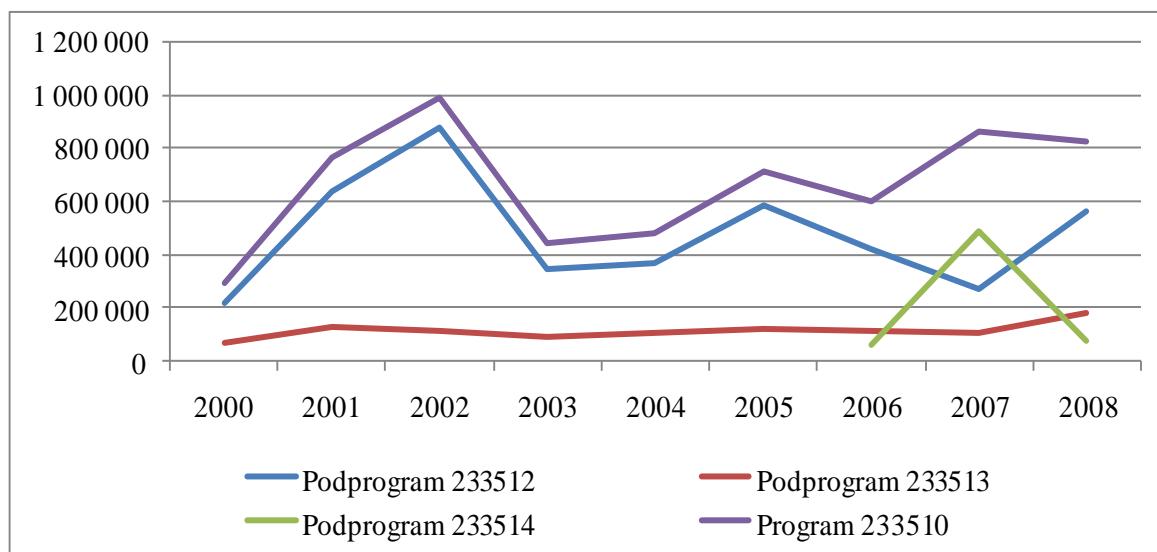

Zdroj: vlastní zpracování

Obr. 24 Vývoj rozdělování státních prostředků pro oblast „veřejně prospěšných programů“ v tis. Kč

Obr. 25 zachycuje vývoj financování reprodukce majetku, programu 233510. Jedná se o tzv. investiční dotace. Objem investiční dotace je výrazně ovlivněn rozhodnutím Poslanecké sněmovny ČR při schvalování státního rozpočtu. Objem dotace ovlivňují jmenovité dotace, schválené Poslaneckou sněmovnou při projednávání státního rozpočtu. Do roku 2000 tyto akce byly zahrnuty do rozpočtu MŠMT a byly financovány přímo, v letech 2002 - 2006 byly financovány prostřednictvím Ministerstva financí ČR a od roku 2007 zahrnuty opět v rozpočtu MŠMT.

Jak je vidět z obr. 25, průběh financování programu 233510 má velké výkyvy. Ty jsou zapříčiněny kolísáním investičních dotací podprogramu 233512 - „Podpora rozvoje a obnovy MTZ sportovních organizací“. Zatímco vývoj investičních prostředků podprogramu 233513 - „Podpora rozvoje a obnovy MTZ sportovní reprezentace“ má podobu plynulého růstu. Za posledních 7 let vzrostly investiční dotace podprogramu 233513 o 160 %. Od roku 2006 se program 233510 rozšířil o podprogram 233514 - „Podpora rozvoje a obnovy MTZ MS v klasickém lyžování v roce 2009“, jedná se o mimořádnou podporu pro pořádání MS 2009 v Liberci.

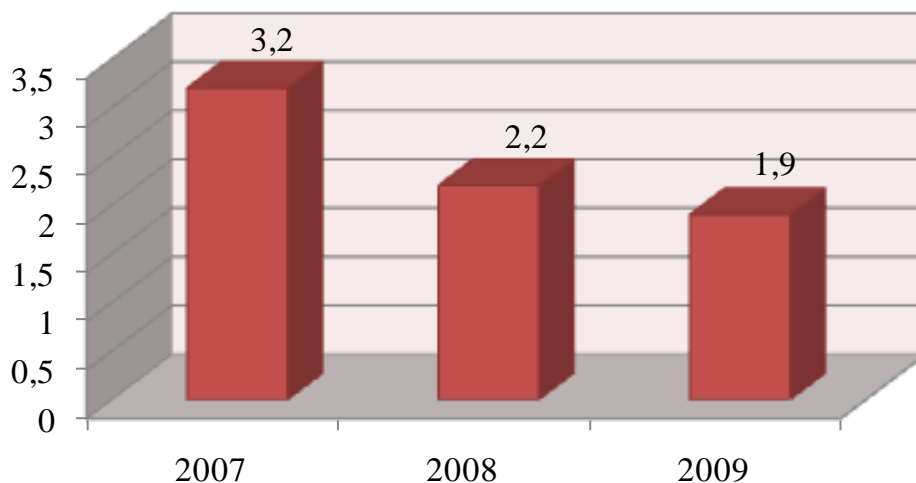
Zdroj: vlastní zpracování

Obr. 25 Vývoj rozdělování státních prostředků pro oblast „financování reprodukce majetku - program 233510“ v tis. Kč

12.2 Výhled podpory sportu z Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy na rok 2009

Z údajů, které jsou dostupné, je patrné, že v roce 2009 bude opět státní dotace pro sport nižší, než v roce předchozím. Bez ohledu na inflaci a prudký vzestup cen zejména energií, nezbytných pro provoz sportovních a tělovýchovných zařízení. Přes písemné i osobní intervence, učiněné v průběhu letošního roku představiteli ČSTV, ale i celého sportovního prostředí ČR (Všesportovní kolegium) k dramatickým nárůstům nákladů na provoz sportovišť, MŠMT na situaci reagovalo dalším snížením státní podpory.

Situace je o to nepochopitelnější, že státní rozpočet byl navýšen o 44,8 mld. Kč z 1 107,3 mld. na 1 152,1 mld. Kč. Rozpočet MŠMT byl také navýšen, a to o 16,3 mld. Kč z 118,3 mld. na 134,6 mld. Kč. V oblasti sportu je však oproti roku 2008 navrhováno snížení zhruba o 300 mil. Kč, z 2,2 na 1,9 mld. Kč což představuje snížení podpory cca o 15,8 %. Pokles podpory tělovýchovy a sportu z MŠMT za poslední tři roky vystihuje obr. 26. Přičemž je navrhováno nejvíce snížit program investic a bohužel i program na podporu údržby a provozu sportovních zařízení. Je tak možné, že pro mnohá sportovní zařízení se situace již stane neúnosnou.

Zdroj: vlastní zpracování

Obr. 26 Vývoj podpory tělovýchovy a sportu za poslední tři roky z rozpočtu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy v mld. Kč

ČSTV a další sportovní střešní organizace v ČR důrazně naléhají na MŠMT, aby přehodnotilo návrh rozpočtu na podporu tělovýchovy a sportu pro rok 2009, a posílilo oblast, kde se situace stává kritickou. To je zejména údržba a provoz sportovních zařízení. Zájem státu na zachování tělovýchovné a sportovní činnosti v ČR nepochybně existuje. Není však vyjádřen adekvátní podporou. Nezbývá, než na situaci, do které se sport v ČR dostává, veřejně upozorňovat a nárokovat na MŠMT alespoň takovou podporu, aby se začala přibližovat standardu zemí EU.

13 Porovnání zimních paralympijských her a zimních olympijských her v Turíně 2006

Prostřednictvím informací, které se mi podařilo získat z interních zdrojů Českého paralympijského výboru, o. s. a Českého olympijského výboru, o. s., porovnám v několika kritériích, dvě velké světové sportovní akce, v oblasti sportu zdravých a zdravotně handicapovaných, a to zimní paralympijské a olympijské hry v Turíně v roce 2006. Toto porovnání je shrnuto v tab. 28, kde se porovnává 6 kritérií - celkový počet účastníků, velikost české výpravy, medailová bilance, celkové umístění ČR v hodnocení národů, celkové náklady české výpravy a náklady na člena české výpravy.

Tab. 28 Porovnání zimních paralympijských a olympijských her v Turíně 2006

Kritérium	Turín 2006	
	 Zimní paralympijské hry	 Zimní olympijské hry
Celkový počet účastníků	477 reprezentantů z 39 zemí světa	2 573 reprezentantů z 80 zemí světa
Velikost české výpravy	Celkem 12 členů z toho: 6 sportovců 6 doprovodu	Celkem 174 členů z toho: 83 sportovců 91 doprovodu
Medailová bilance	 0 - 1 - 0	 1 - 2 - 1
Celkové umístění ČR	17. místo	15. místo
Celkové náklady české výpravy	4 554,8 tis. Kč	30 351,0 tis. Kč
Náklady / člena ČR výpravy	379 566,7 Kč	174 431,0 Kč

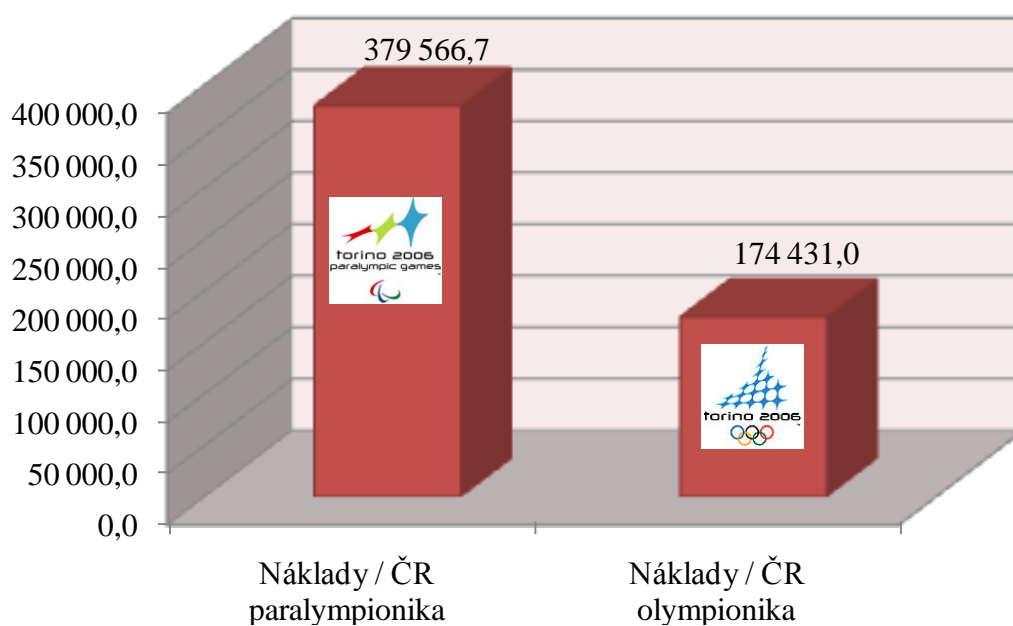
Zdroj: vlastní zpracování

XX. ZOH se podle statistiky zúčastnilo 2 573 sportovců a 2 704 osob doprovodu z 80 zemí. Těmito počty byly opět překonány historické statistiky z předchozích Her. Pouhých dvanáct dnů poté, co utichly boje jubilejních dvacátých her zimní olympiády, se už v italských Alpách sešlo 477 paralympioniků z 39 zemí světa, aby se v pěti sportovních odvětvích (alpské lyžování, severské lyžování, biatlon, curling a sledge hokej) utkali o 174 medailí na IX. ZPH v Turíně 2006. Jednalo se o první hry, kde IPC přistoupil k radikálnímu řezu a sloučil kategorie podobných tělesných handicapů, z dvanácti kategorií na tři - stojící, sedící a zrakově handicapovaní. Konkurence se výrazně zvýšila a medaile visely o mnoho výše než v minulosti.

Nominace sportovců a osob doprovodu na ZOH a ZPH je poměrně komplikovanou záležitostí. Zvláště tedy v oblasti zdravotně handicapovaných. Touto problematikou by se mohla zabývat další diplomová práce. Naše olympijská delegace čítala 83 sportovců a 91 osob doprovodu. Tento počet zařadil naši delegaci na přední místo z hlediska početnosti výprav; současně se jednalo o historicky nejpočetnější českou i československou účast. ČPV vyslal do Itálie i s ohledem na svá vlastní a přísná kvalifikační kritéria zástupce pouze jediného sportovního odvětví - alpského lyžování. Jednalo se o 6 sportovců (z toho byl jeden trasér) a 6 doprovodu.

Sportovní vystoupení české delegace na XX. ZOH 2006 v Turíně bylo velmi úspěšné. Ziskem 4 medailí se zařadila do první patnáctky nejvyspělejších zemí. Z historického pohledu se jedná o druhé nejúspěšnější medailové vystoupení našeho týmu na ZOH (pouze v Sarajevu 1984 získali naši olympionici více medailí než v Turínu 2006). Na IX. ZPH v Turíně 2006 jsme získali „pouze“ jednu medaili, a to zásluhou Anny Kulíškové v super G zrakově handicapovaných (největší medailový zisk měli naši paralympionici v Sydney 2000, kde 57 členná výprava získala celkem 43 medailí).

Jelikož zpracovávám téma financování sportu zdravotně postižených, je v tomto porovnání zajímavé kritérium srovnání „celkové náklady české výpravy“, resp. „náklady/člena české výpravy“, na ZPH a ZOH v Turíně. V této položce jsou zahrnuty veškeré náklady spojené s účastí na ZPH a ZOH v Turíně 2006, jako např. jednotné oblečení výpravy, cestovné, kapesné, ubytování, stravování, tlumočnické a překladatelské služby, pojištění, odměny za medaile, refundace, pronájmy atd. Jak lze vyčíst z tab. 28 a obr. 27., na účastníka ZPH vychází částka 379 566,7 Kč, zatímco na účastníka ZOH je to pouze 174 431,0 Kč. (Existují „speciální klíče“ pro výpočet podílu nákladů, ale ty jsou značně komplikované. Proto při výpočtu nákladů na člena výpravy jsem použil prostý výpočet, v našem případě postačující, a to celkové náklady/počet členů výpravy. Není to zcela přesné vyjádření, ale zhruba odpovídající skutečnosti.). Je patrné, že na zdravotně handicapované sportovce ZPH v Turíně 2006 připadla dvakrát tak větší částka než na zdravé sportovce ZOH v Turíně 2006.

Zdroj: vlastní zpracování

Obr. 27 Náklady na ČR účastníka paralympiády a olympiády v Turíně 2006 v Kč

14 Návrh na rozšíření možností financování zdravotně postižených sportovců v České republice

Mimo zmíněné prostředky, které jsou v současné době běžně používány v České republice, a které jsem již uvedl v předcházejících kapitolách, navrhuji následující způsoby financování sportu zdravotně postižených - alternativní formy financování, sociální podnikání, podnikání v oblasti prevence zdravotního postižení a HDP jako základna pro výpočet prostředků pro sport.

14.1 Alternativní formy financování

Jsou produkty, které umožňují získat finanční prostředky za určitých specifických podmínek. Patří mezi ně např. - Business Angeles, rizikový (rozvojový) kapitál, franchising, faktoring, forfaiting, leasing, PPP. Pro oblast sportu zdravotně postižených se však nedají uplatnit v plné míře všechny tyto vyjmenované alternativní formy financování. Navrhuji proto pouze dva, výše zmiňované typy, a to Business Angeles a PPP.

14.1.1 Business Angeles

Business Angels jsou movité fyzické osoby, které ve svém profesionálním životě byly nebo dosud jsou úspěšnými podnikateli nebo manažery a kteří mají volné finanční prostředky, které chtějí investovat do dynamických malých a středních podniků v České republice. Business Angels obezřetně vybírají podniky, do kterých investují, neboť zpravidla vkládají své soukromé úspory, které chtějí touto cestou zhodnotit. Úzce spolupracují s managementem společnosti, kterému předávají své rozsáhlé zkušenosti. Podílí se na formování podnikových strategií. Do chodu podniku zasahují prostřednictvím svého působení ve statutárních orgánech společnosti.²⁷

Pokud Business Angeles se zajímají o problematiku zdravotně postižených sportovců, jsou schopny ve spolupráci s vybraným podnikem, vložit své volné zdroje do aktivit, které se týkají sportování zdravotně postižených, např. do výroby kompenzačních pomůcek pro postižené.

14.1.2 PPP – Public Private Partnership

PPP není plošným nástrojem, nýbrž jednou z možností, kterou má veřejný sektor k dispozici pro realizaci konkrétních projektů v oblasti financování sportu zdravotně handicapovaných. V rámci těchto projektů se setkávají různé subjekty. Především veřejný sektor, soukromý sektor

²⁷ SYROVÁTKOVÁ, J. *Financování podnikatelské činnosti ze zahraničních finančních prostředků*. In Sborník abstraktů příspěvků I. ročníku mezinárodní konference PFAMEI Právní a finanční aspekty mezinárodní ekonomické integrace, 8. 9. 5. 2007. Masarykova univerzita, Brno, 2007. str. 56. ISBN 978-80-210-4286-5.

a NNO, které mezi sebou uzavírají dlouhodobou smlouvu na realizaci dohodnutých aktivit, např. výstavbu a provoz zařízení pro sportovce.

14.2 Sociální podnikání

Sociálním podnikáním se označují podnikatelské iniciativy veřejné nebo soukromé, jejichž bezprostředním cílem není dosažení zisku, ale vytváření pracovních příležitostí. Iniciativy k zakládání sociálního podnikání vychází převážně ze strany státu, municipalit, regionálních samospráv, případně soukromých charitativních organizací a ze strany nezaměstnaných. Sociální podniky mohou mít formu výrobních a spotřebitelských družstev, které začleňují znevýhodněné skupiny obyvatelstva, občanských sdružení, jiných neziskových organizací poskytujících služby nebo mající výrobní program a organizací prosazujících principy místního udržitelného rozvoje se šetrným využitím místních zdrojů.

Prvotním cílem sociálního podniku je vytváření nových pracovních míst. Sociální podnik je vymezován jako podnik s primárně sociálními cíli, jehož nadhodnota je reinvestována za tímto účelem zpět do podniku. Sociální podniky nejsou vymezovány právní formou, ale především svou povahou, svými vlastnostmi, tzn. svými cíli a výsledky, tím jak je jejich sociální poslání zabudováno do struktury a systému řízení a způsobem, jak využívají své zisky z podnikatelské činnosti.²⁸

Další možností jak zajistit prostředky na financování sportu postižených je vytváření sociálních podniků, které by zdravotně postižené sportovce zaměstnaly a vytvořený zisk by použily na financování jejich sportovních aktivit.

14.3 Podnikání v oblasti prevence zdravotního postižení

Počet zdravotně handicapovaných osob se v České republice v současné době zvyšuje. To je způsobeno např. úrazy spojenými s neustálým zrychlováním všech druhů dopravy, civilizačními chorobami jako jsou obezita, kardiovaskulární onemocnění atd. Stává se módní záležitostí a nutností, že obyvatelstvo se stále více stará o svoje zdraví a věnuje velkou pozornost prevenci a předcházení již zmiňovaným civilizačním chorobám.

²⁸ SYROVÁTKOVÁ, J. Rizika sociálního podnikání pro neziskový sektor. In *Zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie*, 29. – 30. 5. 2008, Podnikatelské modely sociálnej ekonomiky. Ekonomická fakulta UMB, Banská Bystrica, 2008. S. 2. ISBN 978-80-8083-663-4.

Jednou z dalších možností jak získat finanční prostředky pro financování sportu zdravotně postižených je tzv. zdravotní turistika. Zdravotní turismus je taková forma turismu, při které turisté během svého pobytu v konkrétní lokalitě podstupují zdravotní nebo zdravotně orientovaný program. Zdravotní programy mohou mít léčebný, medicínský, preventivní, terapeutický nebo lázeňský charakter. Programy mohou zahrnovat současné lékařské metody, přírodní terapie nebo programy, které ovlivňují zdravý životní styl, zdravou výživu, duševní rovnováhu, krásu, štíhlou postavu, společenské zařazení atd.

NNO nebo obchodní společnosti, které se zabývají péčí o zdravotně postižené, by mohly v oblasti zdravotního turismu podnikat a získat tak finanční prostředky na financování sportu zdravotně handicapovaných. Získané prostředky by rozdělovaly v rámci určité oblasti (obec, region).

14.4 HDP jako základna pro výpočet prostředků pro sport

Množství finančních prostředků přidělovaných k financování sportu zdravých a zdravotně postižených není v České republice určováno v porovnání s dosaženým HDP. Tento systém je v některých státech využíván a přináší do sportu „pořádek a možnost dlouhodobého plánování udržitelného rozvoje sportu“.

Závěr

Diplomová práce se zabývá tématem financování sportu zdravotně postižených v České republice. Jednotlivé kapitoly prokázaly, že financování a struktura sportu zdravých, i zdravotně postižených sportovců, jsou v zásadě totožné, neboť jsou postavené takřka na stejných principech. Zájem státu na zachování tělovýchovné a sportovní činnosti v ČR nepochybně existuje. Není však vyjádřen adekvátní podporou.

V České republice žije v současné době více než 1 mil. obyvatel s různým zdravotním postižením. Odhaduje se, že cca 20 tis. (zhruba tedy necelá 2 % handicapované populace) je jich organizováno v různých sportovních svazech podle charakteru jejich postižení a tato práce je na ně zaměřena.

Přestože státní rozpočet ve svém objemu se neustále zvyšuje, stejně jako rozpočet MŠMT, podpora sportu ze strany státu v celkovém objemu zůstává už několik let prakticky stále na stejné výši. Proto, ČSTV a další sportovní střešní organizace v ČR, důrazně naléhají na MŠMT, aby přehodnotilo návrh rozpočtu na podporu tělovýchovy a sportu pro rok 2009, a posílilo tak oblast financování sportu, kde se situace stává více než kritickou. A to je zejména financování údržby a provozu sportovních zařízení. Nezbyvá, než na situaci, do které se sport v ČR dostává, veřejně upozorňovat a nárokovat na MŠMT alespoň takovou podporu, aby se začala přibližovat standardu zemí EU.

Výše finančních prostředků z akciové společnosti SAZKA pro sport se v důsledku novely Zákona o DPH a jeho nejednoznačného výkladu markantně snížila, a české sportovní prostředí tak přichází přibližně o čtvrt miliardy korun ročně.

Mezi návrhy, které jsem uvedl již v předcházející kap. 14, byl návrh na přidělování finančních prostředků k financování sportu zdravých a zdravotně postižených v České republice na základě výše HDP. Doporučuji, aby byl realizován, neboť tento systém je v některých státech již využíván s kladným ohlasem sportující veřejnosti.

Jako vzor pro strukturu a financování oblasti sportu pro zdravotně postižené by si Česká republika mohla vzít systém, který je využíván s velkým úspěchem již mnoho let např. v Austrálii. Austrálie, ale i další vyspělé země (Velká Británie, Spojené Státy Americké, Kanada...), přecházejí na národní strukturu organizací, vedoucí po sportovních odvětvích a ne po skupinách postižení. Tak jak je uvedeno ve Strategickém plánu rozvoje IPC. V Austrálii mají profesionálně funkční např. reprezentační týmy atletiky (napříč skupinami postižení), nebo basketbalu, cyklistiky, plavání apod. s placenými profesionálními trenéry a realizačními týmy, které Australskému národnímu

paralympijskému výboru předkládají požadavky na rozpočty, nominace závodníků a doprovodů. Financování a využití peněz je tak na první pohled efektivnější.

V Austrálii (Velké Británii, Spojených Státech Amerických, Kanadě...) je struktura sportu zdravotně postižených daleko propracovanější než struktura v České republice. V ČR existují takové sportovní sekce při všech sdružených svazech zvlášť podle druhu postižení, kde je to roztržité, často nejednotně vybavené, nejednotně vedené, což může vést k animozitám a třecím plochám.

Nicméně, v zájmu objektivy je třeba říci, že např. v atletice, cyklistice, lukostřelbě a plavání drží Česká republika směle krok s nejvyspělejšími národními paralympijskými systémy. I v České republice se už cyklistika a plavání chovají jako profesionální reprezentační týmy.

Na závěr bych chtěl popřát všem zdravotně postiženým sportovcům a subjektům, které je zastřešují, aby měly k dispozici dostatek finančních prostředků, a doufám, že k tomu přispěje i tato diplomová práce.

Seznam literatury

- [1] BREUER, W. *Finanzierung*. Wiesbaden: Gabler, 2008. 387 s. ISBN 978-3-409-22942-5.
- [2] ČÁSLAVOVÁ, E. *Management sportu*. Praha: East West Publishing Company, 2000. 172 s. ISBN 80-7219-010-5.
- [3] FLETCHER, A. *Získávání finančních prostředků*. Praha: Sdružení zdravotně postižených v České republice, 1996. 20 s.
- [4] HOBZA, V., aj. *Základy ekonomie sportu*. 1.vyd. Praha: Ekopress, 2006. 191 s. ISBN 80-86929-04-3.
- [5] KOCOUREK, J. aj. *Analýza financování sportu v ČR*. 1. vyd. Praha: MŠMT a ČOV, 2009. 22 s.
- [6] KOSEL, H. *Behindertensport*. München: Richard Pflaum Verlag GmbH, 1995. 324 s. ISBN 978-3790503319.
- [7] KRHUTOVÁ, L. *Občané se zdravotním postižením a veřejná správa*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2005. 268 s. ISBN 80-244-1168-7.
- [8] KURKOVÁ, P. *Pohybové aktivity a sport osob se zdravotním postižením*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2005. 121 s. ISBN 80-244-1263-2.
- [9] LACINA, J. aj. *Z Atén do Pekingu*. 1. vyd. Praha: Epocha s. r. o., 2009. 287 s. ISBN 978-80-87027-88-2.
- [10] NĚMEC, V. *Právo a sport - legitimita sportovních norem*. [Diplomová práce]. Brno: Masarykova univerzita - Právnická fakulta, 2007.
- [11] NOVOTNÝ, J. *Ekonomika sportu*. 1.vyd. Praha: ISV, 2000. 263 s. ISBN 80-85866-68-4.
- [12] NOVOTNÝ, J., aj. *Ekonomika sportu*. 1.vyd. Praha: Oeconomica, 2006. 118 s. ISBN 80-245-0979-2.
- [13] PEKOVÁ, J., PILNÝ, J. a JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. vyd. Praha: ASPI, 2008. 712 s. ISBN 80-7357-052-1.
- [14] SOUKUPOVÁ, J. *Mikroekonomie*. 4.vyd. Praha: Management press, 2007. 548 s. ISBN 80-7261-150-X.

- [15] SYROVÁTKOVÁ, J. *Financování podnikatelské činnosti ze zahraničních finančních prostředků*. In Sborník abstraktů příspěvků I. ročníku mezinárodní konference PFAMEI Právní a finanční aspekty mezinárodní ekonomické integrace, 8. 9. 5. 2007. Masarykova univerzita, Brno, 2007. str. 56. ISBN 978-80-210-4286-5.
- [16] SYROVÁTKOVÁ, J. Rizika sociálního podnikání pro neziskový sektor. In *Zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie*, 29. – 30. 5. 2008, Podnikatelské modely sociálnej ekonomiky. Ekonomická fakulta UMB, Banská Bystrica, 2008. S. 2. ISBN 978-80-8083-663-4.
- [17] TOPINKA, J. a STANJURA, J. *Občanská sdružení ve sportu*. 1. vyd. Praha: Olympia, a. s., 2001. 264 s. ISBN 80-7033-223-9.
- [18] VOSÁTKA, J. *Organizování a financování sportu v České republice*. [Diplomová práce]. Praha: Univerzita Karlova: Fakulta tělesné výchovy a sportu, 2005.

WWW

- [19] *Akcionáři* [online]. Praha: SAZKA, a. s, 2008. [cit. 3. 3. 2009]. Dostupné z: <<http://web-nlb.sazka.cz/LoterieAHry/docDetail.aspx?nid=9954&docid=19014836&doctype=AAR&did=9954>>.
- [20] ČPV. *Český paralympijský výbor*. [online]. Praha: ČPV, 2007 [cit. 14. 4. 2009]. Dostupné z: <<http://www.paralympic.cz/cs/ceskyparvyb/Default.aspx>>.
- [21] ČSTV. *Stanovy - hlavní úkoly* [online]. Praha: ČSTV, 2001 [cit. 20. 3. 2009]. Dostupné z: <<http://www.cstv.cz/stanovy.htm>>.
- [22] KOCOUREK, J. *Zásady Programu VIII* [online]. Praha: MŠMT, 2008 [cit. 12. 2. 2009]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/uploads/soubory/TVS/2008/8_PV_Program_8_2008_R.pdf>.
- [23] MŠMT. *Rozdělení státního rozpočtu 2008 v oblasti sportu - výdajový okruh: „Tělovýchova včetně programu 233510“* [online]. Praha: MŠMT, 2008 [cit. 13. 2. 2009]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/uploads/soubory/TVS/2008/TV_Rozdeleni_dotaci_2008_R.pdp>.
- [24] NECHUTNÝ, J. *Centrum sportu Ministerstva vnitra* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2008 [cit. 22. 4. 2009]. Dostupné z: <<http://www.mvcr.cz/clanek/odbor-sportu.aspx>>.
- [25] NOVOTNÝ, J. a HOBZA, V. *Vybrané aspekty dotační politiky a její vliv na institucionální vývoj a tendence v české tělovýchově a sportu* [online]. Praha: VŠE, 2007 [cit. 18. 3. 2009]. Dostupné z: <<http://www.ekonomikaamanagement.cz/cz/clanek-vybrane-aspekty-dotacni-politiky-a-její-vliv-na-institucionalni-vyvoj-a-tendence-v-ceske-telovychove-a-sportu.html>>.
- [26] PAVLÍK, M. *Institucionální zabezpečení sportu* [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2008 [cit. 1. 4. 2009]. Dostupné z: <http://is.muni.cz/el/1456/jaro2008/PVEKOS/um/3_Institucionalni_zabezpeceni.pdf?fakulta=1456;obdobi=3664;kod=PVEKOS>.
- [27] PROUZA, T. *Příspěvky na veřejně prospěšné účely u loterií překročily v roce 2005 částku 2,3 mld. Kč* [online]. Praha: Ministerstvo financí ČR, 2006 [cit. 18. 3. 2009]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/tiskove_zpravy_26838.html>.

- [28] *Přehled vybraných ekonomických ukazatelů SAZKA, a. s.* [online]. Praha: SAZKA, a. s., 2007 [cit. 5. 3. 2009]. Dostupné z: <http://web-nlb.sazka.cz/Vyrocky/v-zprava-2007/cz/prehled_vybranych_ekonomickych_ukazatelu.html>.
- [29] SAZKA, a. s. *Více o SAZKA, a. s.* [online]. Praha: SAZKA, a. s., 2008 [cit. 15. 3. 2009]. Dostupné z: <<http://web-nlb.sazka.cz/LoterieAHry/1stDoc.aspx?nid=9871>>.
- [30] STARÁ, G. *Příjmy sportovních klubů*. [online]. Brno: Masarykova univerzita, 2006 [cit. 20. 4. 2009]. Dostupné z: <<http://is.muni.cz/do/1499/el/estud/fsps/js06/t019/>>.
- [31] TILINGER, P. a SVOBODA, P. *Struktura soutěží ČSMPS* [online]. Praha: ČSMPS, 2008 [cit. 20. 4. 2009]. Dostupné z: <http://www.uzps.cz/svazy/csmmps/sport_intelektove_postizenych/historie_a_soucasnost_sportu_v_cr/>.
- [32] TILINGER, P. *Mezinárodní sportovní federace pro osoby s postižením intelektu* [online]. [cit. 16. 4. 2009]. Dostupné z: <http://www.uzps.cz/svazy/csmmps/sport_intelektove_postizenych/historie_a_soucasnost_sportu_ve_svete>.
- [33] UZPS. *Kdo jsme*. [online]. Praha: UZPS, 2008 [cit. 4. 4. 2009]. Dostupné z: <http://www.jlabs.cz/uzps/kdo_jsme/>.
- [34] VOLEJNÍK, V. *Zamyšlení předsedy ČPV*. [online]. Praha: ČPV, 2007 [cit. 20. 4. 2009]. Dostupné z: <http://www.paralympic.cz/Upload/Documents/Zamysleni_predsedy_CPV.pdf>.
- [35] VOSYKA, M. *Rozdělení státního rozpočtu 2008 v oblasti sportu - výdajový okruh: „Sportovní reprezentace bez programu 233510“* [online]. Praha: MŠMT, 2008 [cit. 3. 2. 2009]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/uploads/soubory/TVS/2008/REPRE_Rozdeleni_dotaci_2008_R.pdf>.
- [36] VOSYKA, M. *Zákon o podpoře sportu* [online]. Praha: MŠMT, 2006 [cit. 17. 4. 2009]. Dostupné z: <<http://www.msmt.cz/sport/zakon-o-podpore-sportu>>.
- [37] *Všesportovní kolegium České republiky* [online]. Praha: Všesportovní kolegium ČR, 2003 [cit. 30. 3. 2009]. Dostupné z: <<http://www.vsesportovnikolegiumcr.cz/okolegiu.php?PHPSESSID=86bb1e900a232ab79428414da1a1f749>>.